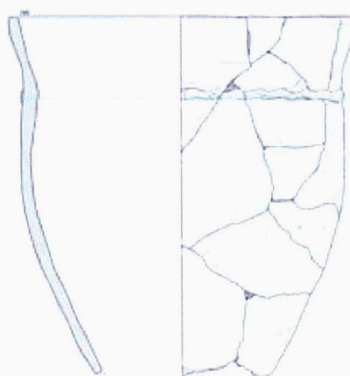

Memòria científica de l'excavació arqueològica al jaciment del
Turó de la Font de la Canya (Avinyonet del Penedès, Alt Penedès).
Campanyes 2010-2011.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

David Asensio i Vilaró
Jordi Morer de Llorens
Rafel Jornet Niella
Dani López i Reyes

ÍNDEX

pàg.

1.- Introducció i situació geogràfica de l'assentament.	3
2.- Antecedents.	4
3.- Objectius de la campanya de 2010.	7
4.- Objectius de la campanya de 2011.	9
5.- Metodologia de treball arqueològic.	12
6.- Descripció de les estructures excavades durant la campanya 2010.	15
7.- Descripció de les estructures excavades durant la campanya 2011.	22
8.- Descripció dels treballs arqueològics de laboratori realitzats.	40
9.- Inventari de materials.	42
10.- Anàlisi preliminar dels materials arqueològics.	75
11.- Consideracions finals.	77
12.-Bibliografia	81

FIGURES

LÀMINES MATERIALS

DOCUMENTACIÓ ADJUNTA:

DOCUMENTACIÓ VISUAL DE LA REALITZACIÓ I DIFUSIÓ DEL PROJECTE:
*EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA A LA ZONA D'HÀBITAT DE L'ASSENTAMENT DEL
TURÓ DE LA FONT DE LA CANYA (AVINYONET DEL PENEDEÈS.*

Nom del jaciment

Turó de la Font de la Canya

Municipi

Avinyonet del Penedès (Alt Penedès, Barcelona)

Direcció de la intervenció

Dani López Reyes

Terminis de realització de la intervenció

De l'1 d'agost de 2010 a 31 d'agost de 2010 4758

De l'1 d'abril al 30 d'agost de 2011 Pinter 6797

Data lliurament de la memòria científica

23 de juliol de 2013

Nom del jaciment:

El Turó de la Font de la Canya.

Municipi:

Avinyonet del Penedès (Alt Penedès, Barcelona).

Coordenades geogràfiques:

X: 4580.535/ Y: 0397.514.

Alçada sobre el nivell del mar:

230 msnm.

Tipus d'intervenció:

Excavació arqueològica programada, que inclou un Pla Ocupacional municipal, integrada en el projecte d'excavació: "Economia, producció agrícola i la seva comercialització a la Cossetània durant l'edat del ferro (s. VII-I a.n.e)", dirigit pel Dr. Joan Sanmartí i Grego, Catedràtic del Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Universitat de Barcelona.

Tipus de jaciment:

Nucli d'activitats econòmiques especialitzades. Camp de sitges i zona d'hàbitat.

Activitat portada a terme:

Excavació arqueològica de la zona d'hàbitat i de la zona sitges. Cobriment posterior per a la correcta conservació de les restes.

Cronologia del jaciment:

Primera i segona edat del ferro (segles VII-II a.n.e).

Crèdits de la intervenció:

- **Finançament:** Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Universitat de Barcelona. Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. Ajuntament d'Avinyonet del Penedès, Artcava.
- **Número d'expedient:** 437 K121 N-408-2011-6797
- **Treballs especialitzats:** Estudis bioarqueològics integrats a la metodologia arqueològica (arqueobotànica i arqueozoologia). Estudi de la indústria lítica. Fotografia aèria. Treball de topografia.

1.- Introducció i situació geogràfica de l'assentament.

Aquesta intervenció arqueològica es desenvolupà l'any 2010 com a intervenció programa i el 2011 en el marc d'un Pla Ocupacional patrocinat pel Servei d'Ocupació de Catalunya i cofinançat pel Fons Social Europeu del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, així com pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament d'Avinyonet del Penedès. A més, cal agrair al propietari dels terrenys on s'ubica l'assentament i administrador de Germina Viti S. L., el Sr. Maurice Botton, la seva gentilesa i col·laboració en el projecte d'excavacions arqueològiques. També als senyors Josep Romeu i Eric Enguita, de la Masia Can Batlle/Artcava, per les seves inestimables ajudes i col·laboracions. Això ha permès incrementar notablement els recursos destinats a la investigació en aquest assentament i, en conseqüència, conèixer millor la gènesis i l'evolució diacrònica i transversal de la seva perllongada ocupació (segles VII-II a.n.e.).

El jaciment del Turó de la Font de la Canya es troba situat a la banda més septentrional de les comarques penedesenques, tot just sortir (o entrar) a la Serra de l'Ordal, la qual, juntament amb la Serra del Garraf conformen una important barrera física entre aquestes contrades i la vall del riu Llobregat. Tanmateix, els cursos d'aigua del terme d'Avinyonet del Penedès drenen preferentment al proper riu Anoia, afluent del Llobregat. Igualment, a pocs centenars de metres de l'indret hi passa la carretera N-340, la mateixa que, bo i travessant l'esmentat massís de l'Ordal, enllaça Vilafranca i el Baix Penedès amb el Baix Llobregat i Barcelona.

Per altra banda, el jaciment se situa a només 3 o 4 km. en línia recta de la petita serra d'Olèrdola (perfectament visible des del Turó de la Font), la darrera estribació de la serralada litoral, i, per tant, el lloc des d'on arrenca el camí que mena a Vilanova i la Geltrú, és a dir, a la línia de costa. Així, el nucli protohistòric s'ubica en les planes interiors penedesenques, en un punt intermedi des del qual s'hi accedeix fàcilment tant als camins vers la costa com al corredor que mena a la Vall del Llobregat.

2.- Antecedents.

La notificació de l'existència del jaciment arqueològic va ser donada, l'any 1997, per l'arqueòleg Xavier Esteve i Gràcia, veí d'Avinyonet del Penedès, al Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Direcció General de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Aquesta notificació es va fer fruit d'uns treballs de rebaix mecànic de la zona efectuats pel pagès, per a plantar vinya. Aquests van permetre constatar l'existència d'una gran quantitat d'estructures, caracteritzades per la forta concentració de pedres, cendres, ceràmiques i ossos.

Seguidament, entre els dies 30 de març i 9 d'abril de 1998, mitjançant l'arqueòleg Joan Garcia, es van dur a terme treballs de prospecció i excavació orientats a valorar la quantitat d'estructures existents i la potència estratigràfica mitja. Es va realitzar una planta arqueològica on s'ubicaren els indicis de les diverses estructures arqueològiques, un total de 176; i es va realitzar l'excavació d'algunes sitges, alhora que es va detectar i excavar parcialment una estructura de combustió (García 1998).

El mes d'abril de 1999 es va realitzar una segona intervenció d'urgència en el jaciment, ara dirigida per David Asensio i Vilaró (Rocs, SCP), motivada pel danys efectuats per les intervencions d'excavadors furtius de la zona. En aquesta intervenció es procedí a excavar aquelles estructures afectades per les accions dels furtius, però, a més, es va dur a terme una excavació en extensió en el sector que envoltava el forn detectat l'any anterior, per tal de fer una valoració sobre la densitat real de sitges. A més d'excavar totalment l'esmentada estructura de combustió es van excavar un total de nou estructures del tipus sitja (set al voltant del forn i dues més en altres punts del turó).

A partir de l'any 2000, però, les intervencions en aquest jaciment passen a l'àmbit de les excavacions programades, en el marc d'un projecte de recerca esmentat anteriorment: *Economia, producció agrícola i la seva comercialització a la Cossetània durant l'Edat del Ferro (s. VII-I a.n.e.)*, dirigit pel Dr. Joan Sanmartí i Grego, Catedràtic de la Universitat de Barcelona. Les diferents campanyes

arqueològiques s'han realitzat de forma consecutiva fins a l'any 2006 sota la direcció dels arqueòlegs David Asensio i Vilaró, Xavier Cela i Espin i Jordi Morer de Llorens, i els arqueòlegs Dani López i Reyes i Rafel Jornet i Niella, aquests últims incorporats a l'equip de direcció a partir de l'any 2005.

Durant la campanya del 2005 es van superar el centenar de sitges excavades de les més de 250 documentades, un total de 110 amb l'obertura en extensió de gairebé la meitat del turó. A la part nord-est del jaciment es van delimitar estructures d'hàbitat amb un nivell de conservació molt arrasat, on només es va excavar una petita habitació amb llar de foc, amb una cronologia d'entorns del segle III ane. Així mateix, es va procedir a la realització d'un sondeig arqueològic a la part sud del turó per tal d'esbrinar-la seva potencialitat estratigràfica i detectar més estructures de sitja.

Durant la consecució de la campanya de 2006 es va delimitar i documentar un total de 10 estructures tipus sitja i una estructura indeterminada i es va procedir a excavar una inhumació apareguda a l'interior de la SJ-111 a mans d'un especialista (el Sr. Marc Guàrdia), amb una metodologia arqueològica específica. L'estudi antropològic l'ha dut a terme l'antropòloga Thaïs Fadrique Rubio, vinculada a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Entre les estructures excavades a la campanya de l'any 2007 cal destacar la SJ-121, amortitzada al segle IV-III ane., on va ser possible documentar un fragment de relleu de terra cuita amb perfil antropomorf que, segons indica l'estudi arqueomètric realitzat pel Dr. Jaume Buxeda de la Universitat de Barcelona, caldria atribuir-li una procedència sarda, probablement de la ciutat de *Tharros*. Una altra peça excepcional documentada en aquesta campanya va ser una concentració de bronzes dipositats al fons de la SJ-123, de la fase de la primera edat del ferro, on destaca l'aparició d'un *simpulum* i diferents atuells de bronze relacionats amb l'abillament personal.

L'any 2008 la intervenció es va centrar en l'obertura en extensió de la zona d'hàbitat, necessària per a conèixer l'extensió i l'estat de conservació de la zona d'hàbitat. Per aquesta raó, l'obertura amb màquina retroexcavadora de la zona nord

de la plataforma que conforma l'assentament i la delimitació arqueològica de les estructures d'hàbitat va esmerçar la major part dels esforços de la campanya. A més, la necessària documentació arqueològica d'aquest nou sector va comportar el dibuix de totes les estructures documentades, a més dels treballs topogràfics per tal de situar en l'espai totes les caixes dels murs, treballs encarregats a Josep Maria Puche de l'unitat de topografia de l'ICAC.

Els objectius de les campanyes de 2009 i 2010 es van centrar en quatre punts: excavació arqueològica de quatre àmbits o recintes de la zona d'hàbitat (rec. 1, rec. 2, rec. 3 i rec.4); obertura en extensió de la zona nord i oest del jaciment, excavació de sitges i delimitació i excavació arqueològiques d'un gran retall situat entre el sector sitges i sector hàbitat. Per altra banda, l'obertura del nivell superficial per la zona nord i oest del jaciment es presentava necessària per tal de confirmar si la zona d'hàbitat tenia continuïtat o si, ans al contrari, acabava en els punts marcats durant la delimitació efectuada durant la campanya de 2008.

3.- Objectius de la campanya de 2010.

Des de la primera intervenció efectuada per l'equip que signa aquest informe, la planificació de les intervencions arqueològiques en el Turó de la Font de la Canya ha seguit la directriu d'anar ampliant la zona excavable a partir del primer sector obert en extensió durant la primera campanya de 1999. Les estructures aparegudes en ampliar el sector obert s'excaven de forma sistemàtica, sempre seguint la direcció de la zona ampliada. D'aquesta manera es pretén anar deixant, després de cada intervenció, espais cada vegada més grans, on els treballs arqueològics estiguin totalment acabats. Així, seguint aquesta dinàmica, en un termini de temps raonable, bona part del espai ocupat per les restes protohistòriques quedarà alliberat i a punt per a que les parts afectades, administració i propietari, puguin decidir quin us podrà fer-se d'aquests terrenys.

L'obertura en extensió efectuada l'any 2008 va permetre exhumar una àmplia zona ocupada per estructures d'hàbitat (uns 25 m² aproximadament). Aparentment es tracta d'un complex entremat de recintes que formen dos nuclis principals sense estructures defensives visibles. En aquest sentit els objectius durant la campanya d'excavació arqueològica de 2010 es potenciar l'excavació engegada a la zona d'hàbitat. L'excavació intensiva, en particular d'aquesta zona, ens ha de permetre extreure lectures d'un valor incalculable sobre l'organització d'un nucli especialitzat en activitats econòmiques productives i la seva redistribució dins l'àrea del Penedès, i per extensió a la Catalunya protohistòrica.

Durant l'obertura general del 2004 es va documentar un gran retall de forma regular i amb moltes estructures tipus sitja que el retallaven, ric en ceràmiques i matèria orgànica a simple vista. Probablement es pugui tractar de restes de cabanes o retalls de la fase més antiga del jaciment (s.VII ane). La delimitació acurada i excavació parcial d'aquest formen part dels objectius marcats al 2010.

Una de les novetats de la present campanya arqueològica ha estat la creació del I Curs d'Arqueobotànica: *Pràctiques en mostreig de sediments i iniciació a la carpologia de l'assentament del Turó de la Font de la Canya*. L'objectiu principal del

curs ha consistit en fer una introducció a la ciència de l'arqueobotànica, especialment de la carpologia. L'assentament de la Font de la Canya és pioner en aquest tipus d'estudis atès presenta una riquesa excepcional en aquest tipus de restes i els darrers estudis realitzats han aportat dades de vital importància per al coneixement de l'agricultura i l'alimentació i, en general, de l'explotació dels recursos vegetals de la protohistòria catalana. Un altre factor que ha impulsat la creació del curs és la manca actual en la docència universitària en aquest tipus d'estudis, que són pràcticament inexistents.

4.- Objectius de la campanya de 2011.

Com s'ha dit anteriorment l'excavació arqueològica programada per la Universitat de Barcelona de 2011 es troba recolzada per un Pla Ocupacional integrat per dos arqueòlegs directors (del mateix equip que dirigeix les excavacions arqueològiques que organitza la Universitat de Barcelona i el Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya) i sis arqueòlegs formats a la Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat de València, tots ells amb una notable experiència contrastada en arqueologia d'època protohistòrica. Els objectius principals de la present intervenció al jaciment del Turó de la Font de la Canya, que té una durada de sis mesos, es resumeixen en dos blocs principals: treball de camp i treball de laboratori.

En relació als treballs de camp, el primer gran objectiu rau en la continuïtat de l'excavació arqueològica de la zona d'hàbitat del jaciment de la Font de la Canya. La finalitat és excavar els nivells d'enderroc o d'abandonament de la zona d'hàbitat que actualment s'observen quan es visita el complex arqueològic (que sabem que es va abandonar cap a l'any 200 aC amb l'arribada de la cultura romana) i, en conseqüència, documentar els paviments o nivells d'us i/o circulació que feien servir els ibers. Amb l'excavació d'aquests enderrocs podrem disposar de la planta urbanística d'aquest sector del jaciment i poder conèixer de primera mà com s'organitzava, articulava i la funcionalitat de l'assentament. De fet, molt probablement es tracten de les cases o agrupació de cases d'una família o famílies que molt probablement es dedicaven a la gestió de l'activitat principal que era, sens dubte, l'emmagatzematge de cereal (bàsicament ordi vestit i blat nu, entre d'altres) i la seva posterior distribució i comercialització (ja sigui destinat a l'àmbit regional o als mercats mediterranis capitalitzats per les potències de l'època com Roma i Cartago). Amb l'excavació de la zona d'hàbitat es posaran les bases per a que en un futur més o menys immediat fer realitat la consolidació del jaciment per tal que esdevingui un atractiu cultural i esdevenir un valor afegit a les diferents opcions culturals d'Avinyonet del Penedès. Per a portar a terme aquestes primerament és necessari a

procedir a l'obertura en extensió de la zona nord (zona sitges) i oest (vessant zona hàbitat) per delimitar les diferents estructures susceptibles de documentar. En aquest sentit, els objectius per a la campanya d'excavació arqueològica de 2011 són continuar amb l'excavació engegada a la zona d'hàbitat, la qual se sustenta en dos eixos principals: l'excavació en horitzontal d'una part de les estructures de la fase del segle III i primera meitat del segle II ane, l'excavació en vertical d'alguns dels recintes per tal de obtenir la seqüència arqueològica completa de la zona d'hàbitat i, finalment, continuar amb l'excavació d'estructures tipus sitja. El primer dels quals es justifica per tal de documentar la planta arqueològica de l'assentament a la fase més recent, que es correspon amb finals de segle III i principis del II ane. El segon és necessari per tal d'establir la seqüència arqueològica, definir l'ocupació d'aquest i confirmar si, com passa al sector sitges, l'arc cronològic es conforma entre els segles VII i II ane.

Pel que fa al treball de laboratori, un dels objectius de la present intervenció arqueològica és el processament de les nombrosos materials que es vagin generant durant la pròpia excavació arqueològica: neteja i siglatge de materials ceràmics, lítics i arqueozoològics. Finalment, i no menys important, una altra de les feines a desenvolupar en els treballs de laboratori en aquesta intervenció arqueològica és el tractament i posterior anàlisi de les restes que no són perceptibles a simple vista i que requereixen d'una metodologia molt acurada per a la seva recuperació. Aquest és el cas de les petites restes de microfauna (rosegadors, ocellets, amfibis, etc.), les restes d'ictiofauna (restes de peixos), les restes malacològiques (petxines) i, evidentment, les restes carpològiques (de llavors i fruits carbonitzats). Aquesta darrera especialitat arqueològica és bàsica en l'estudi d'un assentament com el Turó de la Font de la Canya i que, actualment, esdevé el més important de la protohistòria catalana en aquest tipus de restes.

Paral·lelament a tots els treballs esmentats anteriorment, cal dir que entre els objectius de la present campanya ha estat la continuació per segon any consecutiu del Curs d'Arqueobotànica: *Pràctiques en mostreig de sediments i iniciació a la carpologia de l'assentament del Turó de la Font de la Canya*, en el marc de

l'excavació programada de la Universitat de Barcelona i el Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya. L'objectiu principal del curs ha consistit en fer una introducció als diferents estudiants que participen en l'excavació programada a la ciència de l'arqueobotànica, especialment de la carpologia. L'assentament de la Font de la Canya és pioner en aquest tipus d'estudis atès presenta una riquesa excepcional en aquest tipus de restes i els darrers estudis duts a terme han aportat dades de vital importància per al coneixement de l'agricultura i l'alimentació i, en general, de l'explotació dels recursos vegetals de la protohistòria catalana. Un altre factor que ha impulsat la creació del curs és la manca actual en la docència universitària en aquest tipus d'estudis, que són pràcticament inexistents.

5.- Metodologia de treball arqueològic.

La metodologia emprada ha estat l'habitual en jaciments protohistòrics, amb l'excavació en extensió dels nivells i estructures documentades i emprant el sistema de registre Harris, modificat a partir de les circumstàncies concretes de la pràctica arqueològica en aquest tipus de jaciments. A cada Unitat Estratigràfica identificada i numerada li correspon una fitxa descriptiva amb la informació bàsica de la U.E. A més de la corresponent identificació i numeració d'Unitats Estratigràfiques, hem cregut convenient introduir la utilització del concepte de Fet arqueològic¹. Aquest és un concepte relativament nou, desenvolupat per l'equip investigador de l'assentament protohistòric de Lattes (Herault, França), amb la intenció de facilitar la gestió de les dades en agrupar aquelles estructures homogènies formades per més d'una Unitat Estratigràfica (llars de foc, forats de pal, murs amb fonamentació, etc.). Les sitges són una d'aquestes estructures on la utilització del concepte de Fet arqueològic és molt adient i més tenint en compte les característiques del Turó de la Font de la Canya. En aquest sentit els fets arqueològics utilitzats fins a l'actualitat són:

- SJ (estructura sitja)
- LL (llar de foc)
- FP (forat de pal)
- CB (cubeta)
- RT (retall indeterminat)
- ES (estructura indeterminada)

El material gràfic està compost per plantes generals (E:1/200, 1/100) i de detalls concrets (E:1/20) que ens aporten una visió sincrònica i horitzontal de les fases del jaciment; i, per suposat, el material fotogràfic imprescindible per a la constatació visual dels treballs realitzats, utilitzant per a cada UE fotografies i

¹ Entenem com a fet arqueològic "un conjunt estructurat voluntàriament, que pot ser isolat i estudiat com a tal, i al qual es troben associades diverses UE".

diapositives. L'objectiu final, des de el punt de vista gràfic, es poder arribar a realitzar plantes de les diferents fases constructives de l'assentament, de manera que ens permeti conèixer el millor possible la seva evolució funcional i estructural al llarg de tota la seva història.

Pel que fa al registre del material moble exhumat durant el procés d'excavació, s'ha efectuat un inventari de materials de cada unitat estratigràfica de forma individual. El siglatge del material està encapçalat per les sigles del jaciment T. F. C., any de la campanya 10 i número d'UE. Per a cada UE es complimenta una fitxa d'inventari, que contempla els diferents tipus de materials i les seves classificacions, segons una codificació prèviament establerta, a fi de cobrir les necessitats particulars del jaciment.

Finalment, en tractar-se d'estructures de magatzem tipus sitja, s'ha posat especial èmfasi en les tasques de mostreig i recollida de dades paleoeconòmiques, sobretot paleocarpològiques, desenvolupades, com és recomanable, sobre el terreny i en paral·lel a l'excavació de les sitges. Aquesta tasca s'ha realitzat sobretot en base a la flotació sistemàtica de les terres de gairebé tots els nivells arqueològics que amortitzen les sitges (amb més o menys intensitat i volum segons els resultats d'un primer mostreig). Altrament també s'ha dut a terme uns primers estudis arqueozoològics duts a terme per Sílvia Valenzuela (UB) i antracològics per Raquel Piqué (UAB).

La recollida de mostres s'ha efectuat en aquells sediments arqueològics amb presència de matèria orgànica, que són els més susceptibles de contenir restes. El rentatge de les mostres s'ha efectuat mitjançant el sistema de màquina de flotació amb injecció d'aire i rentat amb aigua en columna de garbells. Per tal de recuperar les restes els garbells utilitzats tenen diverses mides de llum de malla:

- 5 mm, on queden atrapades les restes de gran tamany com alguns fruits, pinyols, carbons, ceràmica, fauna, etc.;
- 1 mm, es recuperen les restes entre 1 i 4 mm, bàsicament restes de cereals, lleguminoses, algunes llavors de plantes sinantròpiques i microcarbons;

- 0'5 mm, on es concentren les restes d'entre 0'5 i 1 mm, que pertanyen normalment a llavors de plantes adventícies i ruderals.

Posteriorment s'ha procedit a la tria a ull nu dels residus de les malles de 5 i 1 mm i s'ha classificat cadascuna de les restes recuperades:

- **antracologia** (a): restes de carbons de fusta.
- **paleocarpologia** (c): restes de llavors i fruits carbonitzats.
- **metall** (mt): restes de metalls, en aquests cas ferro i bronze.
- **material constructiu** (mc): restes d'elements de fang de caràcter constructiu.
- **ceràmica** (cer): restes de ceràmiques a torn i a mà.
- **fauna** (f): restes òssies d'animals vertebrats.
- **ictiofauna** (i): restes de peixos.

6.- Descripció de les estructures excavades durant la campanya 2010.

Zona hàbitat

Al sud de la zona d'hàbitat es troba situat el Rec. 1, que gairebé delimita, a la part sud, amb l'extensió de la plataforma del turó on s'ubiquen centenars d'estructures tipus sitja. Aquesta va ser la raó principal de l'elecció d'aquest recinte, atès permetria conèixer la seqüència estratigràfica de l'àmbit situat a la zona sud de l'entramat d'edificacions a tocar a la zona sitges, on aflora ràpidament el nivell d'argiles naturals. A més, la seva excavació arqueològica podrà aportar dades relacionades amb la orografia antiga de l'assentament.

Recinte 1:

UE-1539: Estrat de terra argilosa compactada de color marró amb taques taronja i nòduls de color groc. Nivell de paviment. Datació: Ibèric Ple (segle III ane).

UE-1577: Estrat de terra argilosa de color marró amb taques de color vermell i negre (carbons), sota els murs de Recinte 1, pertany a una nova fase estructural. Datació no precisable, ibèric ple, segle IV ane?).

UE-1578: Estrat de cendres d'uns 5 cm de profunditat sota UE-1577. Datació: ibèric antic (segle V ane).

UE-1584: Mur de pedra calcària de petites dimensions d'uns 30 cm d'ample. Direcció est-oest.

UE-1585: Estrat de terra argilosa de color taronja, entregat al mur UE 1584. Per excavar.

El Rec.1 es troba delimitat al costat oest per un altre recinte de característiques semblants però de majors dimensions, encara no excavat. Aquests dos recintes no s'arriben a tocar i conformen, així, un petit passadís que s'estreny a mida que s'avança en direcció nord fins a arribar a un carrer en direcció est-oest. Aquest últim

té una amplada mitja d'un metre i avarca tota l'amplada del turó on s'ubica la zona d'hàbitat, com dèiem, en sentit est-oest. L'accés al recinte, tapiat amb pedres, es troba a la part oest del mur UE-1540 que, juntament amb els murs UE-1541, UE-1542 i UE-1543, conformen un espai gairebé rectangular sense aparents compartimentacions d'una mica més de 8 m², ja que el mur UE-1540 es troba desviat en direcció a la porta i el carrer. El primer nivell documentat al Rec. 1 (UE-1516) és l'enderroc, atès la quantitat de restes de pedres de mitjanes i grans dimensions i tovots cremats documentats, a més notables quantitats de ceràmiques. Entre aquests materials destaquen un penjoll de bronze en forma de xumet, un fragment de ganivet de ferro afalcatat, un possible fragment de sivella de bronze i, entre altres, un conjunt de fragments pertanyents a un *Thymaterium* o cremador de perfums de terracuita. Els *Thymateria* apareixen normalment en contextos funeraris o de culte. Amb tota seguretat, representa alguna de les deesses mediterrànies de l'agricultura i la fertilitat (Ceres, Demèter, Tanit, Cibeles...), relacionades amb el cicle natural de mort i resurrecció. Altres materials exhumats en aquest nivell d'enderroc indiquen una amortització cronològica que, a l'espera d'un estudi exhaustiu del material moble exhumat, ens marca un horitzó cronològic que oscil·la entre els anys 220-180 a. n. e.

Al final d'aquest nivell d'enderroc, sota unes pedres de grans dimensions clarament caigudes i dintre de la UE-1516, es documenta un nivell de centres (UE-1538). Aquest apareix d'es de la cota més alta de la zona a tocar al mur UE-1543, al voltant de les pedres, i s'estén en direcció nord-oest per part del recinte de forma desigual. Aquestes cendres cobreixen parcialment i s'entreguen a un altre nivell (UE-1528) que està per sota que s'interpreta com un primer nivell de paviment. No és gaire regular, però se li associa un petit foc de petites dimensions situat a la cantonada formada pels murs UE-1542 i UE-1541. A més, aquest nivell d'ús funciona clarament amb el nivell de circulació de l'accés del recinte, que es troba totalment tapiat amb pedres. A continuació apareix un altre nivell de circulació (UE-1539) compacte de característiques semblants compost per terra argilosa compactada de color marró amb taques taronja i nòduls de color groc.

Sota aquest estrat apareix un nou estrat (UE-1577) de terra argilosa de color marró amb taques de color vermell i negre (carbons), sota els murs de Recinte 1, pertinent a una nova fase estructural o horitzó cronològic. Un nou estrat de cendres apareix sota UE-1577, aquest s'adossa a un mur (UE-1584) de factura, dimensions i orientació diferent que als precedents.

Recinte 3:

UE-1554: Segon estrat de lloses de pedra a recinte 3 disposades a mode de paviment. Les pedres són calcària, sorrenca i granit, algunes lloses són molins rotatoris i barquiformes aprofitats.

UE-1555: Mur disposat a mode d'embà a l'oest del recinte 3. Mur irregular format per pedra sorrenca de petites i mitjanes dimensions.

UE-1579: Tercer estrat compost de cendres i carbons sota el paviment de lloses (UE-1554) a recinte 3.

UE-1583: Quart estrat de terra argilosa de color marró amb taques taronja i beige, de consistència dura i compacta. Segon nivell de circulació o paviment.

Al nord oest del complex entramat d'edificacions que conforma la recent localitzada zona d'hàbitat s'ha realitzat l'excavació intensiva d'un dels recintes. El Recinte 3 adossat al Recinte 2 excavat el 2009. El recinte es troba adossat a un mur corregut que frena la pendent occidental (possible límit d'una primera terrassa superior) de la trama urbanística, interrompent-se aquest per donar pas a l'accés al nostre recinte. No té cap altra porta, que permeti l'accés a la resta de l'entramat d'edificis que es troben al seu voltant. Per tant se'ns defineix com un àmbit obert a l'exterior de tot el complex d'hàbitat conegut fins ara a la terrassa superior de l'assentament. És un espai rectangular d'uns 6 m² delimitat pels murs (UE-1544, UE-1545, UE-1546 UE-1555). El primer estrat arqueològic que vam documentar, registrar

i excavar el 2009 fou un nivell molt arrasat gairebé a cota de superficial, sota aquest i a una cota molt alta aparegué un nivell d'ús de lloses (UE-1554) de pedra disposades a mode de paviment. Les pedres són calcària, sorrenca i granit, algunes lloses són molins rotatoris i barquiformes aprofitats. Sota aquest estrat de lloses apareix un estrat de cendres i carbons (UE-1579) que cobreix un estrat de paviment construït d'argiles que resta per excavar.

Recinte 4:

UE-1563: Mur format per pedra calcària de petites i mitjanes dimensions i lligat amb argila . Mur corregut amb porta que diferencia els àmbits A i B.

Recinte 4A

UE-1556: Primer estrat format per terra argilosa de color marró amb tonalitats de color vermell, taronja i negre (carbons). Enderroc.

UE-1561: Mur format per pedra calcària de petites i mitjanes dimensions i lligat amb argila a sud del recinte 4A.

UE-1562: Mur on es situa la porta d'accés al recinte format per pedra calcària de petites i mitjanes dimensions i lligat amb argila

UE-1580: Segon estrat de terra argilosa de color marró amb tonalitats beige, nivell de circulació.

UE-1581: Retall el·lipsoïdal al nivell de circulació (UE-1580)

UE-1582: Rebliment a UE-1581, crani i quatre potes disposades com a sacrifici fundacional.

Recinte 4 B

UE-1548: Primer estrat format de terra argilosa de color marró amb tonalitats de color beige i negre (carbons). Enderroc.

UE-1557: Segon estrat format de per terra argilosa de color marró compactada. Possible nivell de circulació.

UE-1558: Mur format per pedra calcària de petites i mitjanes dimensions i lligat amb argila a nord del recinte 4B.

UE-1559: Mur format per pedra calcària de petites i mitjanes dimensions i lligat amb argila a sud del recinte 4B.

UE-1560: Mur on es situa la porta d'accés al recinte format per pedra calcària de petites i mitjanes dimensions i lligat amb argila.

UE-1575: Mur a la part sud-est dels recinte 4B.

A l'extrem sud oest de la zona d'hàbitat s'ha excavat un nou recinte rectangular (murs UE-1575, UE-1560, UE-1559 i UE-1558) compartimentat per un mur mitjaner (UE-1563). En aquest edifici de dos recintes A i B ha estat excavat els estrats d'enderroc (UE-1556 i UE-1548 respectivament). Deixant al descobert els seus nivells de pavimentació i circulació (UE-1580 i UE-1548 respectivament). Cal destacar la troballa d'un retall al nivell de circulació de Recinte 4A (UE-1581) que allotjava les restes del crani i les quatre potes d'un ovicaprí a mode de dipòsit ritual o sacrifici. Els paviments resten per excavar.

Estructura 166:

UE-1564: Primer estrat format terra argilosa de color marró amb taques de tons vermells i negres (carbons), s'adossa als murs 1569, 1570 i 1571.

UE-1565: Segon estrat format de terra argilosa de color marró amb taques beige, sota els murs de l'estructura 166.

UE-1566: Tercer estrat format de cendres i carbons molt homogeni

UE-1569: Mur sud format de pedra calcària de mitjanes dimensions i argila, forma part del mur una pedra rectangular retallada amb encaixos regulars reaprofitada)

UE-1570: Mur format per pedra calcària de mitjanes dimensions i lligat amb argila a est de l'estructura 166.

UE-1571: Mur format per pedra calcària de mitjanes dimensions i lligat amb argila a oest de l'estructura 166.

UE-1572: retall sota estructura 166, possible riera o gual antic on s'encaixa l'hàbitat.

UE-1576: Quart estrat i últim dels retall, format per terra argilosa de color marró i taronja amb nòduls de color beige i groc.

L'estructura 166 és una petita construcció en forma de U formada per tres murs, el sud (UE-1569) format de pedra calcària de mitjanes dimensions i argila, forma part del mur una pedra rectangular retallada amb encaixos regulars reaprofitada); l'est (UE-1570) i l'oest (UE-1571) format per pedra calcària de mitjanes dimensions i lligat amb argila. L'únic estrat que funciona amb els murs de l'estructura és l'UE-1564, molts pocs fragments s'han exhumat d'aquest estrat, essent l'interpretació encara més dubtosa. Sota l'estructura que reposava en part sobre el paleosòl geològic pel seu costat nord, i reposava pel seu costat sud per un estrat antròpic molt compacte (UE-1565). S'ha practicat un sondeig registrant l'estratigrafia que s'adossa al retall.

Zona sitges

Sitja SJ 162.

UE153: retall de construcció de la sitja, presenta una secció globular amb fons convexe.

UE1536: unic nivell de rebliment de la SJ162 d'argiles marrons amb presència de ceràmica i carbons.

Cronologia d'amortització de l'estructura: Ibèric Ple (entorn 200 aC).

Fossa FS163

UE-1549: Acumulació d'ossos al costat de SJ-162, dins el mateix estrat de cendres (UE-1576).

Cronologia d'amortització de l'estructura: Ibèric Antic (segle VI-V ane)

Sitja 164 (retallada per la sitja 150)

UE-1550: retall de poca potència, presenta una secció troncocònica de parets rectes i fons pla.

UE-1551: rebliment format per un nivell d'argiles amb força matèria orgànica (cendres i carbons).

Cronologia d'amortització de l'estructura: Primera edat del ferro (datació no precisable, amb intrusions)

Sitja SJ165

UE-1552: retall de secció de parets rectes i fons pla. Es troba retallada per la SJ167.

UE-1558: nivell de rebliment d'argiles marrons poc compacte amb poca ceràmica.

Cronologia d'amortització de l'estructura: Ibèric Antic (segle VI ane)

Sitja SJ167:

UE-1567: retall de la sitja de secció globular i fons pla. Retalla a la SJ175 de l'ibèric antic.

UE-1568: rebliment d'argiles i sorres de color marró fosc i abundant material ceràmic

Cronologia d'amortització de l'estructura: Ibèric Ple (entorn 200 ane).

Sitja SJ168:

UE-1573: retall de la sitja de secció globular i fons convexe.

UE-1574: rebliment format per argiles de color marró amb presència de diferents petites bossades de cendres i ceràmica i fauna.

Cronologia d'amortització de l'estructura: Ibèric Ple (segle III ane)

7.- Descripció de les estructures excavades durant la campanya 2011.

Excavació arqueològica de la zona hàbitat.

Obertura en extensió i delimitació arqueològiques del sector oest de la zona d'hàbitat.

Abans d'iniciar estrictament l'excavació arqueològica a la zona d'hàbitat s'ha dut a terme una obertura en extensió, amb l'ajuda d'una màquina retroexcavadora, amb l'objectiu de verificar l'existència de restes a la zona oest contigua a l'espai on s'assenta l'hàbitat. L'obertura en extensió ha permès destapar una zona d'aproximadament 600 m² i delimitar dos recintes construïts a la vessant de l'assentament o terrassats. També s'ha delimitat un espai amb dos murs i una gran taca de cendres a tocar al Rec.7. A l'extrem nord d'aquesta obertura en extensió no apareixen restes arqueològiques evidents, encara que, un petit sondeig realitzat a la part central de la zona nord ha proporcionat diferent material d'època ibèrica.

7.1.- Recinte 5.

El recinte 5 es troba al bell mig de la zona d'hàbitat, just en el centre del gual on es s'assenta la mateixa. L'excavació arqueològica ha permès establir la seqüència estratigràfica i, per tant, la seva evolució funcional. Tot i així, el recinte no es troba finalitzat i durant les properes campanyes es podrà excavar tant l'espai corresponent al rec. 5B com la subdivisió efectuada al rec. 5A, la qual diferencia els espais 5A1 (zona nord excavada) i 5A2 (zona sud no excavada).

En un primer moment, el rec. 5A, es configura com un gran espai format pels murs UE1604, UE1605, UE1606, UE1607, UE1608 i UE1609, aparentment cobert, on es documenta *in situ* un important magatzem de peces ceràmiques que conformen el primer nivell del recinte (UE1585). Aquest es conforma de restes d'àmfores ibèriques, vaixel·la de taula ibèrica i algunes peces d'importació de vernís

negre característiques de les fàcies de finals del segle III ane o entorns l'any 200 ane, on cal situar aquesta fase.

El segon nivell d'aquest recinte, està format per un paviment de terra piconada (UE1597), on es recolza la concentració de ceràmiques de la UE1585. L'excavació d'aquest deixa a la llum part de la pica documentada *in situ*.

Un tercer nivell (UE1603) d'anivellament on es documenta *in situ* un probable molí barquiforme reaprofitat o una mena de pica que tindria, segurament, una utilització multifuncional: per a moldre productes vegetals i minerals, com a suport de treball, etc. Aquest apareix entre al mur UE1605 i UE1609 a la banda est del recinte.

A continuació es documenta un quart nivell (UE1615) que es conforma com el paviment amb el que funciona la pica esmenada anteriorment. Aquest sembla funcionar amb els mur UE1652, UE1653, UE1607 i UE1605. Els materials recuperats semblen indicar que es tracta d'una segona fase del recinte corresponent a la primera meitat del segle III ane o entorns l'any 275 ane. L'excavació de la preparació d'aquest paviment (d'una potència considerable) deixa a la llum tota una sèrie de canalitzacions (UE1654, UE1656 i UE1657) i les restes d'una estructura murària (UE1658) la qual que en part sota el mur UE1653 i de la zona del rec. 5A2, que resta per a excavar.

A causa de la complexitat arqueològica de l'excavació i de la documentació continua d'estructures de les fases anteriorment descrites, l'espai a excavar a partir d'aquest punt s'ha vist notablement reduït. Amb la finalitat última de disposar de la seqüència arqueològica completa del recinte s'ha optat per a fer, a mena de sondeig, l'excavació arqueològica en l'espai delimitat pels murs UE1652 i les canalitzacions UE1656 i UE1657.

Seguidament, l'excavació del rec. 5A1 permet documentar un altre nivell (UE1643) conformat per abundants cendres i matèria orgànica, que tal vegada podria identificar-se com un nivell de paviment, perquè es documenta una vegada les canalitzacions finalitzen i presenta una certa horitzontalitat. Els materials recuperats permeten situar aquest nivell dins la fase de l'ibèric antic (segles VI-V ane), la qual

cosa ens permet identificar una tercera fase en aquest espai excavat. Sota aquest nivell ha estat diferenciat un altre (UE1651) de característiques semblants a l'anterior.

Tot seguit, es documenta un altre nivell (UE1651) que presenta materials ceràmics fenicis i ens indica un quart horitzó cronològic que caldria situar a la primera edat del ferro o finals del segle VII i principis del segle VI ane. Finalment, per acabar, es documenta un darrer nivell (UE1662) amb alguns materials arqueozoològics i antracològics de poca entitat, sota el qual es documenta el nivell geològic natural.

Relació d'UE del Rec. 5:

UE1585: nivell d'argiles amb una concentració ceràmica a la part sud-est, a tocar amb els murs UE1605 i UE1606. Datació: ibèric ple (segle III ane).

UE1597: segon nivell del rec. 5A i primer nivell de paviment. Datació: ibèric ple (segle III ane).

UE1603: tercer nivell del rec. 5A que sembla formar part de la construcció del paviment UE1597, probablement són equivalents. Datació: ibèric ple (segle III ane).

UE1604: mur del rec. 5A situat a la banda nord-est.

UE1605: mur del rec. 5A situat a la banda sud-est.

UE1606: mur del rec. 5A situat a la banda sud-oest.

UE1607: mur del rec. 5A situat a la banda nord-est.

UE1608: possible banqueteta d'uns 20 cm d'amplada adossada al mur UE1604.

UE1609: estructura quadrangular adossada als murs UE1604 i UE1605 i en contacte amb la UE1608.

UE1615: nivell de paviment que funciona amb la pica. Datació: ibèric ple (segle IV ane).

UE1643: nivell de cendres que podria respondre a un nivell de paviment. Datació: ibèric antic (segle V-VI ane).

UE1651: nivell de cendres, sota UE1643. Datació: primera edat del ferro (segle VII ane).

UE1652: mur que apareix paral·lel a la UE1608.

UE1653: mur que divideix el rec. 5A en dos espais diferenciats: 5A1 i 5A2.

UE1654: canalització que s'adossa al mur UE1652.

UE1655: canalització que s'enllaça la UE1654 en sentit est-oest (és igual a UE1657).

UE1656: canalització en sentit nord-sud.

UE1657: canalització en sentit nord-sud (igual a UE1655?).

UE1658: mur de poca entitat per sota del mur UE1653.

UE1659: nivell d'argiles entre la UE1608 i mur UE1652, que resta per excavar.

UE1661: nivell per sota UE1651 de color groc sense material arqueològic. Datació: primera edat del ferro (segle VII ane).

UE1662: nivell de graves amb alguna resta faunística i de carbons, sota el qual apareix el nivell geològic natural. Datació: primera edat del ferro (segle VII ane).

7.2.- Recinte 6.

El rec. 6 es troba situat a part més nord-oest de la zona d'hàbitat i delimita, a la seva part oest, amb el talús natural de l'assentament. L'excavació del rec. 6 presenta una primera fase constructiva que es conforma amb un petit nivell d'enderroc abandonament (UE1584) i que sota el qual es documenta un nivell de paviment (UE1593) amb llar de foc (LL170) situada a la banda sud-est del recinte i a tocar amb el mur UE1589. Els materials ceràmics documentats no permeten adscriure una datació precisable i caldria situar la utilització d'aquest nivell de paviment i llar de foc al llarg del segle III aC.

La consecució de l'excavació en el rec. 6 ha permès documentar sota aquest primer nivell de paviment, un altre nivell de reompliment i/o enderroc que amortitza una fase anterior (UE1599), el qual presenta, en el mateix espai on es documentava la llar de la fase anterior, restes de solera d'una llar abocada i remoguda o aparentment no *in situ*. Tal vegada sigui un altre nivell de paviment, atès que aquest nivell sembla funcionar amb el mur UE1612. Els materials recuperats en indiquen que ens trobem davant una altra fase constructiva que cal situar a la fase de l'ibèric antic o segles VI-V ane.

La consecució de l'excavació d'aquest nivell ha permès documentar dos nivells UE1614 i UE1616 que es conformen com a grans nivells de reompliment i/o anivellaments de cendres i argiles, que també cal situar cronològicament a l'ibèric antic. Sota aquests es documenta un nivell (UE1630) que cal relacionar amb el mur UE1588 i que es pot interpretar com un nivell de circulació o pavimentació, datable igualment a la fase de l'ibèric antic.

Seguidament es documenta un altre possible nivell de paviment amb disposició de fragments de ceràmica en horitzontal que, en aquest cas, ja no funciona ni està en contacte amb el MR1588. Aquest nivell (UE1647) presenta fragments de ceràmica fenícia i cal datar-lo a la primer edat del ferro. Sota aquest nivell apareix el nivell geològic natural, el qual a la banda nord de l'espai que conforma el rec. 6 es documenta el retall que conforma el gran gual o retall on es construeix la zona d'hàbitat. En aquest nivell geològic natural es documenten estructures, concretament dos sitges i dos forats de pal, que cal situar a la fase més antiga de l'assentament de la primera edat del ferro.

En aquest sentit cal destacar la sitja SJ174 reomplerta per dos nivells (UE1628 i UE1629) i la sitja SJ178 reomplerta per dos nivells (UE164 i UE1670) que, ambdues, cal datar a la primera edat del ferro i presenten una forma troncocònica amb parets rectes. També cal esmentar el forat de pal FP179 (reomplert per la UE1665) que presenta pedretes planes de forma radial (per sustentar el tronc o pal que anava originalment al seu interior) i, a més, presenta al final d'aquest una pedra, per tal d'evitar esfondrament del tronc durant la seva utilització. Menys canònic es presenta l'altre forat de pal FP180, parcialment excavat a causa de trobar-se fora dels límits de l'excavació, reomplert per un nivell UE1666. Ambdós cal datar-los a la primera edat del ferro, com indica l'estudi definitiu dels materials arqueològics que els conformen.

Relació d'UE del Rec. 6:

UE1584: primer nivell que s'estén per tot el rec. 6, molt malmès per les arrels de la vegetació conservada actualment al talús situat a la part est de l'assentament.

Datació: segle III ane.

UE1588: mur del rec. 6, aparentment construït a l'ibèric antic, de gairebé 1 m de potència, construït amb grans còdols i situat en direcció nord-sud.

UE1589: mur del rec. 6 situat en direcció est-oest.

UE1590: petit envà del rec.6 situat en direcció nord-sud.

UE1591: mur del rec. 6 situat en direcció nord-sud.

UE1592: mur del rec. 6 situat en direcció est-oest i que es troba al límit de la zona d'hàbitat.

UE1593: segon nivell que s'estén per tot el rec. 6, que conforma el primer nivell de paviment documentat. Dins d'aquest es documenta una llar de foc (LL170), situada a la banda sud-est del recinte. Datació: no precisable (ibèric ple?).

UE1594: solera de terra rubefactada que conforma la LL170.

UE1596: nivell de còdols, situat sota la UE1594, que conforma la capa de còdols de la LL170. Datació: no precisable (ibèric ple?).

UE1599: nivell que s'estén per gairebé la totalitat del rec. 6 i conté restes d'una llar de foc abocada. Datació: no precisable (ibèric ple?)

UE1612: mur que s'adossa al mur UE1588 i cobert per UE1593.

UE1614: nivell de destrucció i/o anivellament de color marró amb cendres que envolten el mur UE1612. Datació: ibèric antic (segle VI ane).

UE1616: nivell de cendres en direcció sud que s'estén per tot el rec. 6. Datació: ibèric antic (segle VI ane).

UE1627: retall de la sitja o fossa SJ127, dins l'espai que conforma el rec. 6.

UE1628: primer nivell de farciment de la SJ127. Datació: primera edat del ferro (segles VII o VI ane).

UE1629: segon nivell de farciment de la SJ127, on apareixen una gran quantitat de fragments abocats d'una mena de solera rubefactada (que sembla el mateix terreny natural). No sembla llar de foc ni tampoc paret de forn.

UE1630: nivell aparentment de rebliment que funciona amb la part central del espai on se situa el rec. 6 (i que no penja al adaptar-se a la pendent del terreny natural i del qual o retall on s'assenta la zona d'hàbitat) del mur UE1588. Datació: primera edat del ferro (segles VII o VI a.n.).

UE1647: nivell cendrós amb disposició de fragments de ceràmica en horitzontal i que sembla un nivell d'ús anterior al mur UE1588 i sota el qual es documenta en nivell geològic natural on es documenten dos sitges i dos forats de pal. Datació: primera edat del ferro (segles VII a.n.).

UE1664: primer nivell de farciment de la SJ178. Datació: primera edat del ferro (segles VII a.n.).

UE1665: primer nivell de farciment del FP179. Datació: primera edat del ferro (segles VII a.n.).

UE1666: primer nivell de farciment del retall FS180. Datació: primera edat del ferro (segles VII a.n.).

UE1667: retall de construcció del FP179.

UE1668: retall de construcció de la SJ178.

UE1669: retall de construcció de la FS180.

UE1670: segon nivell de farciment de la SJ178. Datació: primera edat del ferro (segles VII a.n.).

7.3.- Recinte 7.

El rec. 7 es troba situat a la zona de la vessant que ha estat objecte d'obertura en extensió arqueològica durant el present Pla Ocupacional. Es tracta, doncs, d'un recinte construït seguint la tècnica de la terrassa, que aprofita l'esglaonament per aixecar una de les parets principals. Després d'excavar els diferents nivells d'enderroc (UE1602, UE1613 i UE1617) que l'amortitza ha estat possible disposar de parets amb més d'1 m d'alçada de conservació. Això és del tot inèdit, atès que les restes d'hàbitat fins ara excavades presentaven un nivell d'arrasament considerable.

La documentació d'aquests potents murs (UE1619, UE1620, UE1621 i UE1618), per tant, li confereixen una nova dimensió al jaciment, ideal de cara a futures restauracions arqueològiques encaminades a la musealització del jaciment per a fer-lo visitable, com a punt d'interès cultural de la comarca. De fet, es tracta de les parets d'època ibèrica millor conservades a la zona del Penedès, semblants a les documentades en alguns punts a la Ciutadella Ibèrica de Calafell o a Sant Miquel d'Olièrdola.

Després de l'excavació d'aquests nivells d'enderroc es documenta un nivell de paviment de terra piconada i molt endurida (U11631), a sobre del qual es registra una potent capa o bossada de cendres situada a la part sud-est del recinte amb restes de ceràmiques i de materials diversos (UE1622). A més, cal destacar la troballa de tres petits murs o envans (ES175, ES187 i ES188) que podrien formar part d'alguna mena de taula o suport de fusta per a realitzar treballs. Amb tot, encara no queda clara la funcionalitat d'aquestes estructures perquè resta la seva definitiva excavació arqueològica. Igualment, la presència d'algunes restes d'escòries no descarta que es pugui tractar d'una zona de treballs relacionats amb la metal·lúrgia de ferro. Adjunt a aquesta zona del rec. 7, en la seva part nord-est, apareix una cubeta de forma rectangular excavada en el nivell de paviment (CB173) a l'interior de la qual (UE1623) es documenta un podall o falçó i un clau de ferro *in situ*. Per a l'extracció d'aquestes peces i les futures restauracions arqueològiques s'ha procedit a consolidar les restes amb paraloid, la qual cosa permet l'extracció de tot l'estri sencer, evitant la seva fragmentació.

Per altra banda cal mencionar que a tocar al mur UE1620, a la banda oest del recinte es documenta un de les tres accessos documentats, aquest últim aparentment tapiat, s'adossa un mur de 50 cm de potència que, amb un altre contigu, d'una potència de gairebé un metre semblen formar part d'unes construccions orientades a fer les funcions de contraforts per salvar el potent desnivell en aquest punt de l'assentament. Amb tot, no es pot descartar que pugui formar part d'algun mur de tanca o muralla que caldrà confirmar amb la consecució de les excavacions arqueològiques.

La cronologia de l'amortització o abandonament d'aquest recinte es pot situar cap a finals de segle III aC o al voltant de l'any 200 aC, encara que resta per excavar els nivells inferiors.

Relació d'UE del Rec. 7:

UE1602: primer nivell d'enderroc i/o destrucció que s'estén per tot el rec. 7, format per argiles de color marró i amb diferents estris de ferro in situ. Apareix alguna intrusió moderna.

UE1613: segon nivell d'enderroc i/o destrucció que s'estén per tot el rec. 7, format per argiles marrons i molts tovots no delimitables. Presenta una potència considerable i a la part inferior apareixen diferents pedres de tamany mitjà i més material ceràmic, que per cautela en aquest punt, s'ha diferenciat amb la UE1617.

UE1617: tercer nivell d'enderroc i/o destrucció que s'estén per tot el rec. 7 i que es correspon amb la part inferior de la UE1613, i a tocar del nivell de paviment UE 1631. S'ha diferenciat entre la zona nord i la zona sud perquè en aquesta darrera apareix molt material (que es correspon amb la taca de cendres numerada com a UE1622).

UE1618: mur del rec. 7, situat en direcció nord-oest/sud-est.

UE1619: mur del rec. 7, situat en direcció est-oest.

UE1620: mur del rec. 7, situat en direcció nord-oest/sud-est i paral·lel al mur UE1618.

UE1621: mur del rec. 7, situat en direcció est-oest, paral·lel al mur UE1619.

UE1622: nivell de cendres i de calç amb molt material ceràmic que s'estén per la zona sud del rec. 7 i al voltant dels retalls de forma allargada amb pedres o petits envans. En aquesta taca o bossada apareix una mena de tovot de forma circular, diferents peces d'os treballat i/o polit, diferents fragments grans d'escòria de ferro, dos peces discoïdals de plom i una peça de pedra polida en forma de botó amb incisió en forma d'aspa o creu a la part superior.

UE1623: nivell de reompliment de la cubeta CB173. Nivell d'argiles de color marró que conté poca matèria orgànica i poca ceràmica. Destaca l'aparició d'una gerreta de

ceràmica ibèrica oxidada de perfil sencer i un podall i clau de ferro aparentment *in situ* al final d'aquest nivell.

UE1624: retall de forma rectangular en direcció nord-est que conforma la CB173.

UE1625: retall rectangular en sentit oest-est de l'ES175 del rec. 7.

UE1626: farciment amb argila i pedres mitjanes del retall UE1625 de l'estructura ES175. No queda clar si és un petit farciment o si bé conforma el que podria ser un petit envà o suport d'alguna estructura en algun material perible.

UE1631: nivell de paviment que s'estén per tot el rec. 7, es tracta d'un nivell de terra piconada, molt endurit en el que apareixen tres retalls allargats de forma quadrangular disposats en bateria i algun possible forat de pal. En ell també apareix la cubeta CB173.

UE1687: retall de construcció de la ES187.

UE1688: primer nivell de farciment de la ES187.

UE1689: retall de construcció de la ES188.

UE1690: primer nivell de construcció de la ES188.

UE1691: mur de contenció que s'adossa al mur UE1620 del rec. 7.

UE1692: mur de contenció que s'adossa al mur UE1691 del rec. 7.

7.4.- Recinte 8.

En relació a l'excavació arqueològica del rec. 8 cal dir que es conforma per un primer nivell d'enderroc (UE1632) que funciona amb els murs documentats en campanyes arqueològiques precedents UE1561, UE1558, UE1563 i part del mur UE1639, que sembla construir-se en una fase anterior. És probable que el punt on finalitza la UE1632 i l'inici de la UE1640 calgui situar un nivell d'ús, no perceptible arqueològicament de la fase de l'ibèric ple (segle III ane). Això ve donat, perquè aquesta cota coincideix amb el final de la fonamentació dels murs UE1561 i UE1558 i coincideix amb la cota dels paviments documentats al recinte adjunt o rec. 4, excavat, en part, en intervencions precedents.

Sota aquest nivell, apareix la continuació del mur UE1639 que divideix l'espai del rec. 8 en dos: 8A i 8B. La continuació de l'excavació del següent nivell (UE1640) del rec. 8B deixa a la llum un clar nivell de paviment (UE1644), claríssimament pertanyent a una fase anterior del segle IV ane, que disposa d'una llar de foc (LL177) situada a la cantonada que conformen els murs UE1558 i UE1561.

Relació d'UE del Rec. 8:

UE1632: primer nivell d'enderroc que ocupa els espais de les dues divisions del rec. 8: 8A i 8B.

UE1639: mur en direcció sud-est/nord-oest i en sentit nord-sud del rec. 8.

UE1640: segon nivell de reompliment del rec. 8B i que el seu inici es podria relacionar amb un nivell de paviment.

UE1641: segon nivell de reompliment del rec. 8A, no excavat durant la present campanya arqueològica.

UE1644: nivell de paviment amb llar de foc (LL177).

UE1693: solera que conforma la llar de foc LL177.

7.5.- Recinte 9.

L'excavació del rec. 9 durant la present campanya ha constatat, solament, de l'extracció de part del primer nivell d'enderroc o abandonament i no ha estat finalitzat a l'espera de futures intervencions arqueològiques que permetin continuar amb els treballs i documentar el primer nivell de paviment del mateix. Amb tot, el rec. 9 s'ha dividit en dues parts: 9A a la banda sud i 9B a la banda nord (on en aquest punt connecta amb el carrer C1). Tot i que, com dèiem anteriorment, resta l'excavació d'aquest nivells esmentats, presenta un abandonament que cal situar a finals del segle III ane o entorns l'any 200 ane.

Relació d'UE del Rec. 9:

UE1633: primer nivell de reompliment/abandonament del rec. 9A.

UE1634: primer nivell de reompliment/abandonament del rec. 9B.

7.6.- Carrer C1.

Durant aquesta campanya arqueològica s'ha iniciat l'excavació de les diferents estructures viàries o carrers adjunts als diferents recintes excavats. En aquest sentit, l'excavació d'aquests s'ha dividit en trams que es corresponen amb els diferents espais que ocupen de cadascun dels recintes. Els nivells més superiors d'aquest carrer cal situar-lo cronològicament a finals del segle III ane o entorns l'any 200 ane.

Relació d'UE del C1:

UE1635: nivell superficial de poca potència sota el qual apareixen diferents nivells aparentment no regulars. És el tram del carrer que ocupa el rec. 9B.

UE1636: nivell de cendres del C1 concentrat a la cantonada conformada entre el mateix carrer i el re. 1 i rec. 5a, el qual no ha estat excavat durant la present intervenció.

UE1637: primer nivell del C1 al tram que correspon al rec.4, ha estat excavat parcialment.

7.7.- Carrer C2.

El primer nivell del C2 ha estat parcialment excavat i s'ha documentat a la seva part sud les restes d'un empedrat de lloses planes, que tal vegada es pot relacionar amb el C1. Els materials recuperats permeten datar aquest nivell a finals del segle III ane o entorns l'any 200 ane.

UE1650: primer nivell del C2 per sota del qual apareix un paviment de lloses planes a la part sud, que resta per excavar en futures intervencions.

UE1680: Tram del C2 corresponent a la part sud i a tocar amb la cantonada que conforma el rec. 1.

7.8.- Carrer C4.

En relació al carrer C4 cal dir que només ha estat exavat el tram que es correspon amb el rec. 8 i el rec. 4 fins a la cruïlla amb el carrer C1. La datació provisional correspon a finals del segle III ane o entorns l'any 200 ane.

Relació d'UE del C4:

UE1638: primer nivell del carrer C4 que es correspon amb el tram comprés entre el rec. 8 i rec. 4 i la cruïlla del carrer C1.

7.2.- Excavació arqueològica de la zona sitges.

Obertura en extensió i delimitació arqueològiques del sector nord de la zona sitges.

L'obertura en extensió amb ajuda d'una màquina retroexcavadora de la zona sitges s'ha efectuat en dos punts. El primer se situa a la banda nord de la zona d'hàbitat i fins al final de la plataforma que conforma l'assentament. S'ha destapat un triangle d'uns 300 m² que restava de nivell superficial. Amb aquests treballs ha estat possible delimitar una quinzena d'estructures tipus sitja i ha estat objecte d'excavació arqueològica la sitja SJ172.

El segon espai obert en extensió es troba situat al sud de la zona d'hàbitat i fins gairebé l'inici de la rasa central del jaciment, ocupant tota la zona situada a l'est del turó. L'objectiu principal ha estat ajuntar els dos sectors principals objectes d'excavació durant els darrers anys. Tot i que presenta una potència de sediment inferior a les altres obertures realitzades a la present intervenció arqueològica, ocupa

un espai de gairebé 1.250 m². Com diem, aquest espai ha estat en part objecte d'excavació durant els últims anys i durant els treballs de delimitació s'han discriminats les estructures tipus sitja per resten per excavar i aquelles altres ja excavades i tapades en anteriors campanyes. Aproximadament resten per a excavar en aquest sector un total de 20 estructures.

La sitja SJ169 i el dipòsit votiu.

Es tracta d'una sitja (SJ169) situada al costat de la zona d'hàbitat amb una profunditat de gairebé 2,30 m i un diàmetre d'1 m. Aquesta va ser construïda probablement a inicis o mitjans del segle III aC i que, una vegada es va deixar d'utilitzar com a dipòsit de cereals, va complir la funció de fossa ritual destinada a l'abocament intencionat d'ofrenes relacionades amb la deessa de l'agricultura, coneguda amb el nom de Demèter o Tanit. Al seu interior s'han pogut recuperar més d'una trentena de peces, algunes senceres i altres trencades però reconstruïbles, dignes d'ésser exposades als museus més importants del país. Entre aquests materials cal destacar una figureta de terracota de cos femení (no s'ha recuperat el cap) d'origen hel·lenístic (probablement de la ciutat de Tanagra, molt a prop d'Atenes) i un peveter o cremaperfums d'influència púnica, que, ambdues peces, es relacionen clarament amb el culte a la deessa Demèter. Altres elements relacionats amb qüestions culturals són la documentació de vasets votius, un amforiscos i diversos ungüentaris (que servien per contenir perfums i essències), així com un notable conjunt de materials ceràmics relacionats amb l'alimentació (per a emmagatzemar: àmfores i tenalles; per a cuinar: olles de ceràmica a mà; i per al servei i consum a la taula: tasses, plats, etc.), materials de ferro relacionats amb la vida quotidiana i agrícola (una rella d'arada, una falç i un ast per a rostir la carn al foc) i un parell de cordons de plom amortitzats.

Cal recordar que a totes les excavacions d'època ibèrica realitzades al sud de França i la península Ibèrica des de principis del segle passat només existeix un paral·lel semblant a la descoberta de la Font de la Canya que es troba al jaciment de

Mas Castellar de Pontós (Alt Empordà) situat a les rodalies de la ciutat grega d'*Emporion* i descobert a l'any 1992. Això, sens dubte, encara li confereix una major importància a la troballa del nostre assentament situat al bell mig del Penedès.

Tot i que resta fer l'estudi definitiu, podem afirmar que ens trobem davant d'una sitja que va ser reutilitzada cap a finals del segle III aC per abocar les restes d'una ofrena cultural o religiosa de tipus agrari, tal vegada un festeig o banquet ritual, amb clares influències de cultes a divinitats mediterrànies difoses per grecs i cartaginesos. Això evidencia que el Turó de la Font de la Canya era un assentament obert a la mediterrània, cosmopolita i que desenvolupava les funcions de centre de redistribució (importació i exportació) de diferents productes. És així com la mar Mediterrània és i ha estat al llarg de la nostra Història el pont que ha permès relacionar-se als diferents pobles i cultures que hi conviuen a les seves ribes. Fa 2300 anys, el poble dels ibers del Turó de la Font de la Canya duïen a terme intercanvis comercials, però no només de cereals i mercaderies sinó també d'idees, tradicions i maneres de viure, etc. Relacions intenses entre els diferents pobles de la mediterrània que, al llarg dels segles, han conformat la nostra cultura actual.

A continuació es relacionen les altres estructures tipus sitja excavades a la present intervenció arqueològica, a on caldria sumar la SJ169, anteriorment descrita, i les sitges SJ174 i SJ178, que es troben excavades al nivell geològic natural que disposa en l'espai que ocupa el rec. 6.

Sitja SJ171.

UE1600: retall de construcció de la SJ171. Presenta una forma troncocònica de parets rectes, fons pla i una fondària conservada d'1,10 m.

UE1601: primer nivell de reompliment format per ceràmiques, fauna, carbons i cendres.

UE1648: segon nivell de reompliment que conforma un con de direcció central en direcció a les parets de la sitja, format per restes de matèria orgànica, cendres i fragments de solera de llar de foc

UE1649: tercer i darrer nivell amb restes de ceràmica i de solera de llar de foc, així com restes de carbons.

Cal dir que durant els treballs de rentat i tria de sediments s'ha recuperat més d'un miler de llavors mineralitzades de raïm cultivat (*Vitis vinifera* ssp. *vinifera*), de lleguminoses, de branques de plantes llenyoses i copròlits d'ovicaprins. A més, s'ha recuperat restes de cereals conservats mitjançant la carbonització.

Cronologia d'amortització de l'estructura: primera edat del ferro (segle VII a.n.e.).

Sitja SJ172.

UE1610: retall de construcció de la SJ172. Presenta una forma troncocònica de parets rectes, fons pla i una fondària conservada de 30 cm. Aquesta sitja es troba situada a prop del talús de l'assentament -o part est del mateix- i apareix parcialment arrasada a causa de la proximitat d'aquesta al pronunciad desnivell.

UE1611: primer i únic rebliment de la sitja format íntegrament per cendres i material ceràmic a mà i d'importació fenícia. Apareixen restes de fauna en connexió probablement de boví. En els treballs de rentat i tria de sediment s'ha recuperat nombros material carpològic carbonitzat.

Cronologia d'amortització de l'estructura: Primera edat del ferro/Ibèric antic (segle VI a.n.e.).

Sitja SJ176.

UE1645: retall de construcció de la SJ176. Presenta una forma troncocònica de parets i fons convexes i una fondària conservada de 2,20 m. Gairebé al mig de l'estructura apareix un mur de 35 cm de potència que s'adequa a la forma de la sitja i

arriba fins al final d'aquesta, presentant, per tant, una alçada conservada de 2,20 m. La documentació d'aquest mur ha dividit la seva excavació en dos: A (oest) i B (est).

UE1646: primer nivell de farciment de la SJ176 que es documenta en ambdues parts, A i B. Format per argiles de color marró amb material arqueològic divers: ceràmica, arqueozoologia, etc. En la part corresponent a la part A s'ha recuperat un mol·lusc amb decoració incisa i parcialment treballat que, tal vegada, podria correspondre a un tridacna d'importació fenicio-púnica.

UE1660: segon nivell de farciment de la part A de la SJ176.

UE1679: mur de pedra de la sitja 176 i que la divideix en dos parts gairebé idèntiques.

UE1686: tercer nivell de farciment de la part A de la SJ176.

Cronologia d'amortització de l'estructura: Ibèric Ple (segle III ane).

Sitja SJ181.

UE1671: retall de construcció de la SJ181. Presenta una forma troncocònica de parets rectes, fons pla i una fondària conservada de 20 cm.

UE1672: primer i únic nivell de rebliment de la sitja format per argiles de color marró, pedres i restes de tovots. S'ha recuperat ceràmica i destaca un possible fragment de sivella de bronze.

Cronologia d'amortització de l'estructura: Primera edat del ferro (segle VII ane).

Sitja SJ182.

UE1673: retall de construcció de la SJ182. Presenta una forma troncocònica de parets rectes, fons pla i una fondària conservada de 10 cm.

UE1674: primer i únic nivell de rebliment de la sitja format per argiles de color marró, pedres, restes de tovots i abundant material ceràmic a mà.

Cronologia d'amortització de l'estructura: : Primera edat del ferro (segle VII ane).

Sitja SJ183.

UE1675: retall de construcció de la SJ183. Presenta una forma troncocònica de parets rectes, fons pla i una fondària conservada de 50 cm.

UE1676: primer i únic nivell de rebliment de la sitja format per argiles de color marró, restes de tovots i material ceràmic a mà.

Cronologia d'amortització de l'estructura: primera edat del ferro (segle VII ane).

Sitja SJ184.

UE1677: retall de construcció de la SJ184. Presenta una forma troncocònica de parets i fons convexes i una fondària conservada de 2,50 m.

UE1678: primer nivell de farciment de la SJ184 format per argiles de color marró fosc i abundant matèria orgànica. Apareix material ceràmic i malacològic.

UE1694: segon nivell de farciment de la sitja format per argiles de color clar i sense material arqueològic.

Cronologia d'amortització de l'estructura: Ibèric Ple (segle IV ane).

Sitja SJ185.

UE1681: retall de construcció de la SJ185. Presenta una forma troncocònica de parets rectes, fons pla i una fondària conservada d'1 m.

UE1682: primer i únic nivell de rebliment de la sitja format per argiles marros i cendres amb molt material constructiu, material ceràmic a mà i d'importació fenícia. Cal destacar la troballa d'un estri de ferro que caldrà matissar una vegada hagi estat objecte de restauració arqueològica. També s'ha recuperat una petita boleta de bronze.

Cronologia d'amortització de l'estructura: Ibèric Ple (segles IV-III ane).

8.- Descripció dels treballs arqueològics de laboratori realitzats.

Entre els treballs de laboratori duts a terme cal destacar principalment els relacionats amb el tractament de les restes recuperades. Per una banda, els materials ceràmics, lítics i arqueozoològics (macrofauna) han estat rentats i posteriorment siglats a l'espera del consecutiu inventari i posterior dibuix arqueològic. En aquest punt, cal esmentar els esforços invertits en el remuntatge de les peces ceràmiques del dipòsit votiu de la SJ169, la qual cosa ha permès una visió global d'aquestes i ser objecte de presentació a la premsa.

El mostreig sistemàtic de mostres de sediment i la posterior tria dels materials arqueològics han format part dels treballs de laboratori de la present campanya. A més d'aquests treballs ha estat possible iniciar les determinacions carpològiques amb el microscopi estereoscopi en el segon Curs d'Arqueobotànica dut a terme durant l'excavació programada de la Universitat de Barcelona i el Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya.

Com diem, aquesta campanya s'ha dut a terme el 2on Curs d'Arqueobotànica: *Pràctiques en mostreig de sediments i iniciació a la carpologia de l'assentament del Turó de la Font de la Canya*. L'objectiu principal del curs ha consistit en fer una introducció a la ciència de l'arqueobotànica, especialment de la carpologia. L'assentament de la Font de la Canya és pioner en aquest tipus d'estudis atès presenta una riquesa excepcional en aquest tipus de restes i els darrers estudis realitzats han aportat dades de vital importància per al coneixement de l'agricultura i l'alimentació i, en general, de l'explotació dels recursos vegetals de la protohistòria catalana. Un altre factor que ha impulsat la creació del curs és la manca actual en la docència universitària en aquest tipus d'estudis, que són pràcticament inexistents.

El curs ha estat impartir pels arqueobotànics Dani López, Francisco José Cantero i Alfredo Ángel Cano i ha tingut una notable assistència amb una quinzena d'estudiants i arqueòlegs de diferents universitats com la Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Lleida i Universitat de València.

Les pràctiques han consistit en fer una introducció dels treballs de camp i laboratori.

En els treballs de camp s'han fet pràctiques en la recollida de sediments durant l'excavació arqueològica i posteriorment s'han rentat mitjançant els sistemes de màquina de flotació i columna de garbells. Pel que fa als treballs de laboratori s'ha fet pràctiques de la tria de sediments on se separen totes les restes susceptibles d'ésser estudiades com les restes antracològiques, les arqueozoològiques, les ictiològiques, la ceràmica, etc. i les restes carpològiques que són l'objecte principal del curs. Posteriorment amb l'ajuda de cinc microscopis estereoscopis s'ha fet pràctiques en la determinació de les restes carpològiques, a partir dels criteris biomètrics i morfològics i la comparació amb les llavors i fruits de la col·lecció de referència del laboratori del jaciment.

Donada la gran acollida del curs i per la demanda dels mateixos estudiants des de l'equip director de la Font de la Canya ha cregut convenient repetir l'experiència a la propera campanya i, així, consolidar el curs d'arqueobotànica.

9.- Inventari de materials.

TURÓ DE LA FONT DE LA CANYA 2010

Inventari materials arqueològics

U.E. 1536 (Sitja 162) (Entorn 200 aC. ?; conjunt heterogeni)

Taller de Roses

1.- 1 fragment informe.

Àmfora itàlica

2.- 1 fragment del coll i arrencament de nansa d'un exemplar, molt probablement de tipus greco-itàlic.

Ceràmica comuna fenícia

3.- 2 fragments informes, amb decoració pintada, de sengles tenalles tipus "pithos".

Ceràmica ibèrica oxidada

4.- 1 fragment de vora d'una àmfora.

5 i 5bis.- 2 fragments de vora, amb llavi de "coll de cigne", de sengles olles o tenalles.

6.- 2 fragments de vora i cos d'una mena d'ampolla o gerra de coll estret, amb decoració pintada de motius complexos.

7.- 1 fragment del llavi i arrencament de nansa d'una gerra, d'una enòcoa o d'una gerra de nansa de cistella.

8 i 8bis.- 3 fragments de vora de dos individus de gerretes.

9.- 1 fragment de vora d'un plat de vora reentrant, d'una variant de grans dimensions.

10 i 11.- 2 fragments de vora de sengles plats de vora reentrant, de la variant de petites dimensions.

11bis.- 1 fragment de llavi de forma indeterminable.

12.- 1 fragment de base amb peu anular d'una olla o tenalla.

13 i 14.- 2 fragments de base cònca de sengles olles o gerres.

15.- 1 fragment de base amb peu anular d'una gerreta.

16.- 1 fragment de nansa d'una àmfora.

17.- 1 fragment de nansa vertical, d'una olla o tenalla, amb decoració pintada.

18.- 1 fragment d'arrencament de nansa, de tipus indeterminable.

19.- 9 fragments informes, amb decoració pintada.

20.- 1 fragment informe, amb un forat de reparació *post-coctionem*.

21.- 280 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

22.- 6 fragments informes.

Ceràmica a mà

23 i 24, 24bis i 24ter.- 4 fragments de vora de sengles olles.

25bis.- 1 fragment de vora d'una tapadora.

25 i 26.- 2 fragments de base plana de sengles olles.

27.- 1 fragment informe, amb decoració de motius impresos.

28.- 21 fragments informes.

Ceràmica a torn de producció indeterminada

29.- 1 fragment de base lleugerament còncava d'una gerra o olla.

Material constructiu

30.- 3 fragments amorfs, força gruixuts, amb una cara molt plana i llisa, amb probables restes d'una mena d'arrebossat o enlluït. Probables restes de paret o paviment.

No hi ha fauna

U.E. 1574 (Sitja 168) (Segle III aC.; conjunt heterogeni)

Àtica de vernís negre

1.- 2 fragments informes.

Taller de les petites estampilles

2 i 3.- 2 fragments de vora de sengles bols de la forma Lamboglia 27.

Taller de Roses

4.- 1 fragment de vora d'un petit bol amb decoració agallonada, de la forma Lamboglia 24-25B.

Àmfora fenícia occidental

5.- 12 fragments informes.

Ceràmica comuna fenícia occidental

6.- 1 fragment de vora d'una tenalla amb nansa bífida del tipus "pithos".

Ceràmica comuna a torn 'de tipus gàfols' o 'ibèric antic'

7.- 1 fragment de vora d'una tenalla del tipus "pithos", amb decoració pintada.

8.- 1 fragment de vora i arrencament de nansa bífida perforada d'una olla de tanca hermètica, del tipus de 'urna d'orelletes'.

9.- 1 fragment de base còncava d'una olla o gerra.

10.- 1 fragment informe, amb arrencament de nansa bífida, d'un probable 'pithos'.

11.- 7 fragments informes amb decoració de bandes pintades, de pasta grollera.

Ceràmica ibèrica oxidada

12.- 30 fragments de vora completa, espatlla i les dues nanses senceres d'una àmfora.

13.- 8 fragments de vora completa i espatlla d'una àmfora.

14 i 15.- 2 fragments de vora de sengles àmfores.

16.- 1 fragment de vora, amb llavi de 'coll de cigne', d'una tenalla de grans dimensions.

17.- 2 fragments de vora exvasada d'una gerra.

18.- 13 fragments que donen el perfil complet d'un vaset bicònic, amb peu anular i sense nanses.

19.- 2 fragments de vora d'un petit bol de vora reentrant.

20.- 11 fragments del pivot complet d'una àmfora.

21.- 13 fragments de l'arrencament (excepte el botó) d'una àmfora.

22.- 1 fragment de base amb peu anular d'una olla o tenalla.

23.- 1 fragment del peu alt anular massís d'una mena d'ampolleta o ungüentari.

24.- 1 fragment de carena amb una nansa horitzontal trifida completa, d'una olla o gerrot.

25.- 4 fragments informes, amb decoració pintada.

26.- 1 fragment informe, amb un forat de reparació 'post-coctionem'.

27.- 285 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

28.- 1 fragment de vora lobulada d'una gerra de tipus enòcoa.

29.- 1 fragment de vora i arrencament de nansa d'una gerreta bicònica.

30.- 1 fragment de base còncava d'una gerreta.

31.- 8 fragments informes.

Ceràmica a mà

32.- 1 fragment de vora, amb decoració d'un cordó llis a la base, d'una olla o tenalla (probable intrusió de primera edat del ferro).

- 33.- 2 fragments de vora i part superior del cos, sense cordons, d'una olla de grans dimensions.
- 34 i 35.- 2 fragments de vora de sengles olles o tenalles.
- 36 a 41.- 6 fragments de vora de sengles olles.
- 42 a 44.- 3 fragments de vora de sengles olles, amb la superfície brunyida.
- 45.- 1 fragment de vora d'una tapadora.
- 46.- 3 fragments de vora i cos d'un plat-tapadora, amb la superfície brunyida (intrusió de primera edat del ferro).
- 47.- 1 fragment de vora d'un plat-tapadora, amb la superfície brunyida (intrusió de primera edat del ferro).
- 48.- 4 fragments de base i cos d'una olla.
- 49 a 62.- 14 fragments de base plana de sengles olles.
- 63.- 1 fragment de base lleugerament còncava i superfície brunyida d'una olleta.
- 64.- 1 fragment de nansa de grans dimensions, tal vegada d'una olla o tenalla.
- 65.- 1 fragment informe, amb una mameló circular aplicat.
- 66.- 1 fragment informe, amb la superfície brunyida i decoració d'acanalats horitzontals (intrusió de primera edat del ferro).
- 67.- 25 fragments informes, amb la superfície externa brunyida.
- 68.- 17 fragments informes, amb decoració de cordons digitats.
- 69.- 109 fragments informes.

Material no vascular

- 70.- 1 petit fragment amb estriat a la cara externa i l'aspecte intern propi d'una peça tancada, que tal vegada podria ser part d'una mena de figura de terracuita.

Material constructiu

- 71.- 1 fragment de fang cru amb una cara plana i marques d'encanyissat a l'altra cara, arrebossat d'una coberta o d'un envà amb nucli de canyes.
- 72.- 29 fragments amorfs, força gruixuts, amb una cara molt plana i llisa, amb probables restes d'una mena d'arrebossat o enlluït. Probables restes de paret o paviment.
- 73.- 5 fragments amorfs, de poc gruix, amb una cara molt plana i llisa, d'aspecte endurit. Probables restes d'una llar de foc o de paviment.
- 74.- 9 fragments amorfs de fang cru, amb traces de vegetals a l'interior, probables restes de coberta.

Fauna

- 103 fragments.

Mal·lacologia

- 3 petxines.

U.E. 1568 (Sitja 167) (Entorn 200 aC.; conjunt heterogeni)

Taller de Roses

1.- 1 fragment informe.

Campaniana A

2.- 1 fragment informe.

Àmfora fenícia occidental (intrusions de primera edat del ferro)

3.- 4 fragments informes.

Ceràmica comuna fenícia o a torn meridional, tipus 'Gàfols' (intrusions de primera edat del ferro)

4.- 1 fragment de base còncaua d'una gerra o olla.

5.- 3 fragments informes amb bandes pintades d'una olla o tenalla, tal vegada tipus 'pithos'.

6.- 2 fragments informes.

Ceràmica comuna púnica ebusitana

7.- 1 fragment informe, del fons d'un morter, amb incrustacions de llimalls de ferro.

Ceràmica ibèrica oxidada

8.- 3 fragments de vora d'una àmfora.

9.- 1 fragment de vora, amb llavi de 'coll de cigne', d'una olla o tenalla.

10.- 8 fragments de la vora completa, coll i part del cos d'un vaset bicònic o de tulipa, sense nanses.

11.- 1 fragment de vora exvasada d'una gerreta.

12.- 1 fragment de vora d'un plat o plat/tapadora, de vora reentrant, amb decoració pintada a la cara externa.

13 a 15.- 3 petits fragments de llavis, de formes indeterminables.

15bis.- 1 fragment de la punta del pivot d'una àmfora.

16.- 1 fragment de nansa completa d'una àmfora.

17.- 1 fragment d'una nansa de cinta vertical d'una gerra o gerrot.

18.- 6 fragments informes, amb decoració de bandes pintades, de l'estil característic de la producció ibèrica antiga.

19.- 8 fragments informes, amb decoració pintada.

20.- 374 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

21.- 4 fragments de vora exvasada d'un gran gerrot, tal vegada, una mena de vas crateroïde.

21bis.- 1 fragment de vora exvasada d'una gerra o gerrot.

22.- 2 fragments que donen el perfil complet d'un bol petit de vora reentrant.

23.- 11 fragments informes.

Ceràmica a torn de producció indeterminada (ibèric forani?)

24.- 8 fragments informes (amb pasta amb desgredant evident i engalba blanca superficial).

Ceràmica a mà

25.- 1 fragment de vora, amb decoració d'incisions al llavi, d'una olla.

26 a 36.- 11 fragments de vora de sengles olles.

37 i 38.- 2 fragments de llavi amb arrencaments de nansa vertical, de sengles olles amb nansa.

39 i 40.- 2 fragments de vora de llavi engruixit de sengles olles o urnes, amb la superfície brunyida.

41.- 1 fragment de vora i cos d'una tapadora.

42 i 43.- 2 fragments de vora de sengles tapadores, amb la superfície brunyida.

44 a 47.- 4 petits fragments de llavi de formes indeterminables.

48.- 6 fragments de la base plana d'una olla de grans dimensions.

49 a 53.- 8 fragments de base plana de 5 individus d'olla.

54.- 1 fragment informe, amb decoració d'una banda d'ungulacions impreses.

55.- 13 fragments informes, amb decoració de cordons digitats.

56.- 6 fragments informes, amb la superfície brunyida.

57.- 129 fragments informes.

Metalls

58.- 1 fragment d'una plaqueta rectangular de bronze, d'un estri indeterminable.

Indústria òssia

59.- 1 fragment del cap d'un os llarg, amb la superfície brunyida i treballada i una perforació a l'extrem, tal vegada la part posterior d'una mena d'agulla de grans dimensions.

Material constructiu

60.- 2 fragments amorfs de fang cru, de tovots o de coberta.

Fauna

- 52 fragments.

Malacologia

- 2 fragments de petxines.

U.E. 1553 (Sitja 165) (Segle VI aC.; conjunt heterogeni)

Àmfora fenícia occidental

- 1.- 9 fragments informes.

Ceràmica a torn tipus 'Gàfols' o ceràmica ibèrica antiga

- 2.- 1 fragment de vora d'una tenalla del tipus 'pithos'.
- 3.- 6 fragments de la base còncava i del terç inferior d'una olla o tenalla, amb bandes pintades, molt probablement de la mateixa peça número 1.
- 4.- 31 fragments informes, molts amb decoració pintada, probablement tots de la mateixa peça número 1 i 2.
- 5.- 1 fragment informe, del coll d'una peça diferent, de dimensions més reduïdes.

Àmfora púnica ebusitana (intrusió)

- 6.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada (intrusions??)

- 7.- 1 fragment de vora exvasada d'una gerra.
- 8.- 17 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 9.- 1 fragment informe.

Ceràmica a mà

- 10.- 4 fragments de vora i cos d'una olla de perfil en "essa", amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 11 a 13.- 4 fragments de vora de 3 individus d'olla de perfil en "essa", amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 14.- 2 fragments de vora vertical d'una olla cil.líndrica, amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 15 a 28.- 15 fragments de vora de 14 individus d'olla.
- 29.- 1 fragment de vora d'un plat/tapadora, amb la superfície brunyida.
- 30 a 33.- 4 fragments de base plana de sengles olles.
- 34 a 36.- 8 fragments de base amb peu anular de 3 individus d'olles o urnes.
- 37.- 16 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 38.- 1 fragment informe, amb la superfície brunyida.

39.- 86 fragments informes.

Material constructiu

40.- 7 fragments de parts de coberta de fang cru, amb una cara llisa per fora i marques d'encanyissat a l'altra cara, la inferior.

41.- 1 fragment de fang cru amb una cara llisa, de parets primes i una pessigada o revora a la cara interna, tal vegada part d'arrebossat de paret.

42.- 4 fragments amorfs, indeterminats, de fang cru.

Fauna

- fragments.

U.E. 1549 (Fossa 163) (Segle VI aC.-V aC.: ibèric antic)

Àmfora fenícia occidental

1.- 2 fragments informes.

Ceràmica ibèrica oxidada

2 i 3.- 2 fragments de vora, de llavi de 'coll de cigne', de sengles olles o tenalles, amb decoració pintada.

4.- 1 fragment de vora exvasada d'una gerra, amb decoració pintada a la cara interna del llavi.

5.- 1 fragment de vora d'un plat, amb llavi horitzontal, o safata fonda, amb decoració pintada tant a la cara interna com a l'externa, amb un forat de suspensió 'ante-coctionem', a la base de la vora.

6.- 1 fragment de vora lleugerament reentrant, de llavi bisellat, d'una olla de tanca hermètica, del tipus d'urna d'orelletes.

7.- 1 fragment de base còncava d'una gerra o olla.

8.- 16 fragments informes, amb decoració pintada.

9.- 17 fragments informes.

Ceràmica a mà

10.- 1 fragment de vora exvasada, amb decoració de motius impresos al llavi, d'una olla de grans dimensions.

11 i 12.- 2 fragments de vora i cos de sengles olles de perfil en "essa", amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.

13 a 35.- 23 fragments de vora de sengles olles.

36 a 38.- 3 fragments de vora exvasada de sengles olletes o vasets, amb la superfície brunyida.

39 i 40.- 2 fragments de vora i bona part del cos de sengles tapadores.

41 a 46.- 6 fragments de bases planes de sengles olles.

- 47.- 1 fragment de base plana d'una olleta, amb la superfície brunyida.
- 48.- 1 fragment de base amb peu anular d'una olla o urna, amb la superfície brunyida.
- 49.- 1 fragment de nansa, de forma indeterminable.
- 50.- 23 fragments informes, amb decoració de cordons digitats.
- 51.- 33 fragments informe, amb la superfície brunyida.
- 52.- 201 fragments informes.

Indústria lítica

- 53.- 1 fragment d'una peça cònica amb la superfície molt polida, similar a les destrals de pedra polida.
- 54.- 1 fragment en forma de quart de cercle, amb la vora i la cara treballades, tal vegada una mena de peça d'esmolar o similar.

Material constructiu

- 55.- 23 fragments de panots de fang cru, amb una cara externa llisa, alguns força polida o fins i tot endurida, i la cara interna irregular, sense traces d'encanyissat, però igualment molt probablement fragments de coberta (o de paviments).
- 56.- 2 fragments amorfs, amb marques de vegetals, probablement parts de coberta.
- 57.- 10 petits fragments amorfs indeterminats.

Fauna

- 10 fragments.

U.E. 1565 (Sitja 166) (datació no precisable; ibèric antic??)

Àmfora fenícia occidental

- 1.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada

- 2.- 1 fragment informe, amb decoració pintada.
- 3.- 17 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 4.- 2 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 5 a 7.- 5 fragments de vora de 3 individus d'olla.

- 8.- 1 fragment d'una gran nansa de cinta, amb la superfície brunyida.
- 9.- 1 fragment informe, amb decoració de cordó digitat.
- 10.- 2 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 11.- 28 fragments informes.

Fauna

- 6 fragments.

U.E. 1566 (Sitja 166) (datació no precisable; ibèric antic??)

Ceràmica ibèrica oxidada

- 1.- 1 fragment petit de vora, de forma indeterminable.
- 2.- 1 fragment informe, amb decoració pintada.

Ceràmica a mà

- 3.- 1 fragment de vora exvasada d'una olla.
- 4.- 12 fragments informes.

Malacologia

- 1 fragment de la petxina d'una ostra.

U.E. 1551 (Sitja 164) (datació no precisable; primera edat del ferro amb intrusions??)

Ceràmica ibèrica oxidada

- 1.- 1 fragment del llavi d'una forma indeterminable.
- 2.- 6 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 3.- 21 fragments que donen el perfil complet d'una olla de perfil en 'essa', sense decoració.
- 4.- 1 fragment de vora exvasada, amb un cordó digitat a la base de la vora, d'una olla.
- 5 a 7.- 3 fragments de vora exvasada de sengles olles.
- 8 i 9.- 5 fragments de base plana de 2 individus d'olla.
- 10.- 1 fragment de base amb peu alt anular d'una olla o urna.

- 11.- 1 fragment informe, amb la superfície brunyida i decoració d'acanalats horitzontals.
- 12.- 2 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 13.- 6 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 14.- 49 fragments informes.

U.E. 1539 (Rec. 1) (Segle III aC.)

Taller de les petites estampilles

- 1 i 2.- 2 fragments de vora de sengles bols de la forma Lamboglia 27.
- 3.- 1 fragment informe.

Taller de Roses

- 4.- 1 fragment de vora d'un bol de la forma Lamboglia 28 (de pasta beige).

Àmfora púnica ebusitana

- 5.- 2 fragments informes.

Àmfora púnica del Cercle de l'Estret

- 6.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada

- 7.- 1 fragment de vora d'un plat o tapadora de vora vertical.
- 8 i 9.- 4 fragments de vora de dos brocs d'olles o tenalles amb broc.
- 10.- 4 fragments de base còncaua d'una gerra o olla.
- 11.- 3 fragments informes, amb decoració pintada.
- 12.- 78 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 13.- 2 fragments informes.

Ceràmica grollera a torn

- 14.- 4 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 15.- 1 fragment de vora d'una olla.
- 16.- 1 fragment de vora d'una olleta.

- 17.- 1 fragment de vora d'una tapadora.
- 18.- 1 fragment de base plana d'una olla.
- 19.- 1 fragment de l'arrencament de nansa d'una olla.
- 20.- 2 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 21.- 7 fragments informes.

Material constructiu

- 10 fragments amorfs de fang cru, del tot irregulars, sense cap cara plana ni traces evidents de marques de vegetals; probablement parts de parets o cobertes de fang.

Fauna

- 8 fragments.

U.E. 1577 (Rec. 1) (Datació no precisable)

Ceràmica o torn indeterminada (comuna fenícia???)

- 1.- 1 fragment de vora d'un morter tripode, amb decoració pintada a la cara externa del llavi (comuna fenícia o imitació d'estil ibèric antic???)

Ceràmica ibèrica oxidada

- 2 i 3.- 2 fragments de vora, amb llavi de 'coll de cigne', de sengles olles.
- 4.- 1 fragment de base còncava d'una gerra o olla.
- 5.- 1 fragment de nansa horitzontal, de forma indeterminable.
- 6.- 4 fragments informes, amb decoració pintada.
- 7.- 31 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 8.- 3 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 9.- 3 fragments de vora de sengles olles.
- 10.- 1 fragment d'una nansa de cinta, de forma indeterminable.
- 11.- 2 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 12.- 5 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 13.- 61 fragments informes.

Material no vascular

- 14.- 1 fragment d'un cercle retallat complet, de ceràmica ibèrica oxidada.

Metalls

15.- 1 petit fragment d'una tija de bronze, de secció triangular, d'un estri indeterminable.

16.- 1 fragment d'una molt petita anella de bronze.

17.- 3 petits fragments amorfs d'escòria fèrrica.

Fauna

- 12 fragments.

U.E. 1537 (Rec. 3) (Segle IV aC.)

Ceràmica àtica de figures roges

0.- 1 fragment informe, tal vegada de la paret d'un escif de l'estil del 'fat boy'.

Ceràmica àtica de vernís negre

1.- 1 fragment informe, del fons d'una escudella de la forma Lamboglia 21 o 22, amb restes de decoració d'una palmeta impresa.

Àmfora fenícia d'occident (intrusió)

1bis.- 1 fragment informe.

Àmfora púnica ebusitana

1ter.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada

2.- 2 fragments de vora exvasada, amb llavi de 'coll de cigne', d'una olla o tenalla.

2bis.- 1 petit fragment del llavi d'una gerreta.

3 i 4.- 2 fragments de vora exvasada de sengles gerretes, de pasta beige clar(?).

5.- 1 fragment del llavi d'una forma indeterminable.

5bis.- 1 fragment del broc complet d'una olla.

6 i 6bis.- 5 fragments de 2 bases còncaues de sengles olles o gerres.

7bis.- 1 fragment informe, amb decoració pintada.

7.- 130 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

8.- 2 fragments informes.

Ceràmica a mà

9 i 10.- 2 fragments de vora exvasada de sengles olles.

11.- 1 fragment de vora lleugerament reentrant, amb el llavi girat, d'una olla.

12.- 21 fragments informes.

Material no lític

13.- 1 fragment d'una peça cònica de pissarra, en part fragmentada.

Fauna

- 41 fragments.

U.E. 1556 (delimitació Rec. 4A) (Segle IV aC.??)

Ceràmica àtica de vernís negre

1.- 1 fragment de vora i cos d'un escif.

2.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada

3.- 2 fragments de vora exvasada, amb llavi de 'coll de cigne' pla, d'una olla o tenalla.

4.- 2 fragments de vora reentrant d'una olla carenada.

5.- 1 fragment del pivot d'una àmfora.

6.- 1 fragment de base amb peu anular d'una gerra.

7.- 93 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

8.- 4 fragments informes.

Ceràmica a mà

9 a 11.- 3 fragments de vora de sengles olles.

12 a 14.- 3 fragments de base plana de sengles olles.

15.- 8 fragments informes.

Fauna

- 41 fragments.

U.E. 1548 (Rec. 4B) (Segle III aC.??)

Taller de Roses

1.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada

2.- 1 fragment de vora exvasada, amb llavi de 'coll de cigne', d'una olla o tenalla.

3.- 1 fragment de vora exvasada d'una gerra o olla.

4.- 122 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

5.- 1 fragment informe.

Ceràmica a mà

6.- 2 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

7.- 13 fragments informes.

Material no vascular

8.- 1 fragment d'un cercle retallat de ceràmica ibèrica oxidada.

Malacologia

- 1 petxina completa.

U.E. 1557 (Rec. 4B) (datació no precisable; ibèric ple)

Ceràmica ibèrica oxidada

1 a 4.- 4 fragments de vora, amb llavi de 'coll de cigne', de sengles olles o tenalles.

5.- 1 fragment de vora vertical d'un probable plat o safata carenada.

6 i 7.- 2 fragments de nanses horitzontals de sengles olles o tenalles.

8.- 2 fragments informes, amb decoració pintada.

9.- 60 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

10.- 2 fragments informes.

Ceràmica a mà

11.- 1 fragment de vora lleugerament reentrant, amb el llavi engruixit i un cordó digitat a la base de la vora, d'una olla.

12.- 1 fragment de base plana d'una olla.

13.- 2 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

14.- 26 fragments i.nformes.

Metalls

15.- 1 fragment d'una bola o esfera massissa de ferro, tal vegada l'extrem d'un estri indeterminable.

Fauna

- 4 fragments.

U.E. 1578 (nivell ibèric antic??)

Àmfora fenícia occidental)

1.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada

2 i 3.- 2 fragments de llavi de coll de cigne pla, de sengles olles, amb decoració pintada.

4.- 7 fragments informes, amb decoració pintada.

5.- 10 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

6.- 3 fragments informes.

Ceràmica a mà

7.- 1 fragment de vora, amb un cordó digitat a la base de la vora, d'una olla.

8 a 16.- 9 fragments de vora de sengles olles.

17 i 18.- 2 fragments de vora, de forma indeterminable.

19 a 26.- 8 fragments de base plana de sengles olles.

27.- 3 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

28.- 9 fragments informes, amb la superfície brunyida.

29.- 51 fragments informes.

Material constructiu

- 4 fragments amorfs, de poc gruix, amb una cara molt plana i llisa, d'aspecte endurit. Probables restes d'una llar de foc o de paviment.

Fauna

- 3 fragments.

TURÓ DE LA FONT DE LA CANYA 2011

Inventari materials arqueològics

U.E. 1646 (Sitja 176) (ple Segle III aC.)

Ceràmica àtica de vernís negre

- 1.- 2 fragments del peu d'una escudella de la forma Lamboglia 21 o 22.
- 2.- 1 fragment informe, del fons d'una escudella de la forma Lamboglia 21 o 22, amb restes de decoració d'estries a rodeta.
- 3.- 2 fragments informes.

Taller de Roses

- 4.- 1 fragment de vora d'un bol de la forma Lamboglia 27ab.
- 5.- 1 fragment informe.

Àmfora púnica ebusitana

- 5.- 7 fragments informes.

Ceràmica ibèrica oxidada

- 6.- 2 fragments de vora d'una àmfora.
- 7.- 1 fragment de vora, amb llavi de 'coll de cigne', d'una olla o tenalla.
- 8.- 3 fragments de vora i coll d'una gerreta bicònica.
- 9.- 1 fragment de vora reentrant, amb el llavi bisellat, d'una urna d'orelletes, amb decoració pintada de bandes i rombes.
- 10.- 2 fragments de vora, amb llavi bisellat, de la tapadora d'una urna d'orelletes, no decorada.
- 11 i 12.- 2 fragments de nansa de sengles àmfores.
- 13.- 15 fragments informes, amb decoració pintada.
- 14.- 180 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 15.- 6 fragments de vora, coll i cos d'una gerra bicònica.
- 16.- 10 fragments informes.

Ceràmica a torn indeterminada (intrusió??)

- 17.- 1 fragment informe.

Ceràmica a mà

- 18 i 19.- 3 fragments de vora de 2 individus d'olla, amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.

- 20.- 1 fragment de vora exvasada d'una olla, amb decoració d'un cordó vertical que parteix de la base del llavi.
- 21 a 35.- 15 fragments de vora de sengles olles.
- 36 a 39 i 39bis.- 5 fragments de vora exvasada de sengles olletes amb la superfície brunyida.
- 40 a 48.- 9 fragments de base plana de sengles olles.
- 49 i 50.- 2 fragments de base amb peu alt anular de sengles olles o urnes.
- 51 i 52.- 2 fragments de nanses, de forma indeterminable.
- 53.- 26 fragments informes, amb decoració de cordons digitats.
- 54.- 27 fragments informes, amb la superfície brunyida
- 55.- 196 fragments informes.

No hi ha Fauna

U.E. 1660 (Sitja 176) (ple Segle III aC.)

Ceràmica àtica de figures roges

- 1.- 1 fragment informe, del cos d'una copa de la classe delicada, amb el ressalt intern, amb decoració de l'estil del 'noi gras'.

Àmfora fenícia occidental

- 2.- 2 fragments informes.

Àmfora púnica ebusitana

- 3.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada

- 4.- 1 fragment de vora d'una àmfora.
- 5.- 1 fragment de llavi horitzontal i vora exvasada d'una olla o tenalla del tipus 'pithos', amb decoració pintada; probablement una peça de tipus 'ibèric antic'.
- 6.- 8 fragments informes, amb decoració pintada.
- 7.- 42 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 8.- 1 fragment de vora exvasada i llavi pla d'un gerrot.
- 9.- 4 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 10 a 14.- 5 fragments de vora de sengles olles.
- 15 a 18.- 4 fragments de base plana de sengles olles.

- 19.- 1 fragment de base plana d'una olleta amb la superfície brunyida.
- 20.- 4 fragments informes, amb decoració de cordons digitats.
- 21.- 7 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 22.- 80 fragments informes.

No hi ha fauna

U.E. 1686 (Sitja 176) (ple Segle III aC.)

Àmfora fenícia occidental

- 1.- 1 fragment informe.

Ceràmica ibèrica oxidada

- 2.- 3 fragments informes, amb decoració pintada, de l'estil de la ceràmica ibèrica antiga.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 3.- 1 fragment de vora lobulada d'una gerra del tipus enòcoa.

Ceràmica a mà

- 4.- 1 fragment de vora d'una olla.
- 5.- 3 fragments de base plana de sengles olles.
- 6.- 2 fragments informes, amb decoració de cordons digitats.
- 7.- 13 fragments informes.

Indústria lítica

- 8.- 1 fragment de part d'un molí barquiforme de pedra granítica.

Material constructiu

- 9.- 8 fragments amorfs, amb una cara amb la superfície llisa, probables fragments de paviment o d'arrebossat de paret.
- 10.- 1 petit fragment amorf amb marques d'una canya a la cara interna, part de la coberta d'un habitatge.

No hi ha fauna

U.E. 1611 (Sitja 172) (Segle VI aC.)

Àmfora fenícia occidental

1.- 9 fragments informes.

Ceràmica a torn indeterminada (fenícia o meridional?)

2.- 1 fragment de vora lleugerament reentrant i llavi pla, més l'arrencament, a tocar del llavi, d'una nansa bífida, tal vegada d'una mena d'olla de tanca hermètica, tipus 'urna d'orelletes'.

Ceràmica ibèrica oxidada

3.- 1 fragment de vora, coll, part del cos i una nansa vertical completa de secció circular, d'una gerra o urna, amb decoració pintada i un filet en relleu a la base del coll.

4.- 1 fragment de base amb peu alt anular d'una forma indeterminable, amb decoració pintada.

5.- 8 fragments informes, amb decoració pintada.

6.- 18 fragments informes.

Ceràmica a mà

7.- 8 fragments de vora i bona part del cos d'una olla de perfil en 'essa'.

8.- 3 fragments de vora i part superior del cos d'una olla de perfil en 'essa'.

9 a 23.- 15 fragments de vora de sengles olles.

24.- 2 fragments de vora d'una olla de parets primes i la superfície molt brunyida.

25.- 1 fragment de vora d'un bol de parets primes, amb la superfície molt brunyida.

26 a 34.- 10 fragments de 9 bases planes de sengles olles.

35.- 1 fragment de base plana d'una olla amb la superfície brunyida.

36.- 1 fragment de base amb peu anular d'una olla o urna.

37.- 45 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

38.- 11 fragments informes, amb la superfície brunyida.

39.- 127 fragments informes.

Material no vascular

40.- 2 fragments d'una mena de nanseta o xurro de fang cru, d'un estri indeterminat.

Indústria lítica

41.- 1 petit fragment d'una pedra sorrenca amb les cares allisades, una probable pedra d'esmolador o similar.

Material constructiu

42.- 9 petits fragments amorfs, amb una cara amb la superfície llisa, probables fragments de paviment o d'arrebossat de paret.

No hi ha fauna

U.E. 1678 (Sitja 184) (Segle IV aC.?)

Àmfora Púnica Ebusitana

1.- 9 fragments informes.

Àmfora púnica del Cercle de l'Estret (segur!!!)

2.- 4 fragments informes.

Ceràmica ibèrica oxidada

3.- 1 fragment de vora d'una àmfora.

4.- 1 fragment de vora, amb llavi de 'coll de cigne', d'una olla o tenalla.

5.- 1 fragment de vora, amb llavi de 'coll de cigne', d'una gerra o gerrot, amb decoració pintada.

6.- 1 fragment de vora exvasada d'una gerreta.

7.- 2 fragments de vora d'un plat de vora reentrant.

8.- 1 fragment del pivot complet d'una àmfora.

9 a 11.- 3 fragments de base còncava de sengles gerres o olles.

12.- 3 fragments d'un broc tancat complet d'una olla amb broc superior.

13.- 4 fragments d'un broc obert complet d'una olla o tenalla amb broc inferior.

14.- 2 fragments de nansa d'una àmfora.

15.- 9 fragments informes, amb decoració pintada.

16.- 3 fragments informes, amb decoració pintada d'estil 'ibèric antic' (Intrusió!).

17.- 140 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

18.- 1 fragment de vora amb el llavi pla girat d'un plat a safata carenada.

19.- 1 fragment de nansa bífida (amb una mena d'engalba negra superficial), de forma indeterminable, de l'estil dels materials del 'ibèric antic'.

20.- 7 fragments informes.

Ceràmica a mà

21 a 26.- 6 fragments de vora de sengles olles.

27 i 28.- 2 fragments de vora de forma indeterminable.

29.- 4 fragments d'una base plana completa d'una olla.

30 i 31.- 2 fragments de base plana de sengles olles.

- 32.- 1 fragment de nansa petita de forma indeterminable.
- 33.- 5 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 34.- 3 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 35.- 49 fragments informes.

Material no vascular

- 36.- 1 fragment d'una fusaiola completa, de grans dimensions.
- 37.- 1 fragment d'una fusaiola completa, de petites dimensions.

No hi ha fauna

U.E. 1601 (Sitja 171) (Segle VII aC.)

Ceràmica a mà

- 1.- 1 fragment del llavi d'una tenalla o contenidor.
- 2 a 6.- 5 fragments de vora de sengles olles.
- 7.- 2 fragments de vora d'una olla, amb la superfície brunyida.
- 8.- 1 fragment de base plana d'una olla.
- 9.- 1 fragment del fons d'una base amb peu anular d'una uma o olla.
- 10.- 5 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 11.- 5 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 12.- 44 fragments informes.

No hi ha fauna

U.E. 1648 (Sitja 171) (Segle VII aC.)

Ceràmica a mà

- 1.- 1 fragment de base plana d'una olla.
- 2.- 3 fragments informes.

No hi ha fauna

U.E. 1649 (Sitja 171) (Segle VII aC.)

Ceràmica a mà

- 1.- 33 fragments de vora gairebé completa i bona part del cos d'una olla de perfil en 'essa', amb decoració de cordó digitat a la base de la vora.

- 2 i 3.- 2 fragments de vora exvasada alta de sengles olles o urnes de grans dimensions.
- 4.- 1 fragment de vora amb el llavi bisellat d'un plat/tapadora, amb la superfície brunyida.
- 5.- 6 fragments d'una base plana completa d'una olla.
- 6.- 1 fragment de base plana d'una olla.
- 7.- 3 fragments de base amb peu anular baix d'una urna o olla de grans dimensions.
- 8.- 1 fragment informe, amb arrencament de nansa vertical, d'una olleta.
- 9.- 3 fragments informes, amb decoració d'una franja incisa de ziga-zagues, de l'espalla d'una urna de grans dimensions, amb la superfície brunyida.
- 10.- 1 fragment informe, amb decoració acanalada i la superfície brunyida.
- 11.- 4 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 12.- 2 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 13.- 74 fragments informes.

No hi ha fauna

U.E. 1672 (Sitja 181) (Segle VII aC.)

Ceràmica a mà

- 1.- 7 fragments de vora i part del cos d'una olla de perfil en 'essa', amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 2.- 1 fragment de vora i part del cos d'una olla de perfil en 'essa', amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 3 i 4.- 2 fragments de vora de sengles olles.
- 5.- 1 fragment de vora exvasada d'un vaset de parets primes, amb la superfície brunyida.
- 6.- 3 fragments de vora i cos d'una tapadora petita.
- 7 i 8.- 2 fragments de vora, amb llavi bisellat, de sengles plats/tapadores, amb la superfície brunyida.
- 9 a 12.- 4 fragments de base plana de sengles olles.
- 13.- 3 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 14.- 3 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 13.- 25 fragments informes.

No hi ha fauna

U.E. 1685 (Sitja 186) (Segle IV-III aC. indet.)

Ceràmica ibèrica oxidada

- 1 i 2.- 5 fragments de 2 vores de sengles àmfores.
- 3.- 1 fragment de vora, amb llavi de 'coll de cigne', d'una olla o tenalla.
- 4.- 1 fragment del llavi d'una forma indeterminable.
- 5.- 1 fragment de base còncava d'una gerra o olla.
- 6.- 77 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 7.- 1 fragment de vora exvasada d'una olla o gerrot.
- 8.- 1 fragment de vora exvasada i llavi girat pla d'un gerrot o olla carenada.
- 9.- 2 fragments de vora, cos i apèndix aplicat d'una tapadora petita d'una urna de tanca hermètica, tipus urna d'orelletes.
- 10.- 1 fragment de base còncava d'una gerra o olla.
- 11 i 12.- 2 fragments de base amb peu anular de sengles gerres o gerrots.
- 13.- 11 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 14.- 2 fragments de vora lleugerament reentrant i part del cos d'una olla cilíndrica amb decoració d'un cordó incís.
- 15 a 19.- 5 fragments de vora de sengles olles.
- 20.- 1 fragment d'un mameló aplicat, en forma de triangle o banya, d'una forma indeterminable.
- 21.- 16 fragments informes.

No hi ha fauna

U.E. 1682 (Sitja 185) (Segle VII aC.)

Àmfora fenícia occidental

- 1.- 2 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 2 i 3.- 4 fragments de vora de 2 individus d'olla de perfil es 'essa', amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 4.- 3 fragments de vora exvasada d'una olla o urna amb decoració de ditades a la cara externa del llavi.
- 5 a 15.- 11 fragments de vora de sengles olles.
- 16 i 17.- 2 fragments de vora de sengles olles amb la superfície brunyida.
- 18 a 20.- 4 fragments de vora de 3 individus de plats/tapadora, amb la superfície brunyida.

- 21.- 1 fragment del llavi i arrencament d'una nansa vertical petita d'un vaset o gerreta amb nansa.
- 22.- 1 fragment de vora de forma indeterminable.
- 23 a 31.- 13 fragments de base plana de 9 individus d'olla.
- 32 i 33.- 3 fragments de base amb pau baix anular de 2 individus d'olla o urna, amb la superfície brunyida.
- 34.- 9 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 35.- 35 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 36.- 246 fragments informes.

No hi ha fauna

U.E. 1676 (Sitja 183) (Segle VII aC.)

Àmfora fenícia occidental

- 1.- 4 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 2.- 1 fragment de vora exvasada molt alta d'una olla de grans dimensions, amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 3.- 1 fragment de vora molt alta, amb la superfície brunyida, d'una olla o urna.
- 4 a 6.- 4 fragments de vora de 3 individus d'olla.
- 7.- 1 fragment de vora i part del cos d'una tapadora, amb la superfície brunyida.
- 8.- 2 fragments del llavi i mitja nanseta vertical d'una olleta o vaset, amb la superfície brunyida.
- 9.- 1 fragment de base plana d'una olla.
- 10.- 4 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 11.- 3 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 12.- 49 fragments informes.

Material constructiu

- 13.- 1 fragment amorf amb marques d'una canya a la cara interna i una cara externa llisa, probablement part de la coberta d'un habitatge.
- 14.- 2 fragments amorfs amb marques d'inclusions vegetals, probablement part de la coberta d'un habitatge.
- 15.- 2 fragments amorfs, amb una cara amb la superfície llisa, probables fragments d'arrebossat de paret.
- 16.- 2 fragments amorfs, amb una cara amb la superfície llisa, d'argila molt depurada, molt probablement part d'una llar de foc.

U.E. 1674 (Sitja 182) (Segle VII aC.)

Àmfora fenícia occidental

- 1.- 1 fragment de nansa, del tipus 10.1.2.1. de J. Ramon.
- 2.- 31 fragments informes, alguns de carena, amb tota probabilitat d'una mateixa peça, la de la nansa número 1, amb diversos forats de reparació 'post-coctionem'.

Ceràmica a mà

- 3.- 2 fragments de vora molt alta d'una tenalla, amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 4.- 1 fragment de vora exvasada d'una olla, amb decoració d'un cordó a la base de la vora i ungulacions a la cara externa del llavi.
- 5.- 2 fragments de vora exvasada d'una olla.
- 6.- 3 fragments informes, amb decoració de diversos cordons digitats, del cos d'una tenalla.
- 7.- 1 gran fragment informe, amb decoració de múltiples cordons llisos o pessigats verticals en paral·lel, probablement d'una peça descontextualitzada molt més antiga (tal vegada d'època neolítica).
- 8.- 5 fragments informes.

U.E. 1584 (Rec. 6) (Segle III aC.?)

Campaniana A

- 1.- 1 fragment informe amb decoració bícroma sobrepintada (vermell i blanc), del fons d'una peça de forma indeterminable, tal vegada una copa de la forma Morel 68 o similar.

Ceràmica ibèrica oxidada

- 2 i 3.- 2 fragments de vora de sengles àmfores.
- 4.- 1 fragment de vora exvasada i llavi engruixit d'una olla globular, amb decoració pintada.
- 5.- 3 fragments informes, amb decoració pintada.
- 6.- 14 fragments informes.

Ceràmica ibèrica reduïda

- 7.- 1 fragment informe, amb engalba negra, de l'estil 'ibèric antic'.
- 8.- 1 fragment informe.

Ceràmica a mà

- 9.- 6 fragments de vora i cos d'una olla de perfil en 'essa', amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 10.- 4 fragments de vora i bona part del cos d'una olla de perfil en 'essa', sense decoració.
- 11.- 1 fragment de vora, amb llavi engruixit de secció quadrangular, d'una olla.
- 12 a 16.- 8 fragments de vora de 5 individus d'olla.
- 17.- 1 fragment de vora exvasada d'una olla, amb la superfície brunyida.
- 18 i 19.- 2 fragments de base plana de sengles olles.
- 20.- 3 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 21.- 4 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 22.- 51 fragments informes.

Material constructiu

- 23.- 4 fragments amorfs, amb una cara amb la superfície llisa, d'argila molt depurada, molt probablement part d'una llar de foc.

U.E. 1593-1599 (Rec. 6) (datació no precisable)

Ceràmica ibèrica oxidada

- 1.- 10 fragments que donen el perfil complet d'una mena d'olleta bicònica de vora exvasada i base plana, amb un mameló a apèndix aplicat quadrangular amb una perforació horitzontal.
- 2.- 7 fragments informes, amb decoració de bandes pintades.
- 3.- 3 fragments informes.

Ceràmica a mà

- 4.- 9 fragments de vora i bona part del cos d'una olla de perfil en 'essa', amb decoració d'un cordó digitat o amb pessigades.
- 5 a 9.- 6 fragments de vora de 5 individus d'olla.
- 10.- 1 fragment de vora d'una olla, amb la superfície brunyida.
- 11.- 1 fragment de vora d'un vaset, amb la superfície brunyida.
- 12.- 1 fragment de vora d'una tapadora, amb la superfície brunyida.
- 13.- 1 fragment de vora de forma indeterminable.
- 14 a 16.- 3 fragments de base plana de sengles olles.
- 17.- 3 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 18.- 7 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 19.- 47 fragments informes.

U.E. 1596 (Rec. 6; Ilar-170) (datació no precisable)

Ceràmica ibèrica oxidada

1.- 1 fragment informe, amb decoració pintada.

Ceràmica a mà

2 i 3.- 2 fragments de vora de sengles olles.

4.- 1 fragment informe, amb la superfície brunyida.

5.- 4 fragments informes.

U.E. 1614 (Rec. 6) (Segle VI aC. - Ibèric Antic)

Àmfora fenícia occidental

1.- 2 fragments informes.

Ceràmica ibèrica oxidada

2.- 3 fragments informes, amb decoració de bandes pintades, d'estil ibèric antic.

Ceràmica a mà

3.- 1 fragment de vora i cos d'una olla de perfil en 'essa', amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.

4 a 11.- 8 fragments de vora exvasada de sengles olles.

12.- 1 fragment de vora alta vertical i part del cos d'un vaset o gerreta, amb la superfície brunyida.

13.- 1 fragment de vora d'una tapadora o plat/tapadora, amb la superfície brunyida.

14 i 15.- 2 fragments de base plana de sengles olles.

16.- 8 fragments informes, amb la superfície brunyida.

17.- 9 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

18.- 65 fragments informes.

U.E. 1616 (Rec. 6) (Segle VI aC. - Ibèric Antic)

Àmfora fenícia occidental

1.- 7 fragments informes.

Ceràmica ibèrica oxidada

2.- 6 fragments informes, amb decoració de bandes pintades, d'estil ibèric antic.

3.- 7 fragments informes.

Ceràmica a mà

4.- 1 fragment de vora alta exvasada d'una tenalla de grans dimensions.

5.- 3 fragments de vora i gairebé el cos complet d'una olla de perfil en "essa", amb una nanseta vertical a la panxa de la peça, i amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora i un segon cordó digitat formant una garlanda a mitja alçada del cos de la peça (enganxa amb la peça número 1, de la U.E. 1630).

6 a 8.- 9 fragments de vora i cos de 3 individus d'olla de perfil en "essa", amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.

9.- 5 fragments de vora i cos d'una olla de perfil en "essa", sense decoració a la base de la vora.

10 a 20.- 11 fragment de vora de sengles olles.

21 a 27.- 8 fragments de vora de 7 individus d'olles, amb la superfície brunyida.

28.- 5 fragments de vora recta exvasada i cos globular d'una olleta o vaset, amb la superfície brunyida i decoració d'una franja de petits triangles incisos i fines línies acanalades per damunt; té una perforació al mig de la panxa de la peça (és el forat d'una nansa aplicada o restes d'un broc perdut??).

29.- 3 fragments de vora recta exvasada i cos globular d'una olleta o vaset de parets primes, amb una ampla nansa de cinta vertical, amb la superfície brunyida.

30 i 31.- 4 fragments de vora amb el llavi bisellat i una base o peu de peu alt anular d'una mateixa tapadora, amb la superfície brunyida.

32 a 35.- 4 fragments de vora de sengles tapadores o plats/tapadores, amb la superfície brunyida.

36.- 1 fragment de vora de forma indeterminable, amb la superfície brunyida.

37 a 44.- 9 fragments de base plana de 8 individus d'olla.

45.- 2 fragments de base amb peu anular baix d'una olla, amb la superfície brunyida.

46 i 47.- 2 fragments de base amb peu anular alt, de forma indeterminable, amb la superfície brunyida.

48.- 1 fragment de base plana i cos globular d'una olleta o vaset de parets primes, amb la superfície brunyida.

49 i 50.- 2 fragments de nanses de cinta de sengles olles o olletes, amb la superfície brunyida.

51.- 41 fragments informes, amb la superfície brunyida.

52.- 31 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

53.- 171 fragments informes.

Material no vascular

54.- 1 fragment de la meitat d'un cercle retallat de ceràmica a mà.

U.E. 1628 (Rec. 6) (Segle VII o VI aC.??)

Ceràmica a mà

- 1.- 1 fragment de vora alta exvasada d'una tenalla de grans dimensions, amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 2 i 3.- 2 fragments de vora i cos de sengles olles de perfil en "essa", amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora.
- 4.- 1 fragment de vora i cos d'una olla de perfil en "essa", sense decoració.
- 5 a 9.- 6 fragments de vora de 5 individus d'olla.
- 10.- 3 fragments que donen el perfil complet, excepte el pom, d'una tapadora, amb la superfície brunyida (enganxa amb un fragment de la U.E. 1616).
- 11.- 1 fragment de vora, amb el llavi bisellat, d'una tapadora, amb la superfície brunyida.
- 12.- 1 fragment de base plana d'una olla de grans dimensions.
- 13 i 14.- 2 fragments de base amb peu alt anular de sengles olles, amb la superfície brunyida.
- 15.- 5 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 16.- 1 fragment informe, amb la superfície brunyida i decoració de fines línies acanalades.
- 17.- 21 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 18.- 36 fragments informes.

U.E. 1630 (Rec. 6) (Segle VII o VI aC.??)

Ceràmica a mà

- 1.- 1 fragment de vora i cos d'una olla de perfil en 'essa', amb decoració d'un cordó digitat a la base de la vora i part d'un altre cordó digitat perpendicular al primer (enganxa amb la peça número 5, de la U.E. 1616).
- 2 a 5.- 4 fragments de vora de sengles olles.
- 6.- 1 fragment de vora d'una tapadora, amb la superfície brunyida.
- 7 a 11.- 5 fragments de base plana de sengles olles.
- 12.- 1 fragment de base amb peu baix anular d'una urna, amb la superfície brunyida.
- 13.- 6 fragments informes, amb la superfície brunyida.
- 14.- 8 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.
- 15.- 56 fragments informes.

U.E. 1647 (Rec. 6) (Segle VII aC.)

Àmfora fenícia occidental

- 1.- 1 fragment informe.

Ceràmica a mà

2 a 7.- 6 fragments de vora de sengles olles.

8 i 9.- 2 fragments de vora de sengles olles, amb la superfície brunyida.

10.- 1 fragment de vora, de forma indeterminable, amb la superfície brunyida.

11 a 14.- 4 fragments de base plana de sengles olles.

15.- 2 fragments d'una base amb peu alt anular d'una olla o urna, amb la superfície brunyida. Presenta una perforació gran a la base del peu.

16.- 1 fragment de nanseta vertical, d'una forma indeterminable.

17.- 1 fragment informe, amb la superfície brunyida i decoració d'una franja de triangles incisos.

18.- 25 fragments informes, amb la superfície brunyida.

19.- 18 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

20.- 77 fragments informes.

Material no vascular

21.- 1 fragment de part d'un cercle retallat de ceràmica a mà

Altres

22.- 3 pedres de tipus de pissarra que podrien ser de procedència exògena, que semblen impròpies de la geologia local.

U.E. 1663 (Rec. 6; Retall 180) (Segle VII aC.?)

Ceràmica a mà

1.- 1 fragment de vora d'una olla.

2.- 1 fragment de base plana d'una olla.

3.- 9 fragments informes, amb la superfície brunyida.

4.- 2 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

5.- 9 fragments informes.

U.E. 1666 (Rec. 6; Retall 180) (Segle VII aC.?)

Ceràmica a mà

1.- 1 fragment informe, amb la superfície brunyida i decoració de triangles incisos.

2.- 1 fragment informe, amb la superfície brunyida.

3.- 7 fragments informes.

U.E. 1665 (Rec. 6; Forat Pal 179) (Segle VII aC.?)

Ceràmica a mà

1.- 3 fragments informes.

U.E. 1664 (Rec. 6; SJ-178) (Segle VII aC.)

Ceràmica a mà

1 a 4.- 5 fragments de vora de 4 individus d'olla.

5.- 1 fragment de vora d'una olla, amb la superfície brunyida.

6.- 1 fragment de vora exvasada d'un vaset, amb la superfície brunyida.

7.- 1 fragment de base plana d'una tenalla, amb decoració de cordó digitat i superfície irregular i amb ditades.

8.- 1 fragment de base amb peu alt anular d'una olla o uma, amb la superfície brunyida.

9.- 8 fragments informes, amb la superfície brunyida.

10.- 4 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

11.- 18 fragments informes.

U.E. 1670 (Rec. 6; SJ-178) (Segle VII aC.)

Ceràmica a mà

1.- 1 fragment de vora d'una olla.

2.- 2 fragments informes, amb la superfície brunyida.

3.- 1 fragment informe, amb decoració de cordó digitat.

4.- 6 fragments informes.

U.E. 1683 (Rec. 6; SJ-178) (Segle VII aC.)

Ceràmica a mà

1.- 1 fragment de vora i part del cos d'una tenalla, amb decoració conservada de dos cordons digitats, en paral·lel, a la base de la vora i a l'espalla de la peça.

2.- 1 fragment d'una vora alta d'una tenalla, amb decoració de cordó digitat a la base de la vora.

3 i 4.- 2 fragments de vora de sengles olles, amb decoració de cordó digitat a la base de la vora.

5 a 11.- 8 fragments de vora de 7 individus d'olla.

12.- 3 fragments de base plana i part del cos d'una tenalla, amb decoració d'un cordó digitat horitzontal i la superfície externa molt grollera i irregular, amb marques de ditades.

13.- 3 fragments de base plana i part del cos d'una tenalla, sense cordons conservats ni cap tractament de superfície.

14.- 2 fragments de base plana d'una olla.

15 i 16.- 2 fragments de base amb peu anular, de sengles olles o urnes, un amb la superfície brunyida i l'altre no.

17.- 3 fragments informes, amb la superfície brunyida.

18.- 13 fragments informes, amb decoració de cordó digitat.

19.- 53 fragments informes.

10.- Anàlisi preliminar dels materials arqueològics.

Els materials arqueològics que proporcionen els nivells dels rebliments de les sitges del Turó de la Font de la Canya són en conjunt abundosos, tot i que l'evidència és molt desigual segons cadascuna de les estructures. La seva importància rau, com sempre passa en aquest tipus d'estructures, en la seva condició de conjunts tancats; fet que els dona les millors perspectives de cara a estudis de tipus ceramicològic, tant a nivell tipològic com a nivell quantitatiu. Tanmateix, la documentació dels materials a la zona d'hàbitat els permet documentar *in situ* (com és el cas del magatzem de materials del rec. 2 i del rec. 5) activitats que ens informen directament sobre la tipologia i la funcionalitat de recintes de la zona hàbitat. Cal esmentar que la major part dels materials extrets durant la campanya d'enguany, encara resten de ser estudiats més exhaustivament.

Sigui com sigui, ara és un moment molt prematur per avançar resultats en aquest sentit, de manera que les consideracions que farem es centraran en les qüestions de cronologia. Així, a partir dels conjunts ceràmics, es poden distingir, *grosso modo*, quatre agrupacions d'estructures.

Les estructures més antigues es daten, clarament, de Primera Edat del Ferro, dins del segle VII a. n. e., amb els característics conjunts ceràmics conformatos per un gran predomini de ceràmiques indígenes a mà i una petita proporció de ceràmica a torn, tota ella importada. La ceràmica a mà presenta les formes i les decoracions típiques d'aquest període, bo i destacar l'absència gairebé total de ceràmiques acanalades, fet que fa pensar en un moment molt avançat dins de la Primera Edat del Ferro, és a dir, cap a finals del segle VII a. n. e. La ceràmica importada està composta, gairebé de forma exclusiva, per àmfores fenícies occidentals.

Un segon grup el formen aquells conjunts ceràmics formats per un predomini pràcticament total de ceràmiques ibèriques, amb les formes i les decoracions pròpies de la fàcies ibèrica antiga, ben conegudes a la zona. En aquests nivells les ceràmiques importades hi són absents, amb l'excepció d'alguns fragments informes d'àmfora fenícia occidental que, aparentment, tindrien un caràcter residual. Aquest

fet, fa pensar en un moment antic dins del període ibèric antic, és a dir, d'una datació preferentment dins del segle VI a. n. e.

El tercer grup d'estructures es situa amb claredat dins del segle IV a. n. e. per la constant aparició de les importacions que constitueixen el fòssil director propi d'aquest moment, com és la ceràmica àtica de vernís negre, en concret, amb aquelles formes clàssiques de l'esmentat segle IV a. n. e. En aquests conjunts ceràmics tomen a aparèixer les evidències d'àmfora importada, en especial exemplars d'àmfora púnico-ebusitana del tipus propi d'aquest moment (PE-14).

L'aparició d'algun fragment de ceràmica Campaniana A, junt amb ceràmiques ibèriques pintades típiques del moment en les darreries del segle III a. n. e. o principis de la centúria següent. Un darrer grup seria el conformat per aquelles estructures que han proporcionat tan poc material arqueològic que cal considerar-les com a sitges de datació no precisa.

11.- Consideracions finals.

El Turó de la Font de la Canya es troba situat dins el territori conegut tradicionalment com a Cossetània (Asensio et alii 2001, 261-263) i avarca el període conegut com a primera i segona edat del ferro.

L'excavació arqueològica ha permès constatar els trets característics d'un d'assentament amb funcionalitats de centre d'acumulació d'excedents agrícoles o *campes de sitges*, explícitament d'ordi vestit i de blat com demostren les anàlisis arqueobotàniques de llavors i fruits. Aquest aspecte explica la naturalesa i l'existència d'aquest tipus d'assentament. Recentment aquest model d'assentament s'ha definit en el marc de la Cossetània ibèrica amb el nom de nucli d'activitats econòmiques especialitzades (Asensio *et al.* 1998). Es caracteritzen per tenir un caràcter especialitzat, transformador i comercial. A més solen presentar una zona d'hàbitat de dimensions i petites en comparació amb la dedicada a les activitats econòmiques, com es fa palès al Turó de la Font de la Canya, on la part més extensa de la seva superfície està ocupada íntegrament i densa per estructures tipus sitja, essent la part d'hàbitat molt reduïda i no fortificada.

Aquests assentaments solen estar situats a prop d'algun nucli de poder, com en el cas que ens ocupa, l'*oppidum* d'Olèrdola (Olèrdola, Alt Penedès) amb indicis clars de nucli central vertebrador del territori des de la primera edat del ferro (Molist 2000; Asensio *et al.* 2006.). Una altre element diferenciador d'aquest tipus de d'assentament, present al Turó de la Font de la Canya, és la presència de materials d'importació d'una certa riquesa (Asensio et al. 2005 177-195; Jornet *et al.* 2004, 49-51), fet que evidencia el seu caràcter comercial.

A les rodalies del Turó de la Font de la Canya apareixen altres assentaments que poden desenvolupar uns rols semblats, encara que no han estat excavats de forma intensiva, com és el cas del Mas Castellar (Giró 1960-61 a Asensio *et al.* 2006, en premsa) o la Vinya d'en Pau (Giró 1947 a Asensio et al. 2006, en premsa; Ros 2003).

El Turó de la Font de la Canya presenta un tret diferencial, únic, pel fet d'evidenciar una estructura d'aquest tipus ja des d'un moment molt antic, amb seguretat des del període ibèric antic i, fins i tot, possiblement també, ja des de la primera edat del ferro. Això certament és del tot atípic ja que, a jutjar per la resta de jaciments coneguts fins a l'actualitat aquest fenomen d'aparició de nuclis especialitzats en la reserva d'excedents cerealístics, tant sols sembla desenvolupar-se plenament ben entrat el període ibèric ple, és a dir, al llarg dels segles IV-III a. n. e. (Asensio *et al.* 2002, 129). Per altra banda, la fase de les darreries del segle III a. n. e. o principis del s. II a.n.e., és a dir, de l'inici de la conquesta romana d'aquests territoris, representa el moment final d'ocupació del jaciment; fet que ens mostra que aquest model entra en crisi i desapareix a partir del control polític i econòmic de la zona per part de l'administració romana.

L'altre punt que cal esmentar en aquest apartat és la comprovació definitiva de l'excel·lent potencial del jaciment pel que respecta a la documentació de tipus arqueobotànic. En endegar una sistemàtica tasca de mostreig dels nivells exhumats, ha estat possible obtenir resultats positius en gairebé la major part de sitges excavades, sovint amb l'aparició de granes carbonitzades en quantitats veritablement excepcionals.

Això situa actualment l'assentament de Font de la Canya com el bressol de la vitivinicultura a la zona del Penedès i també de Catalunya, essent nombrosos els diferents indicadors arqueològics i arqueobotànics durant la primera edat del ferro i l'època ibèrica que recolzen aquesta hipòtesis. A més, aquesta riquesa d'elements d'aquest tipus es distribueix regularment en estructures de tots els períodes documentats. És per aquesta raó que creiem plenament justificat destinar sistemàticament bona part dels esforços i dels recursos d'aquesta i de les futures campanyes d'excavació a la correcta recollides de la informació d'aquest tipus. En aquest sentit, s'ha engegat un estudi antracològic de les mostres de carbó de fusta a càrrec de la Dra. Raquel Piqué, per tal de contrastar les dades amb les carpològiques i conèixer millor el paleoambient i l'explotació dels recursos vegetals.

A tot això cal afegir la informació de qualitat que proporcionen els conjunts tancats com els que tractem, tant a nivell ceramològic (una part dels quals es troben en procés de publicació) com a nivell dels diversos tipus de restes que apareixen, també en abundància i per a totes les èpoques, en aquest jaciment (molins, materials constructius excepcionalment ben conservats, evidències metal·lúrgiques, tèxtils, etc.), així com les dades que oferiran els estudis faunístics.

Els resultats de les campanyes 2010 i 2011 suposen una aportació vital per al coneixement de l'evolució d'aquest assentament durant la primera edat del ferro i època ibèrica. Les excavacions programades habituals i l'execució d'un Pla Ocupacional de sis mesos de treball ha permès donar un salt qualitatiu al coneixement de l'assentament, sense precedents. Tanmateix, aquests treballs han permès iniciar una línia de treball per tal de adequar el jaciment a la visita en un futur pròxim.

En relació a la zona d'hàbitat s'ha constatat que té una seqüència cronològica de la primera edat del ferro fins a l'ibèric ple i, en alguns punts, la primera meitat del segle II ane. L'excavació del recinte 5a i 6 ha permès documentar totes les fases arqueològiques i planteja nou reptes interpretatius de cara al futur. Tanmateix l'excavació en diferents recintes dels nivells de l'ibèric ple permeten reconstruir la trama urbana de la zona d'hàbitat o, com tot sembla indicar, zona de treball o de gestió de les diferents mercaderies, com indiquen els magatzems de ceràmiques documentats en la present intervenció. L'excavació del recinte 7 ha permès verificar que la zona d'hàbitat s'estén vers a la vessant oest de l'assentament, com indica la construcció aterassada del mateix i documentar l'excel·lent estat de conservació de les estructures en aquest punt de l'assentament.

L'excavació de diferents estructures tipus sitja han proporcionat materials excepcional i inèdits, com és el cas de la sitja SJ169 on ha estat possible documentar un dipòsit votiu, amb les restes d'un banquet i elements culturals relacionats amb la deessa de la agricultura i la fecundació Tànit/Demèter/Koré, paralelitzable al cèlebre dipòsit votiu documentat al jaciment de Mas Castellar de Pontós (Alt Empordà).

En resum, tot plegat ens permet afirmar que el jaciment protohistòric del Turó de la Font de la Canya (Avinyonet del Penedès, Alt Penedès) esdevé una un assentament de referència en la investigació sobre la base econòmica de la protohistòria d'aquesta zona, fet que, de fet, conforma l'objectiu central del projecte d'investigació de la Universitat de Barcelona on s'integren aquestes excavacions. Sens dubte, els camps de sitges són els tipus d'assentament més favorable per aquest objectiu, ja que conformen una evidència directa de la capacitat productiva de la societat que els utilitza (en base a l'estudi tipològic de les estructures i a la qüestió de les capacitats de les estructures de magatzem), sobre la gestió i comercialització dels excedents agrícoles (en base a la presència i quantificació de ceràmiques importades), sobre la seva evolució en el temps, etc. L'estudi de l'abundant evidència paleocarpològica i faunística permetrà, a més, aprofundir en la naturalesa precisa de les pràctiques agrícoles i ramaderes d'aquesta societat.

12.-Bibliografia

Alonso 1992

N. Alonso, *Conreus i agricultura a la plana occidental catalana en època ibèrica. Estudi arqueobotànic de Margalef (Torregrossa, el Pla d'Urgell) i Tossal de les Tenalles (Sidamon, el Pla d'Urgell)*, Quaderns d'Arqueologia del Grup de Recerques de "La Femosa", Artesa de Lleida, 1992.

Alonso 1999

N.Alonso, *De la llavor a la farina. Els processos agrícoles protohistòrics a la Catalunya Occidental*, Monographies d'Arqueologie Méditerranéenne, 4, CNRS, 1999.

Asensio et al. 1998

Asensio, D.; Belarte, C.; Sanmartí, J. i Santancana, J. (1998): "Paisatges ibèrics: tipus d'assentaments i formes d'ocupació del territori a la costa central de Catalunya durant el període ibèric ple", dins les *Actes del Congrés Internacional: Els Ibers, prínceps d'Occident*, Barcelona, pp. 373-385.

Asensio et al. 2000

D. Asensio, J. Morer i X. Cela, *Memòria científica del jaciment del Turó de la Font de la Canya (Avinyonet del Penedès, Alt Penedès). Campanya 2000*. Inèdit, 2000.

Asensio et al. 2001

D. Asensio, J. Morer, A. Rigo i J. Sanmartí, *Les formes d'organització social i econòmica a la cossetània ibèrica: noves dades sobre l'evolució i tipologia dels assentaments entre els segles VII-I aC*, a A. Martín, R. Plana (dirs): *Territori polític i territori rural durant l'edat del Ferro a la Mediterrània Occidental*, Actes de la Taula rodona celebrada a Ullastret, núm. 2, pàg. 253-271, 2001

Asensio et al. 2002

Asensio, D.; Francès, J. i Pons, E., "Les implicacions econòmiques i comercials de la concentració de reserves de cereals a la Catalunya costanera en època ibèrica", *Cypsela*, 14, 2002, p. 125-140.

Asensio et al. en premsa

D. Asensio, D. López, J. Mestres, N. Molist, A. Ros i M. R. Senabre, "De la primera edat del ferro a l'ibèric antic: la formació de les societats complexes a la zona del Penedès", a Actes de la II Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell, 2004, en premsa.

Asensio et al. 2005

D. Asensio, X. Cela i J. Morer, "El jaciment protohistòric del Turó de la Font de la Canya (Avinyonet del Penedès, Alt Penedès): un nucli d'acumulació d'excedents agrícoles a la Cossetània (s.VII-III aC). *Fonaments*, 12, 2005.

Asensio et al. 2005

D. Asensio, Jomet. R, López. D, Morer. J, "La troballa d'una màscara grotesca de terra cuita en el jaciment ibèric de Mas d'en Gual (el Vendrell, Baix Penedès". *Fonaments*, 12, 2005.

Buxó 1997

R.Buxó, *Arqueologia de las plantas*, Ed. Crítica, 1997.

García 1998

J. García, *Turó de la Font de la Canya / El Pujolet (Avinyonet del Penedès, Alt Penedès)*. Memòria d'excavació inèdita. 1998.

Jornet et al. 2004

R. Jornet, D. López i J. Pou, "Introducció, assimilació i control del conreu de la vinya i la producció vinícola a Catalunya: EL cas del jaciment de la primera edat del ferro del Turó de la Font de la Canya (Avinyonet del Penedès)", *Oppidum*, 4, 2005, p.45-56

López 2004

D. López, "Primers resultats arqueobotànics (llavors i fruits) al jaciment Protohistòric del Turó de la Font de la Canya (Avinyonet del Penedès, Alt Penedès, Barcelona) segles VII – III a. n. e.", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, nº14, pp. 149-177. Universitat de Lleida, 2004; Lleida.

Molist 2000

N. Molist, "L'oppidum cossetà d'Olièrdola. L'estapa ibèrica d'un assentament d'ocupació continuada". Sèrie Monogràfica del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Girona, 19: *L'hàbitat protohistòric a Catalunya, Roselló, i Lleuadoc Occidental. Actualitat de l'arqueologia de l'edat del ferro. Actes del XXII Col·loqui Internacional per a l'Estudi de l'Edat del Ferro*, Girona, p. 91-105.

Moneo 2003

T. Moneo, *Religio Iberica. Santuarios, ritos y divinidades (siglos VII – I aC)*, Real Academia de Historia, Madrid, 2003, p. 205-224.

Ros 2003

A. Ros, "El camp de sitges de Vinya d'en Pau (Vilafranca del Penedès), revalorització dels materials dipositats al Museu de Vilafranca", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, Lleida, 2003, p. 191-209.

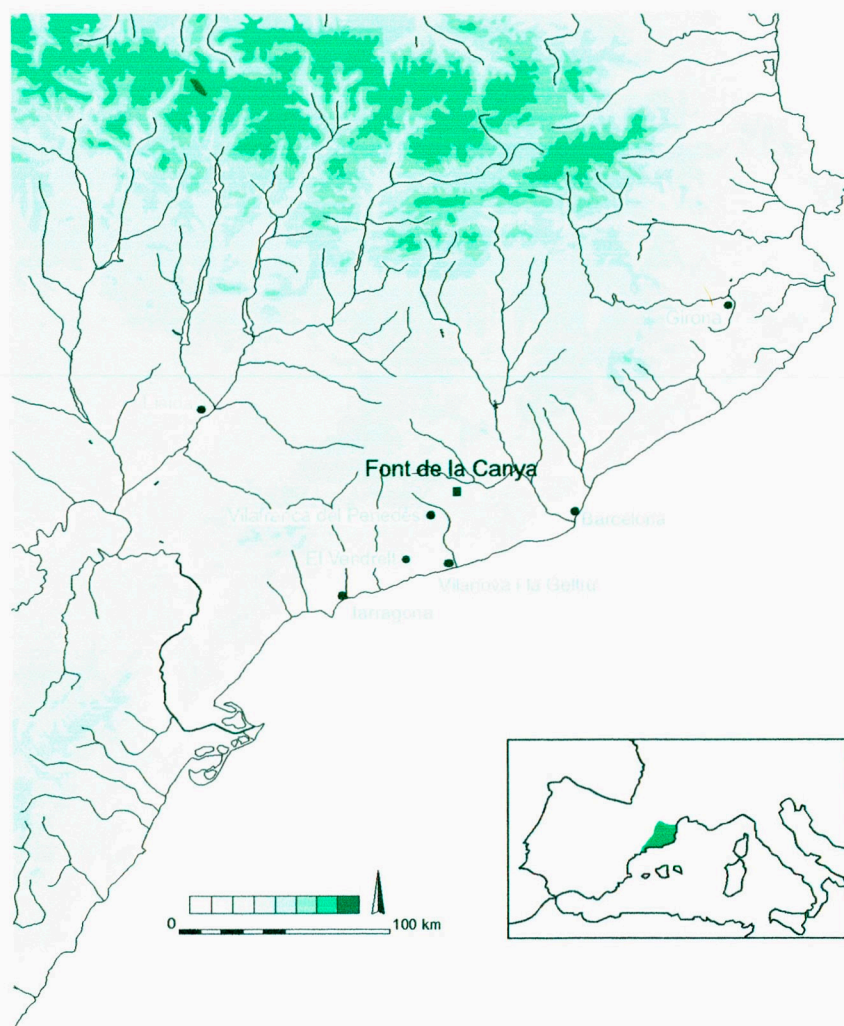
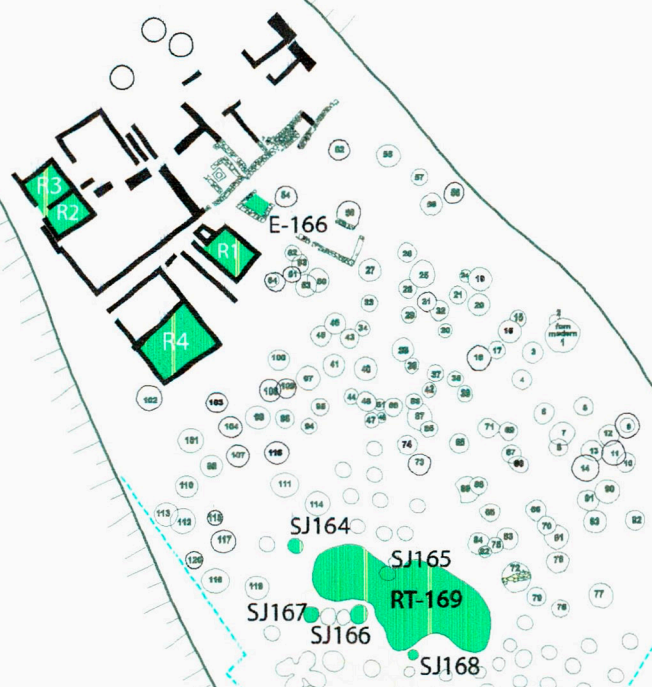

Fig. 1.- Mapa de situació de l'assentament protohistòric del Turó de la Font de la Canya (Avinyonet del Penedès, Alt Penedès, Barcelona).

àrea no
excavada

àrea no
excavada

àrea no
excavada

sondeig

sondeig

 Zones intervingudes durant la campanya del 2010

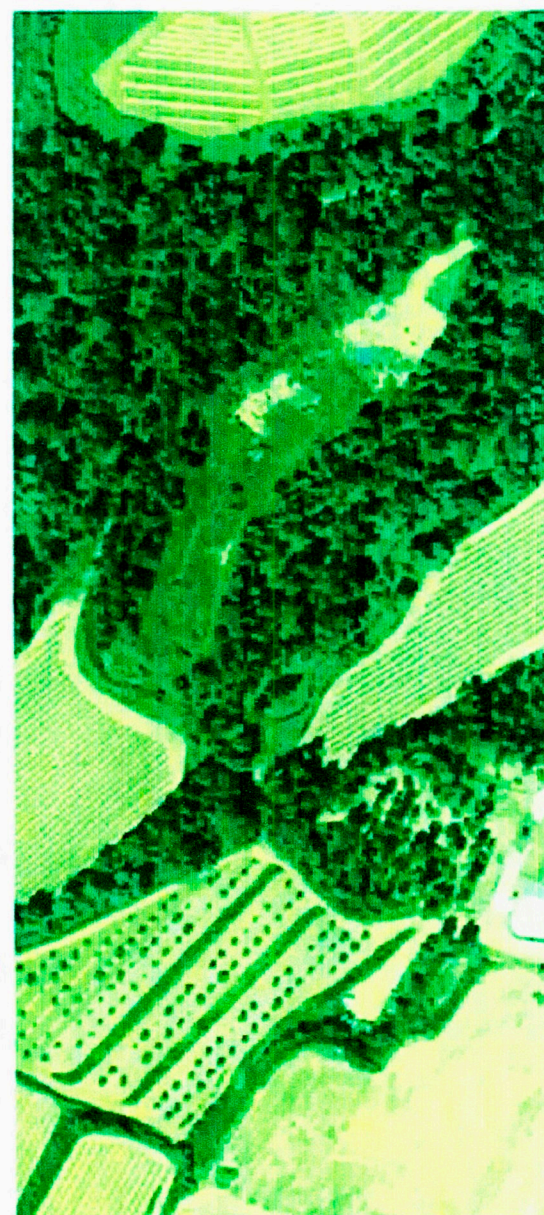
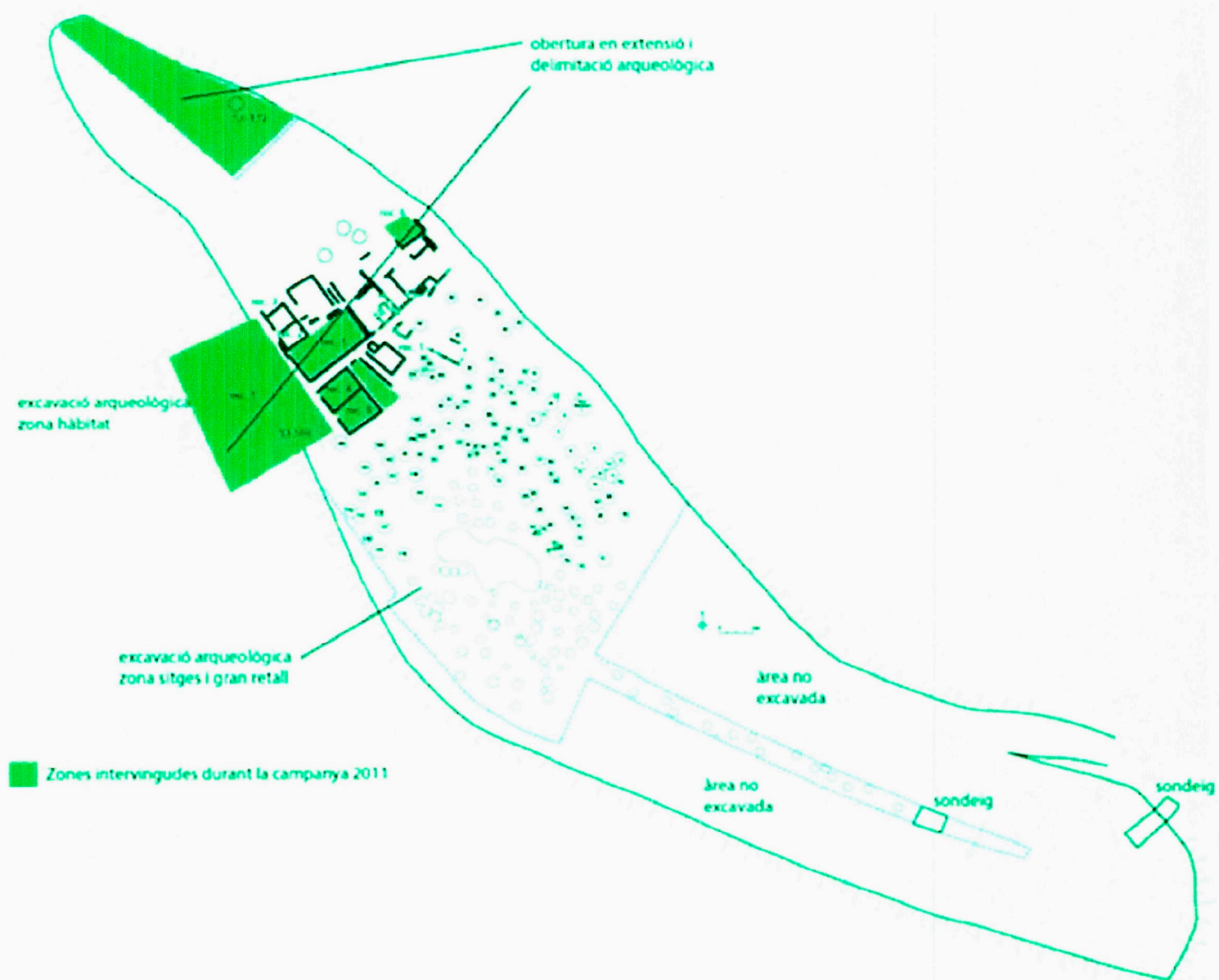
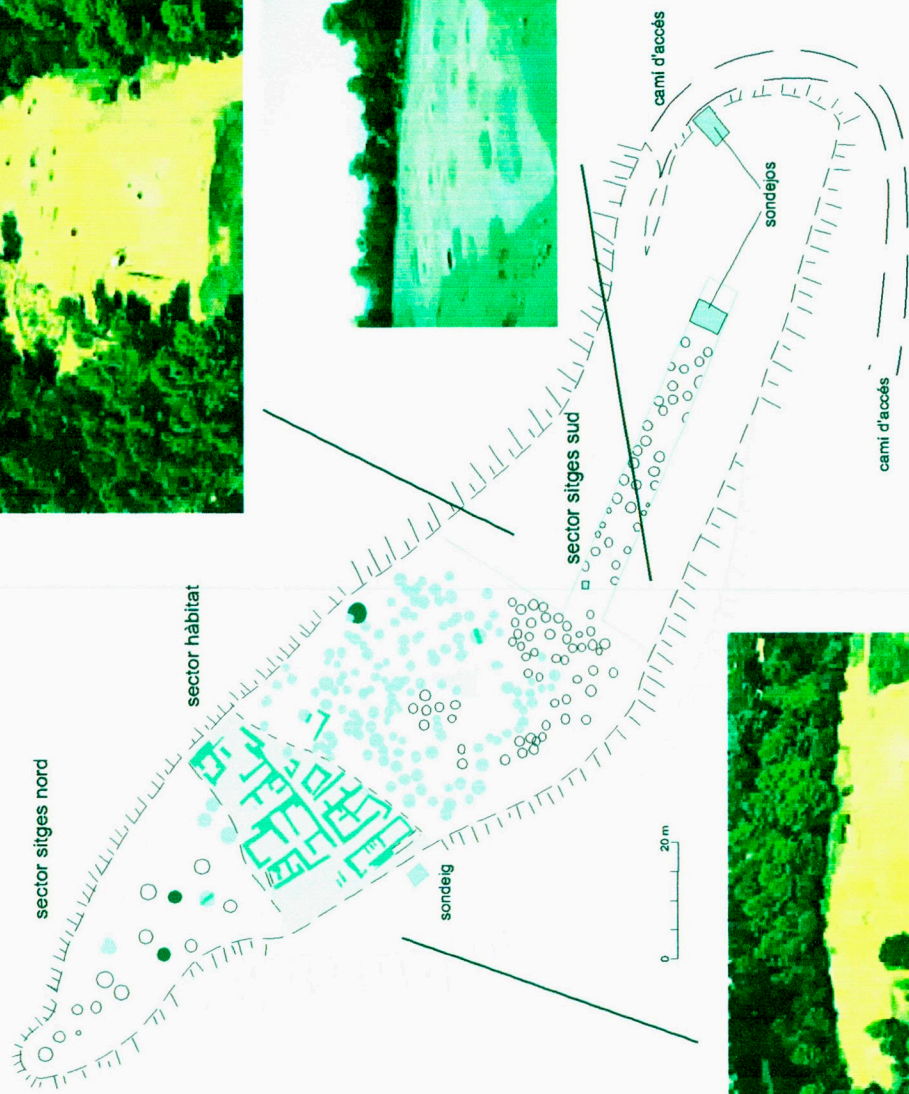
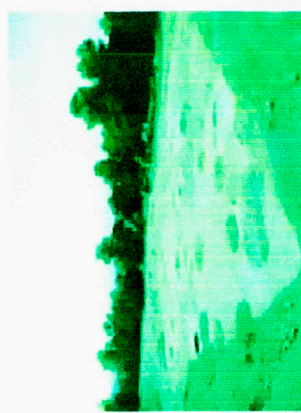

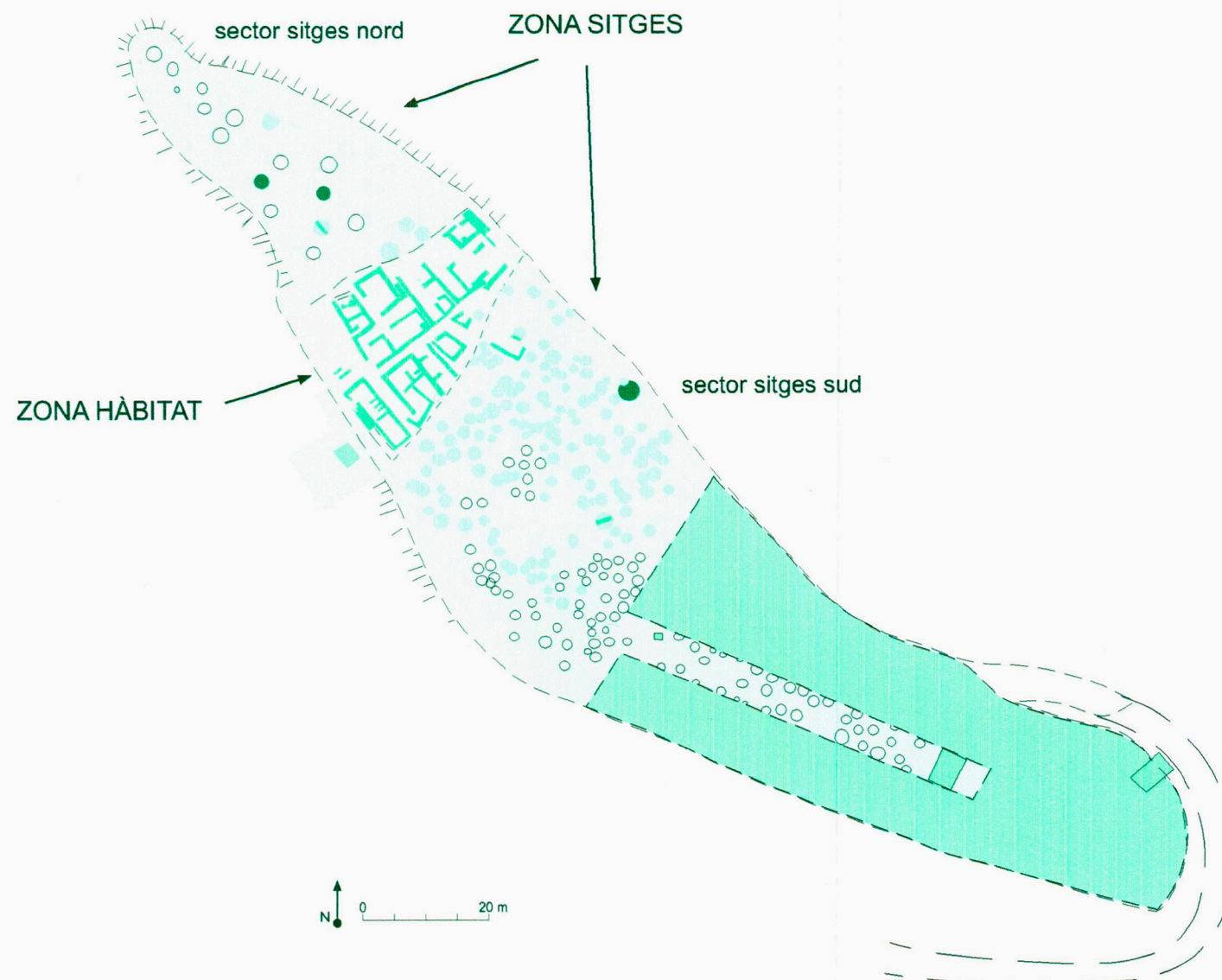
Fig. 3.- Vista aèria del Turó de la Font de la Canya amb indicació de les zones obertes en extensió arqueològica durant el mes d'abril de 2011. Fotografies de la Unitat Aèria del Cos d'Agents Rurals de l'Alt Penedès.

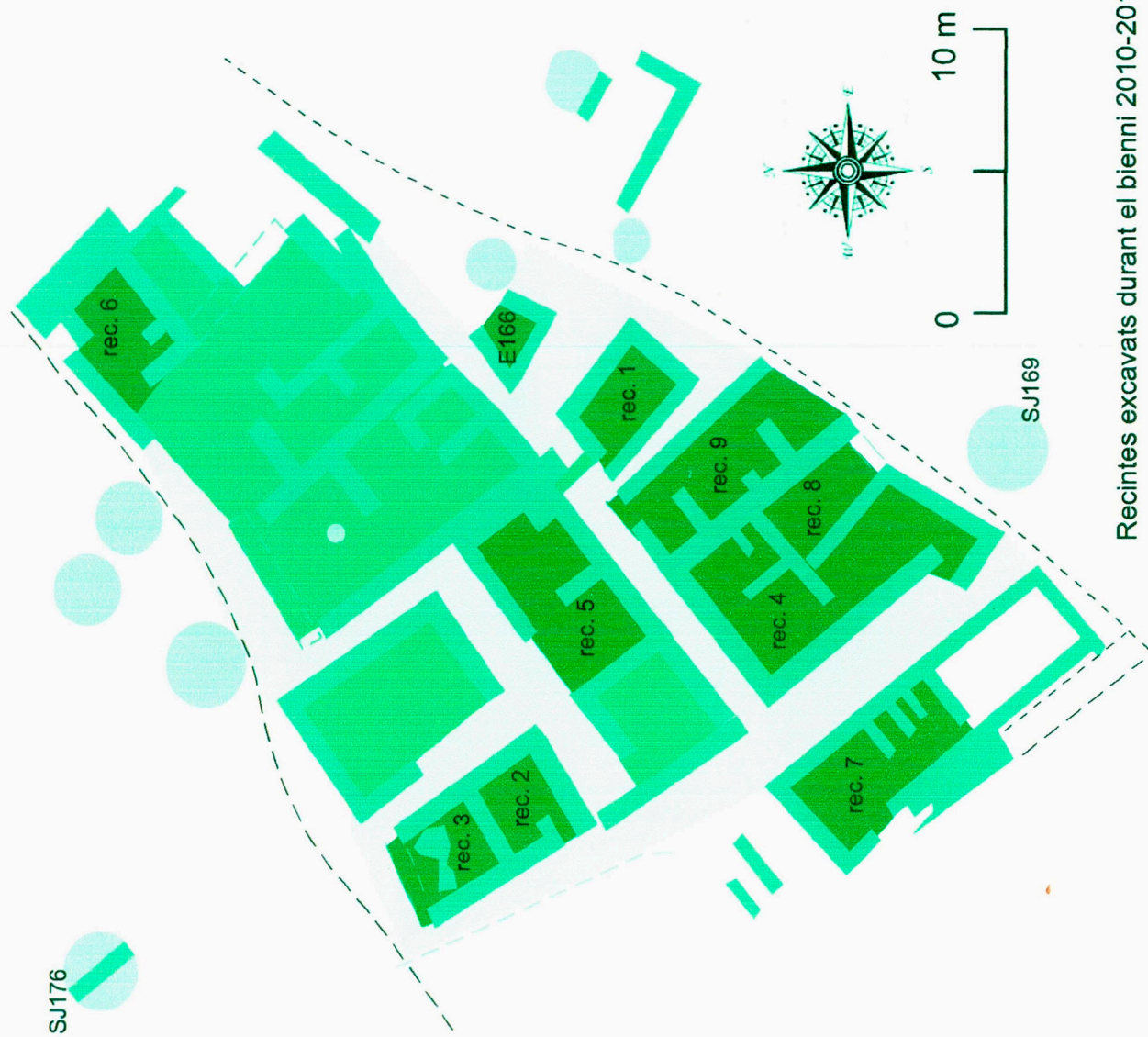
Vistes aèries de Font de la Canya.

Planta arqueològica actualitzada de Font de la Canya.

Planta arqueològica general de Font de la Canya per zones i sectors.

Recintes excavats durant el bienni 2010-2011.

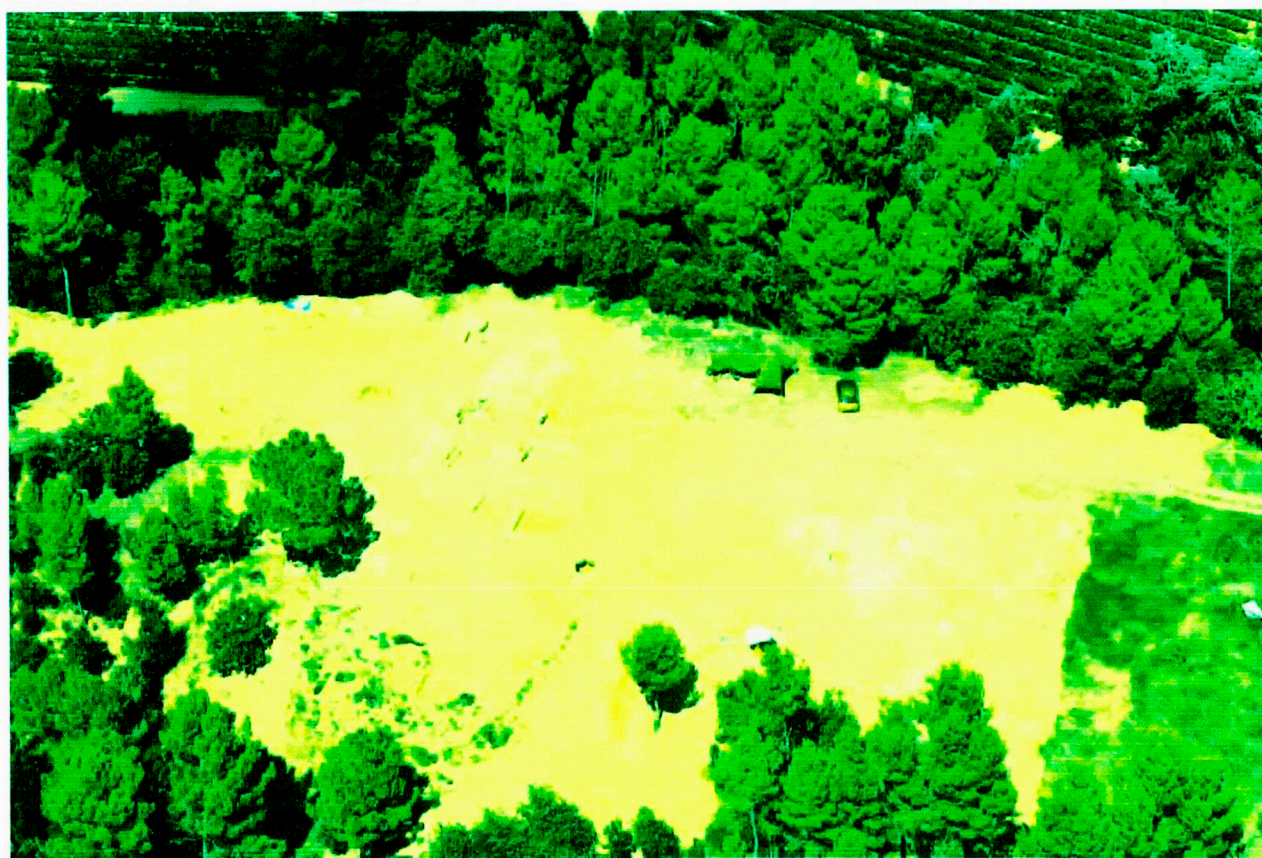

Fig. 5.- Vistes aèries del Turó de la Font de la Canya, facilitades per la Unitat d'Agents Rurals de la comarca de l'Alt Penedès.

Fig. 5b.- Obertura en extensió de la zona d'hàbitat i part nord del jaciment.

Fig. 5c.- Obertura en extensió de la zona d'hàbitat i tasques de desbroçament de la vegetació.

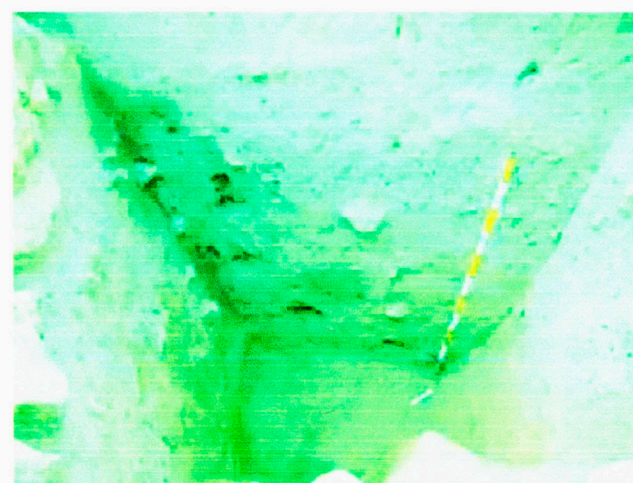
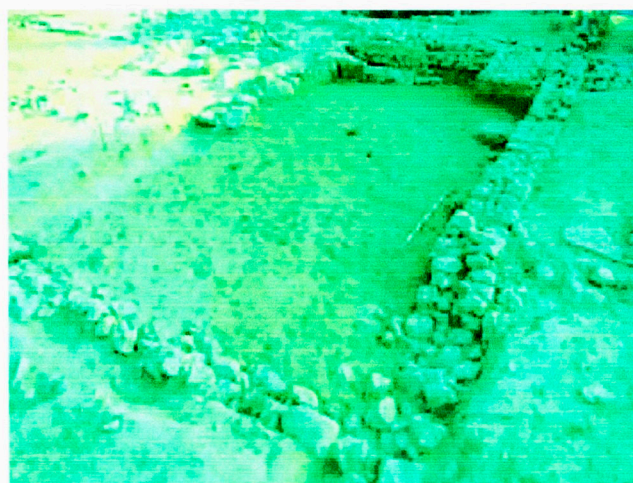

Fig. 6.- Procés d'excavació del Rec. 5A.

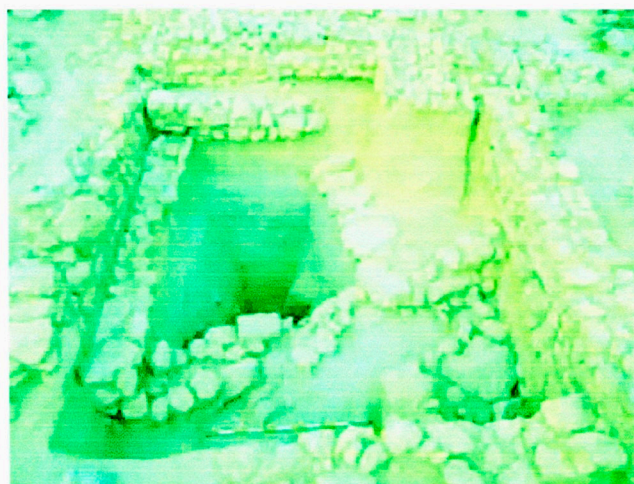
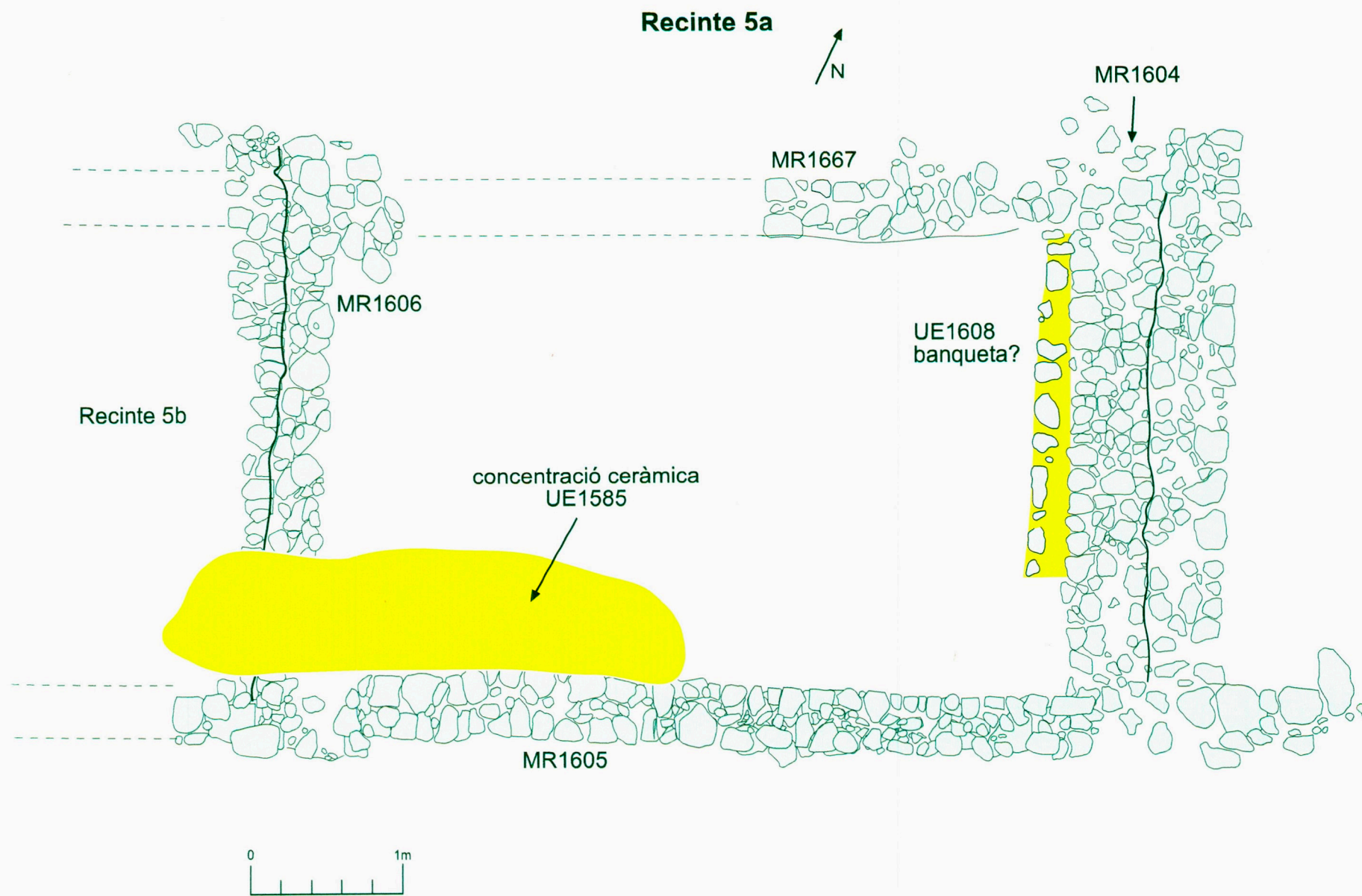
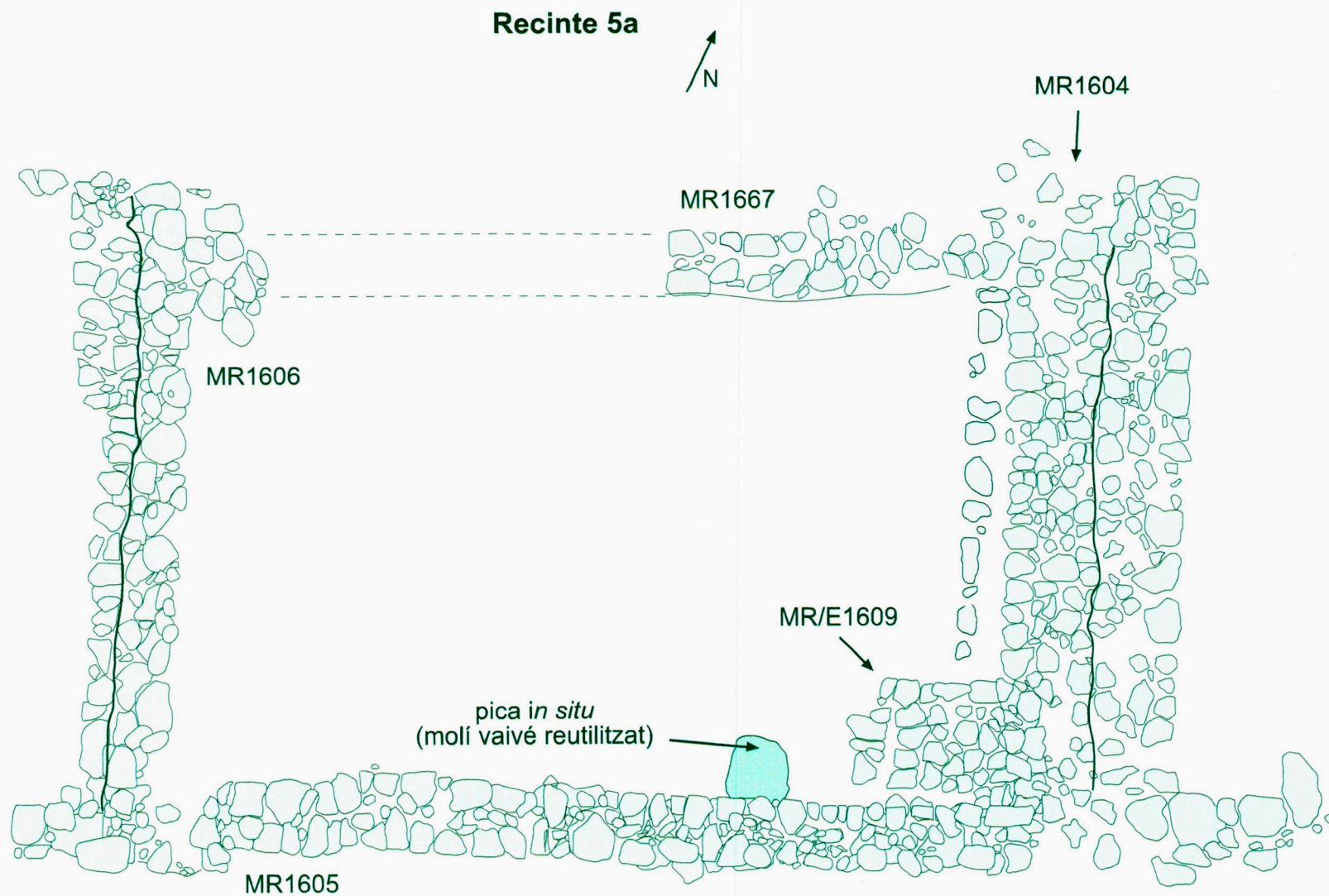

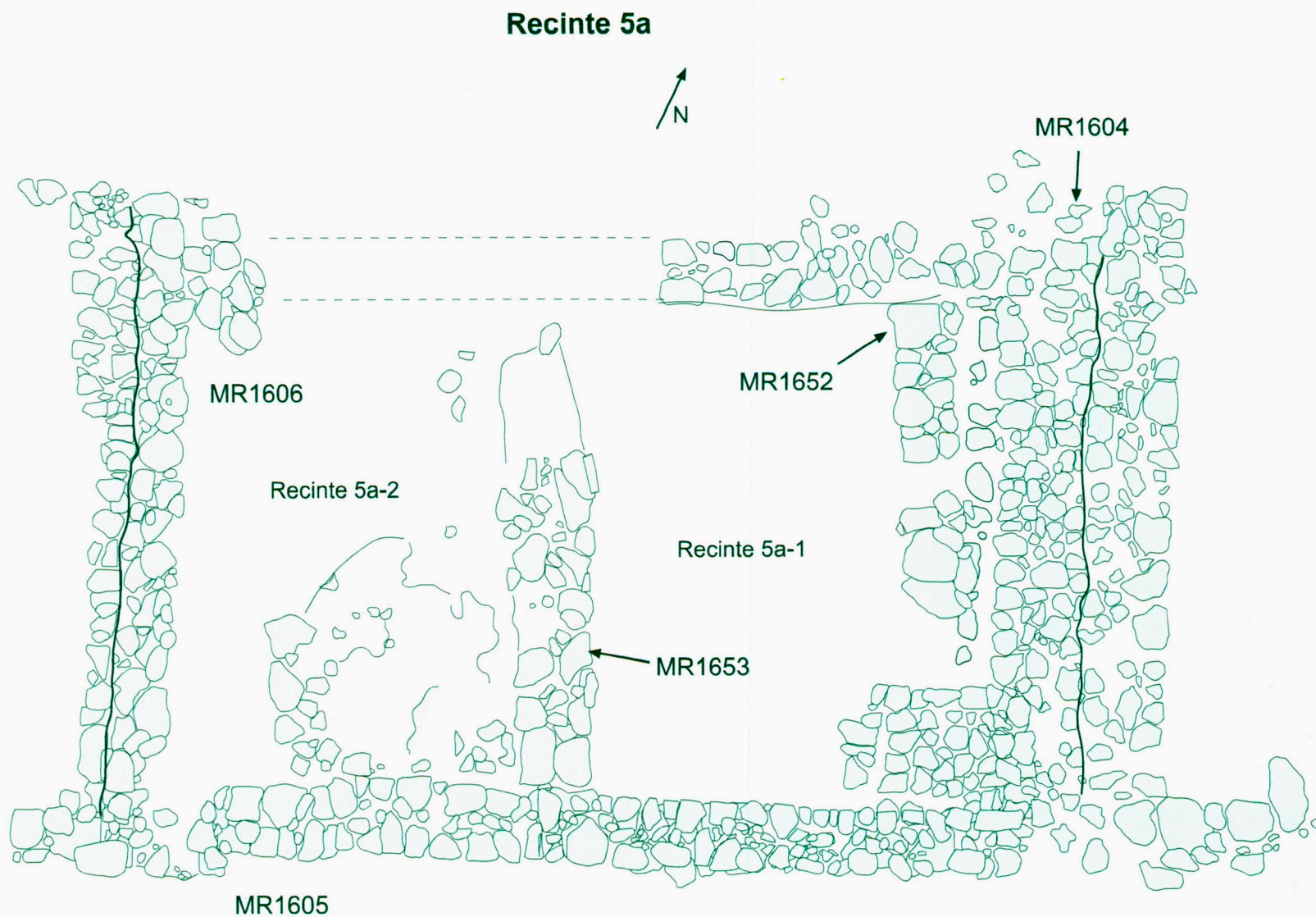
Fig. 7.- Procés d'excavació del Rec. 5A.

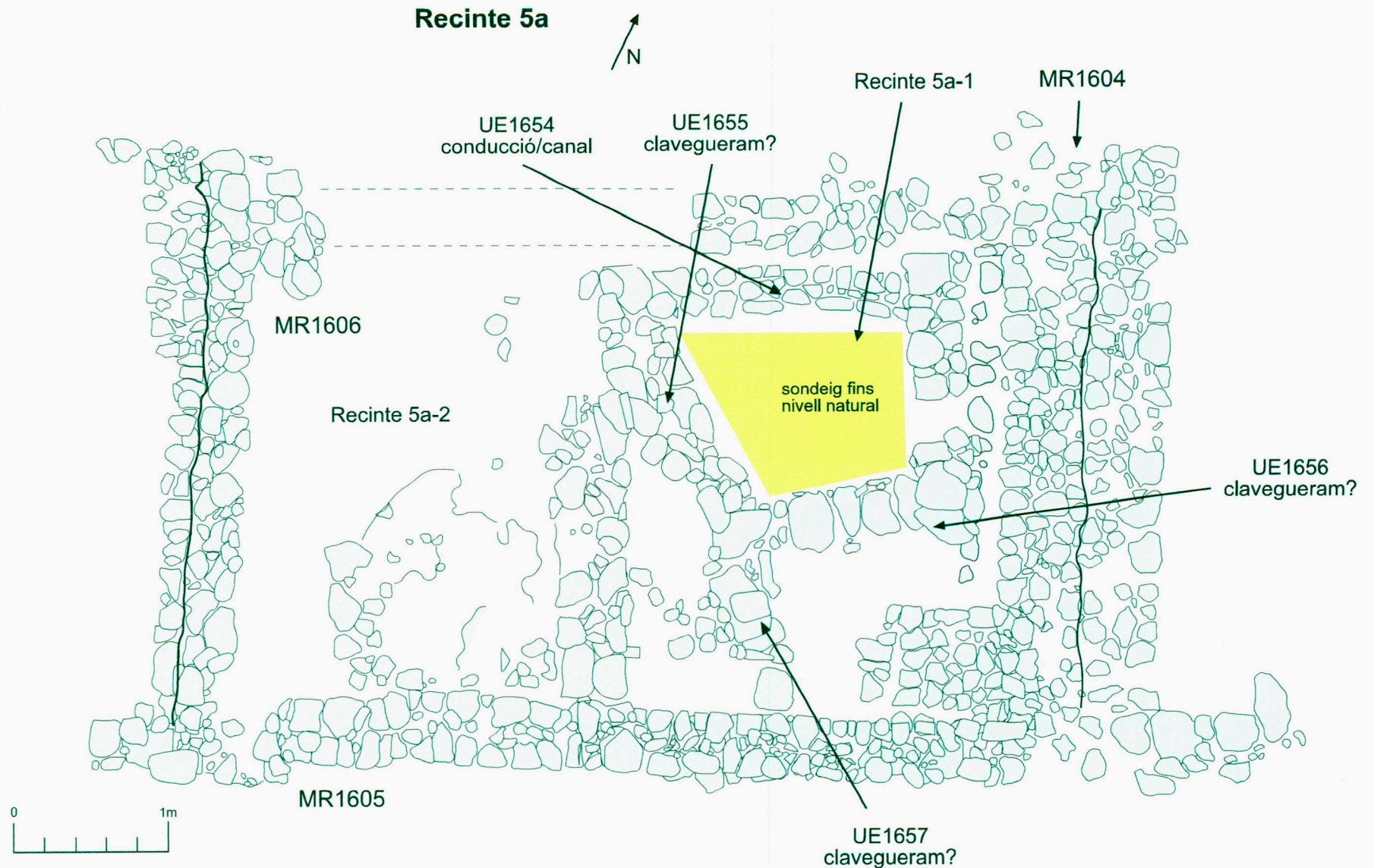
Plana del Recinte 5a a la fase de l'ibèric Ple (segle III ane).

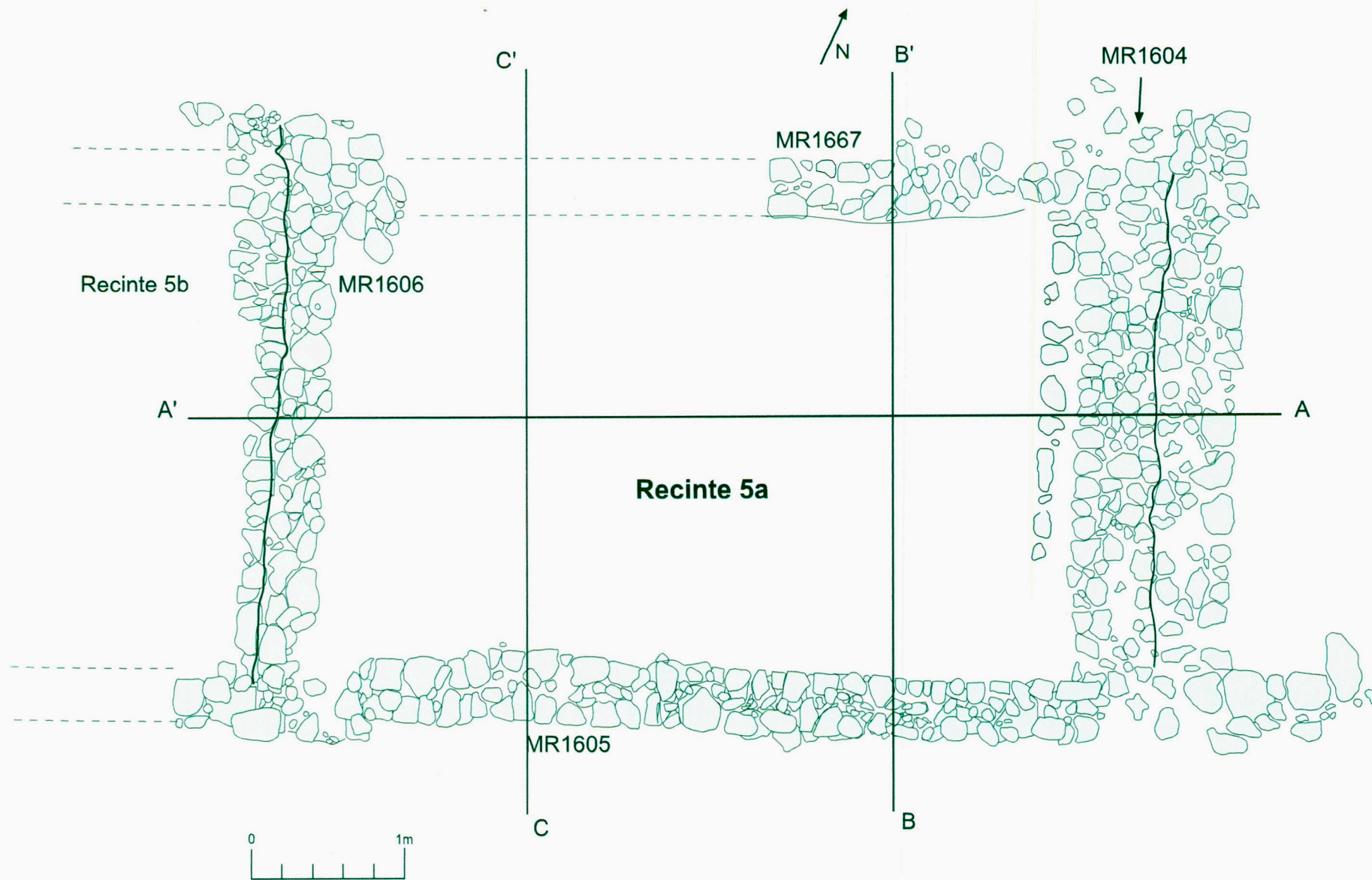
Plana del Recinte 5a a la fase de l'ibèric Ple (segle IV ane).

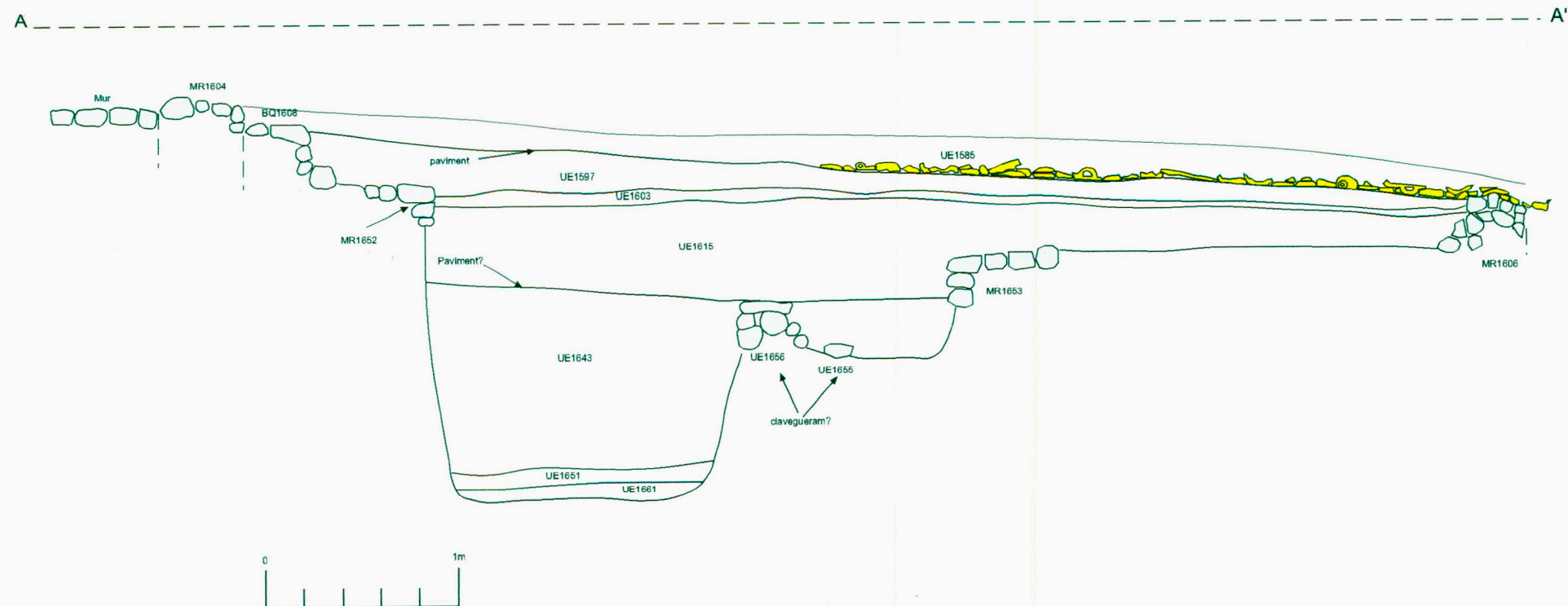
Plana del Recinte 5a a la fase de l'ibèric Antic (segle V-VI a ne).

Plana del Recinte 5a, sota la preparació del paviment de l'ibèric Antic (segle V-VI ane)., es documenten tot un seguit de canals i possibles clavegueres. La zona tramada es correspon amb el sondeig fins a les argiles naturals i és on apareixen nivells arqueològics de la fase de la primera edat del ferro (segle VII ane).

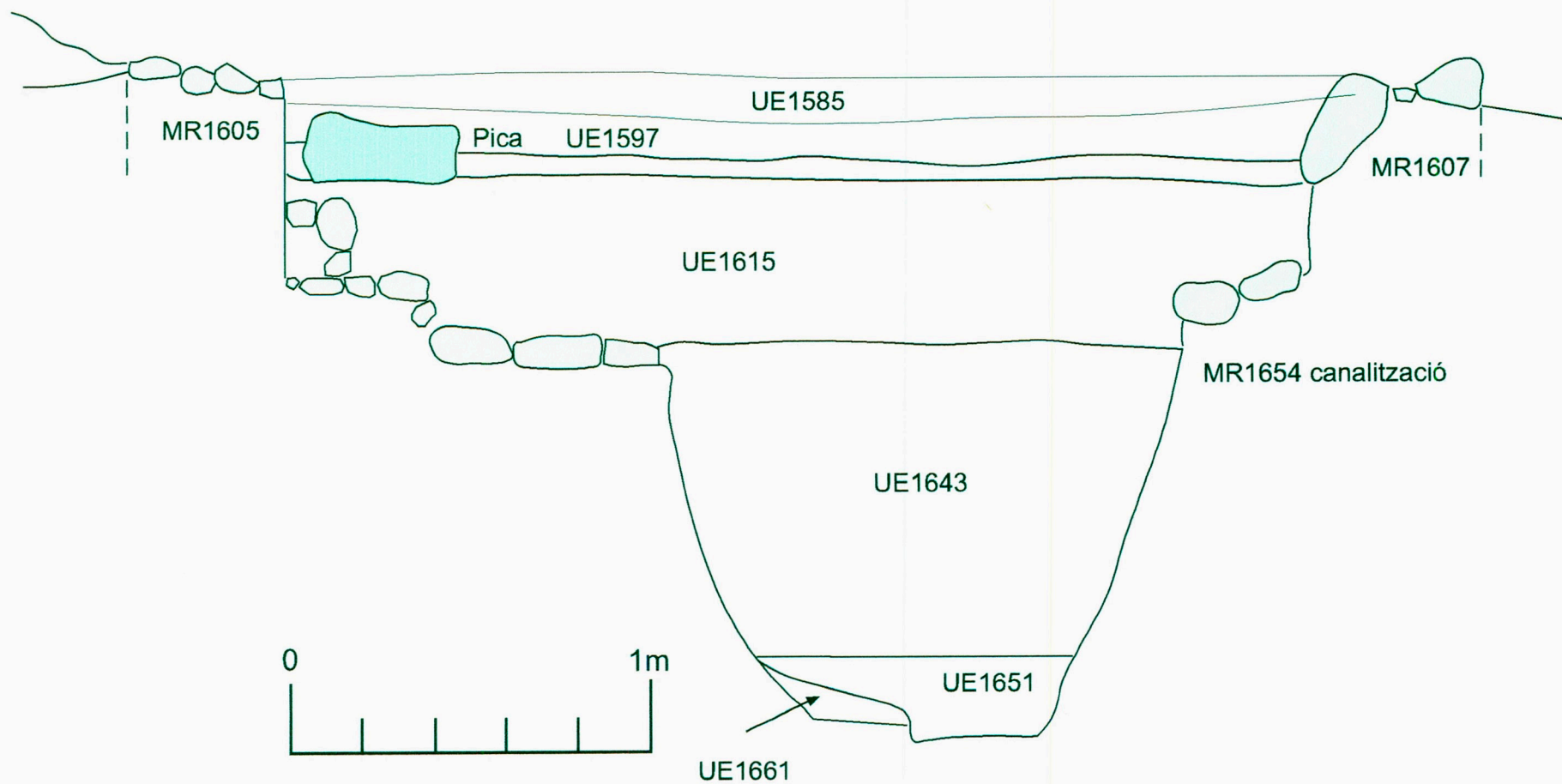
Plana del Recinte 5a a la fase de l'ibèric Ple (segle III ane). Situació de les seccions arqueològiques.

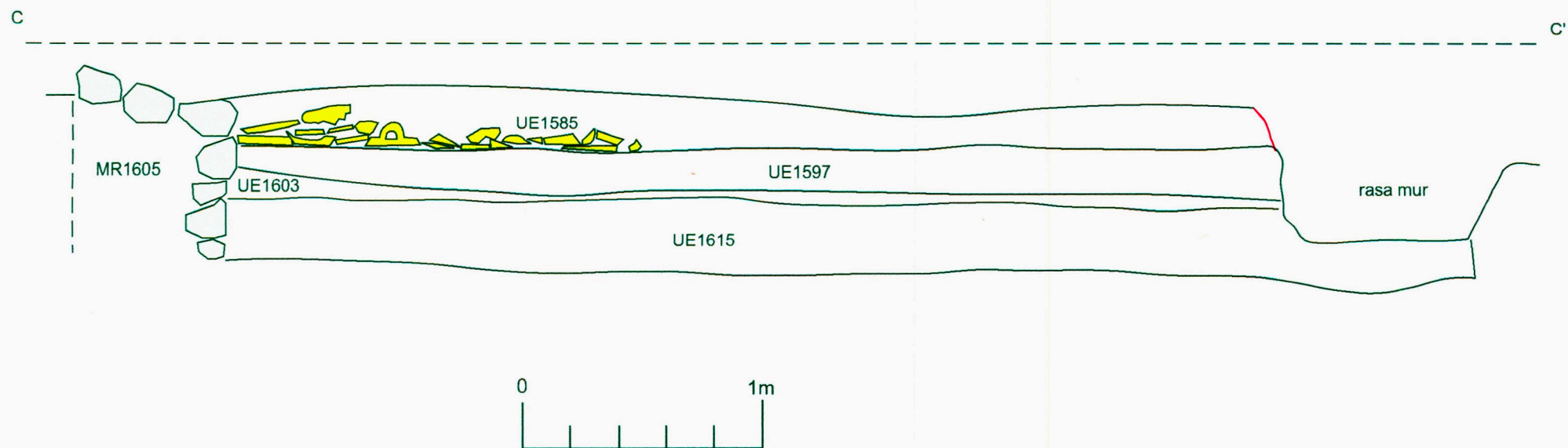
Secció A-A' del recinte 5a.

B

-B'

Secció B-B' del recinte 5a.

Secció C-C' del recinte 5a.

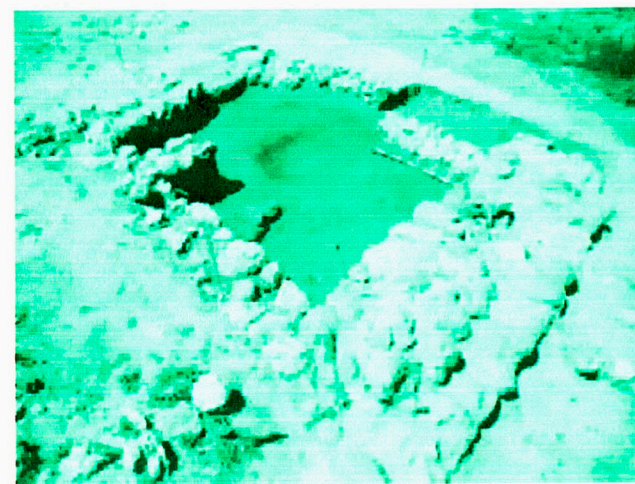
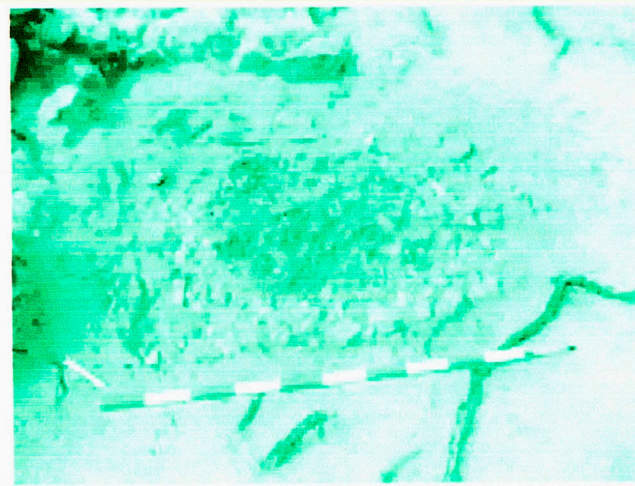
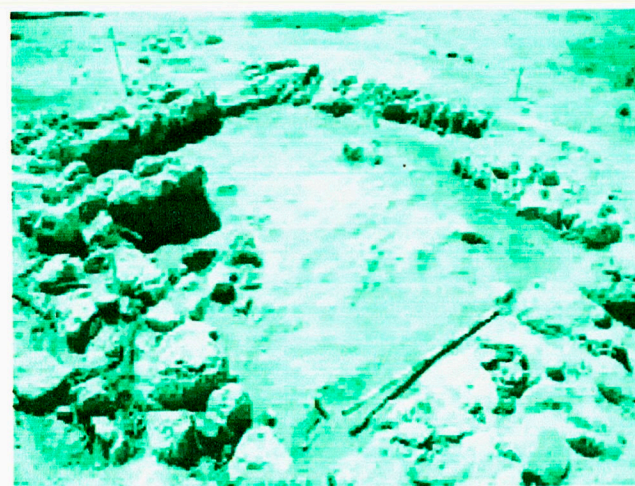

Fig. 8.- Procés d'excavació del Rec. 6.

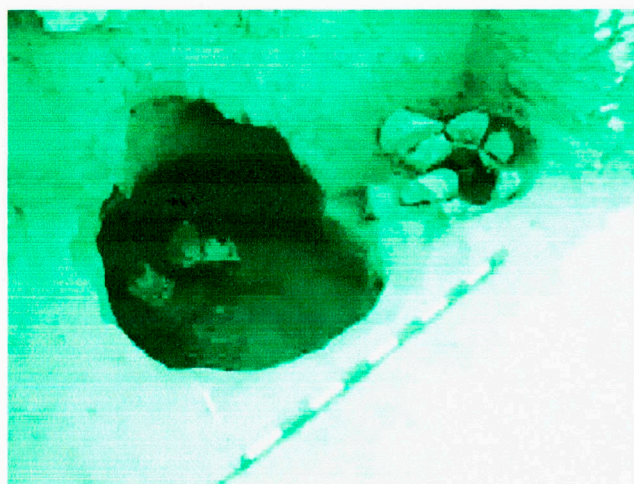
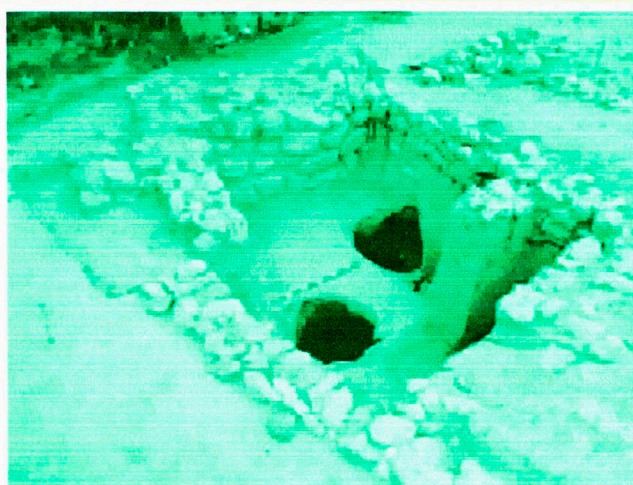
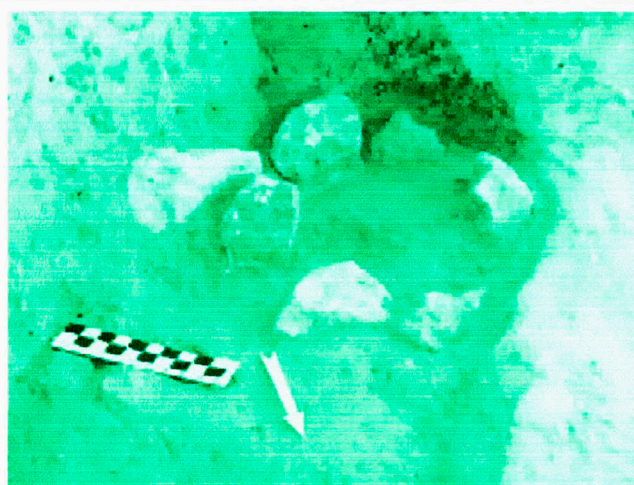
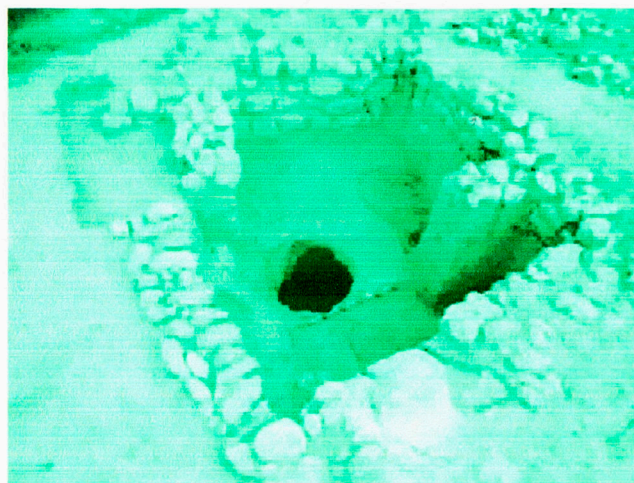
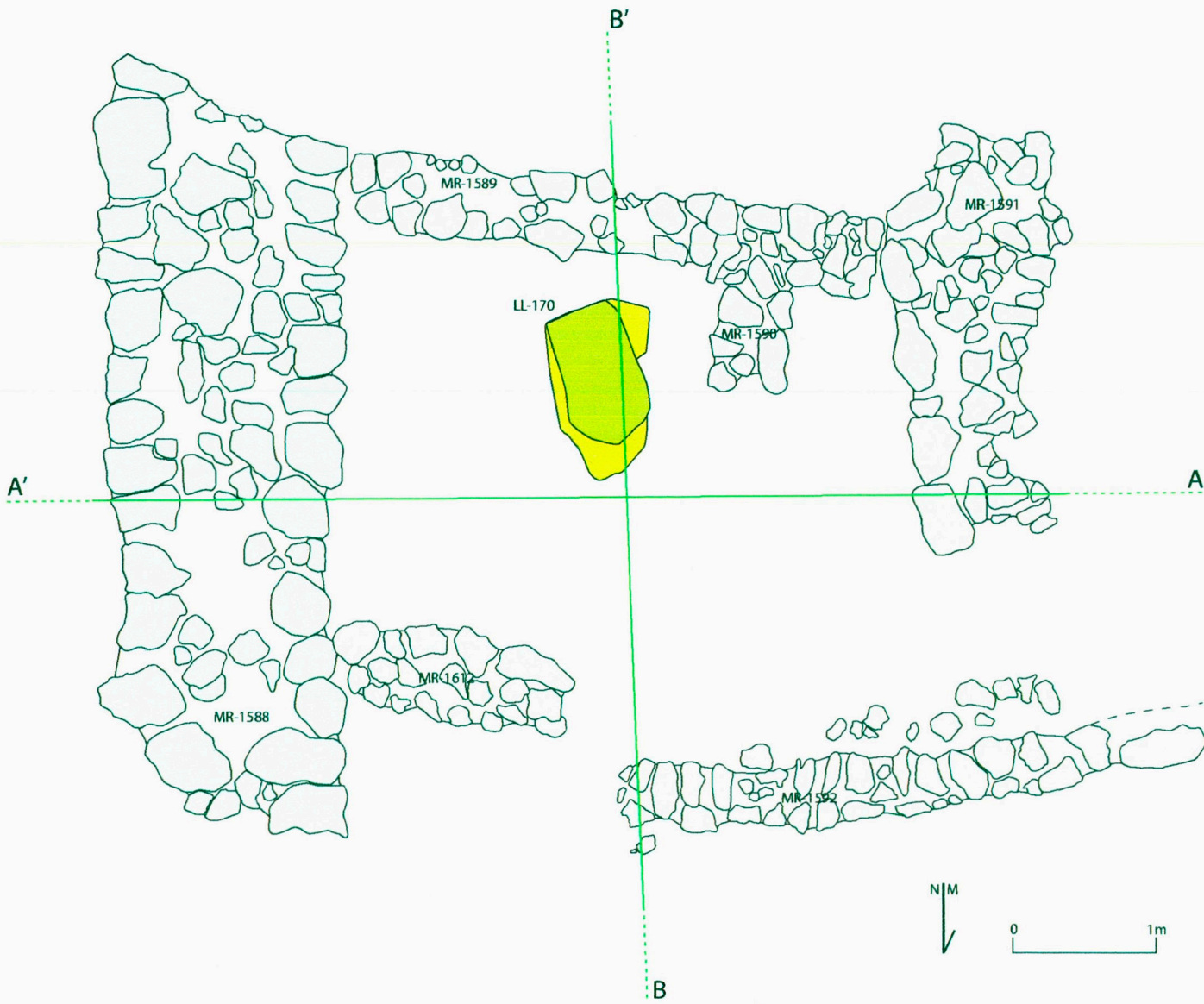
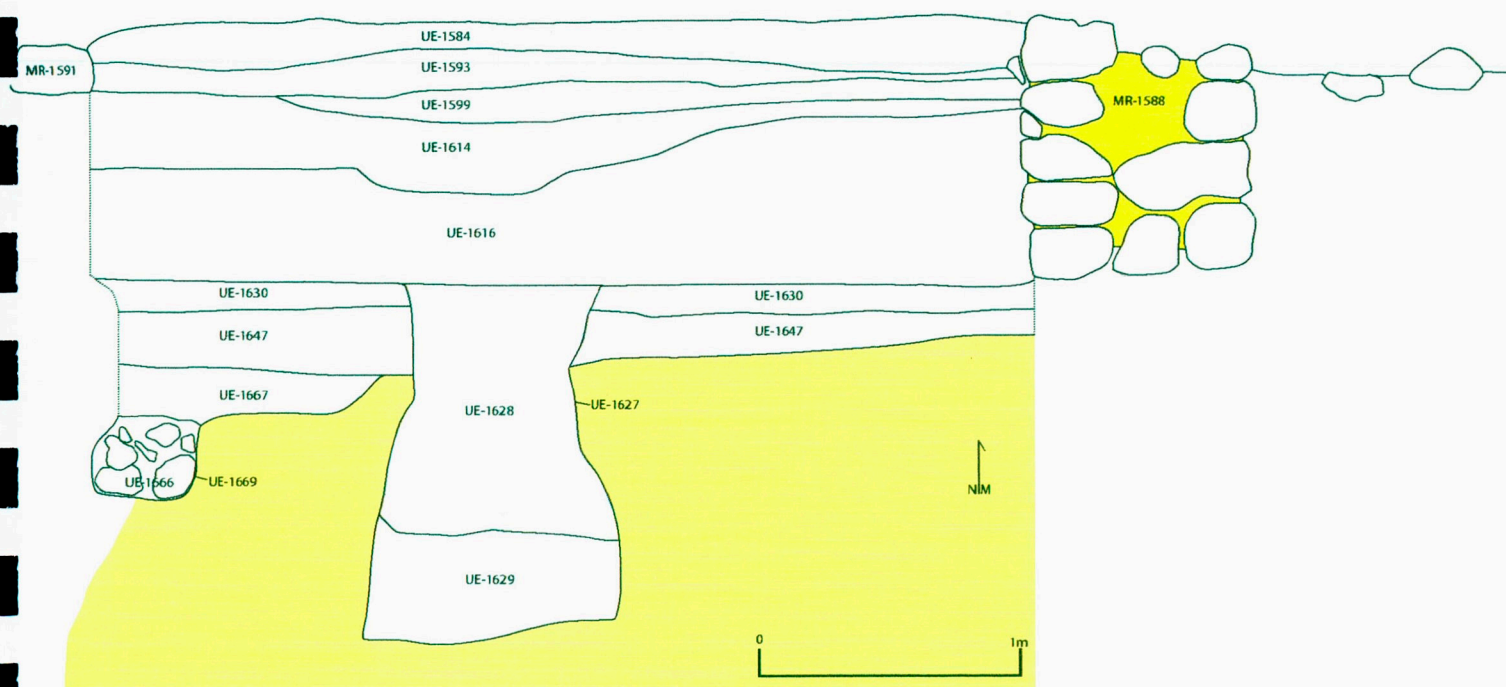

Fig. 9.- Procés d'excavació del Rec. 6.

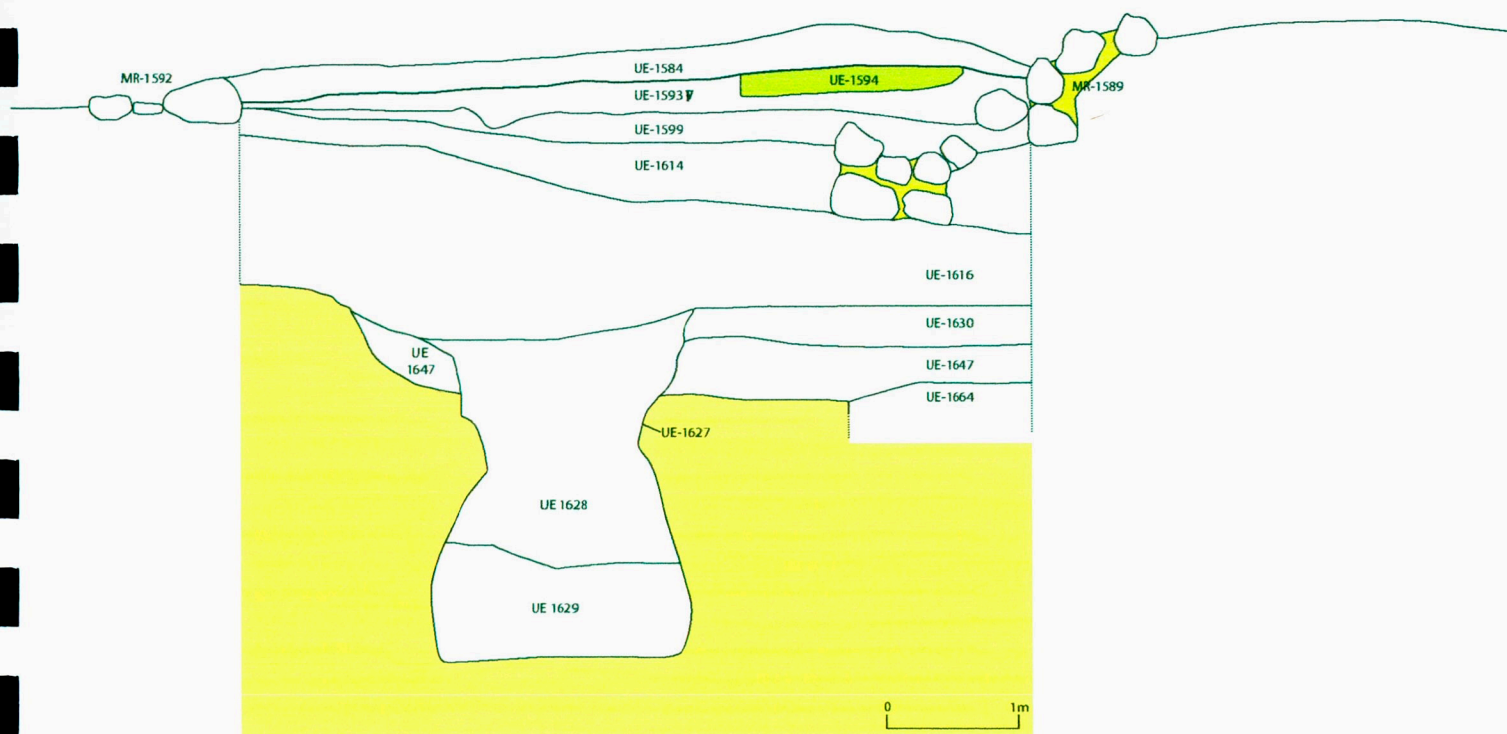
RECINTE 6, PLANTA

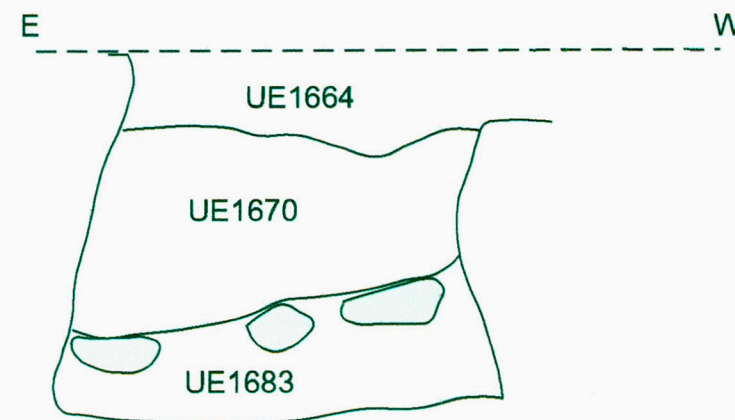
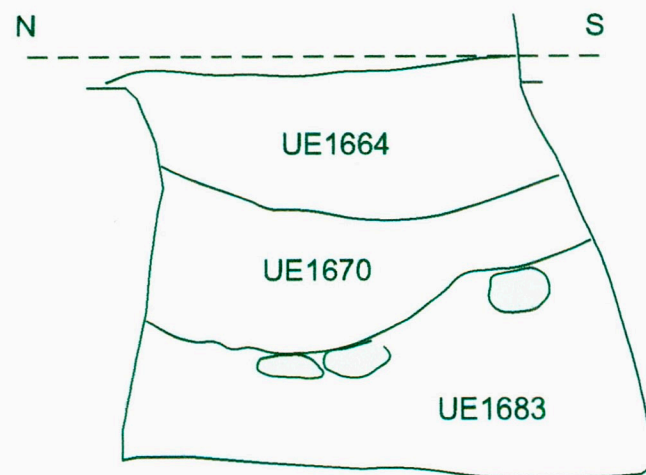
SECCIÓ A-A'

SECCIÓ BB

SJ178

Seccions de la SJ178 documentada al final de l'espai que coupa el recinte 6.

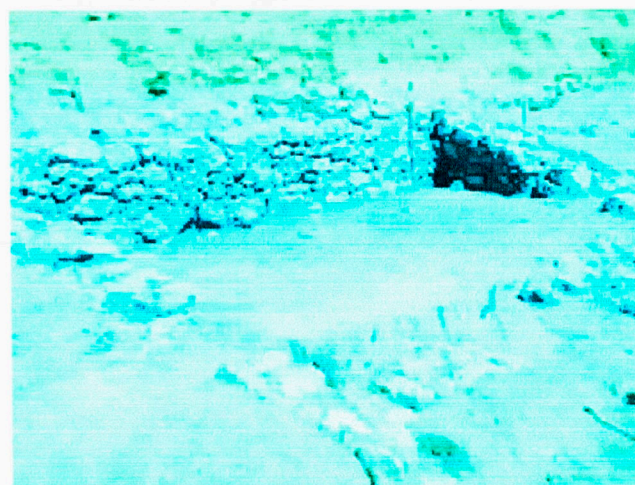
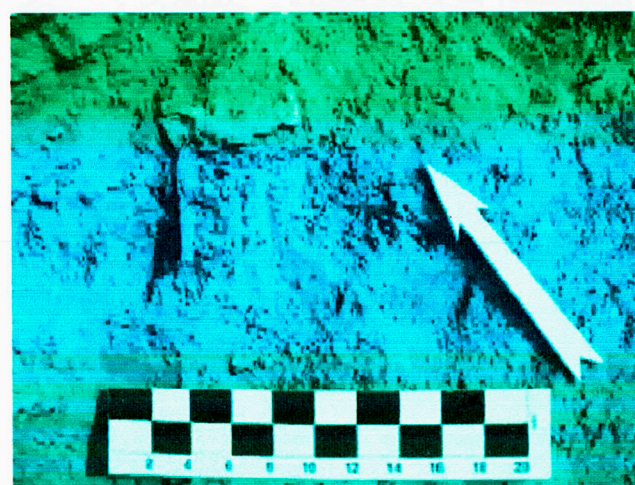
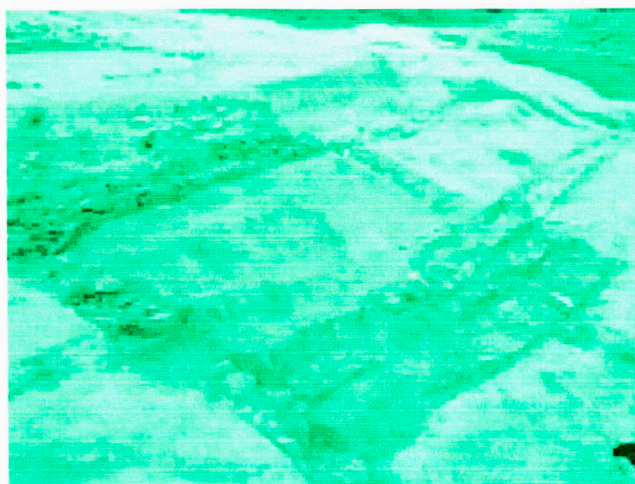

Fig. 10.- Procés d'excavació del Rec. 7.

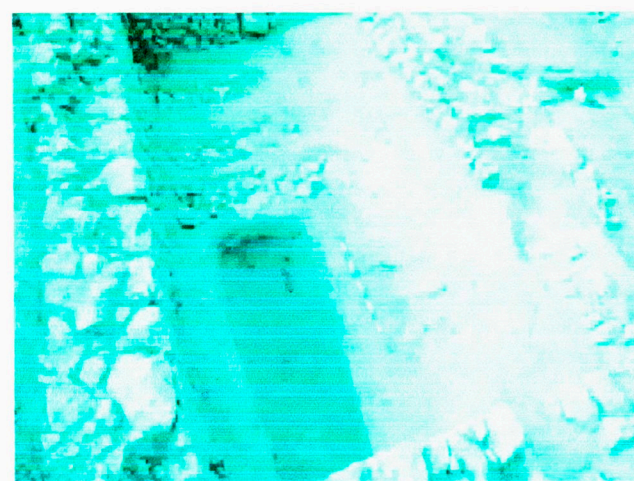
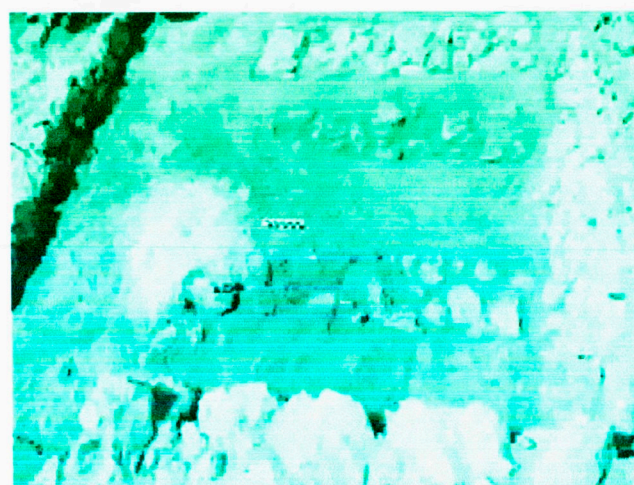
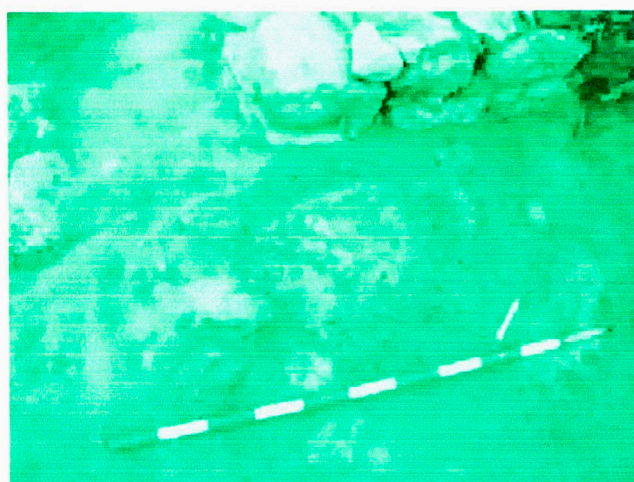

Fig. 11.- Procés d'excavació del Rec. 7.

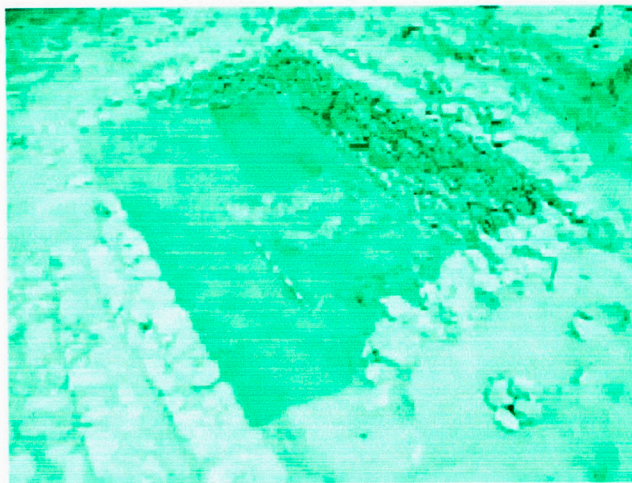
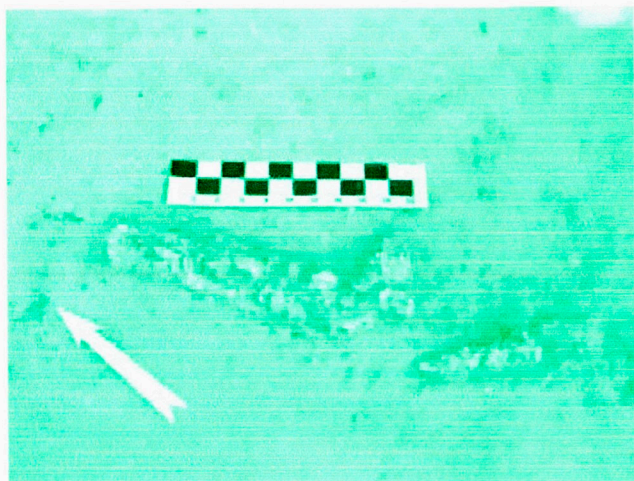
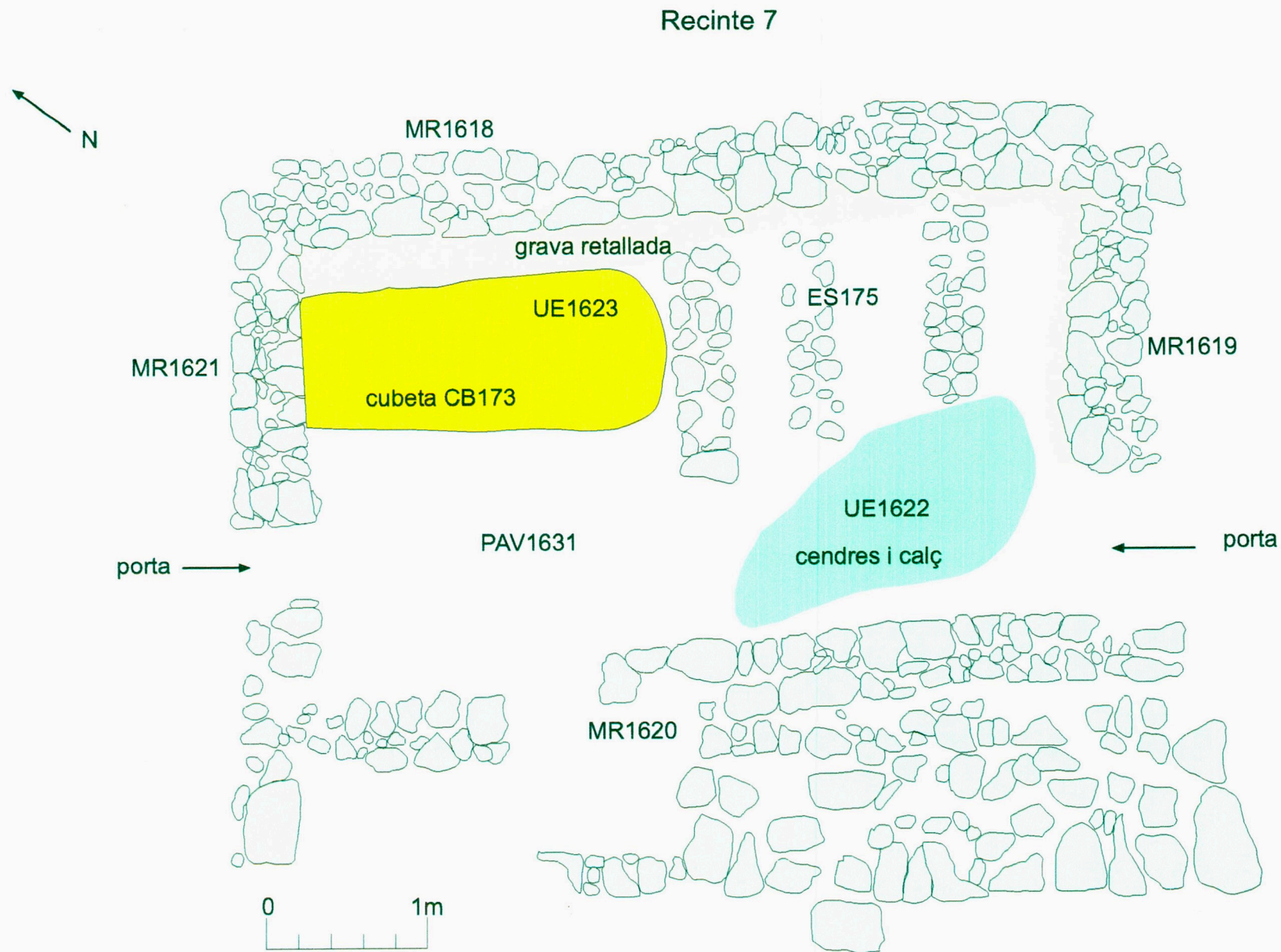
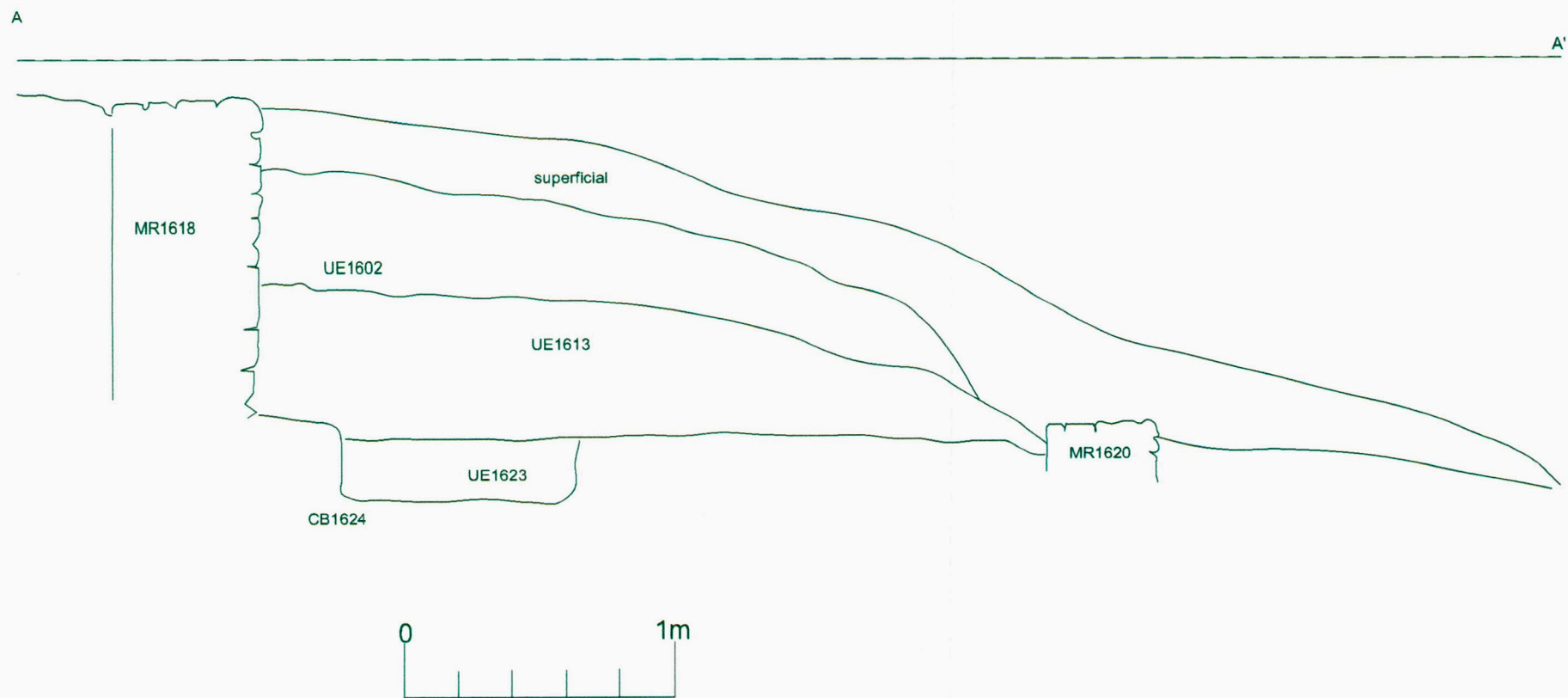

Fig. 12.- Procés d'excavació del Rec. 7 i vistes finals a nivell de paviment.

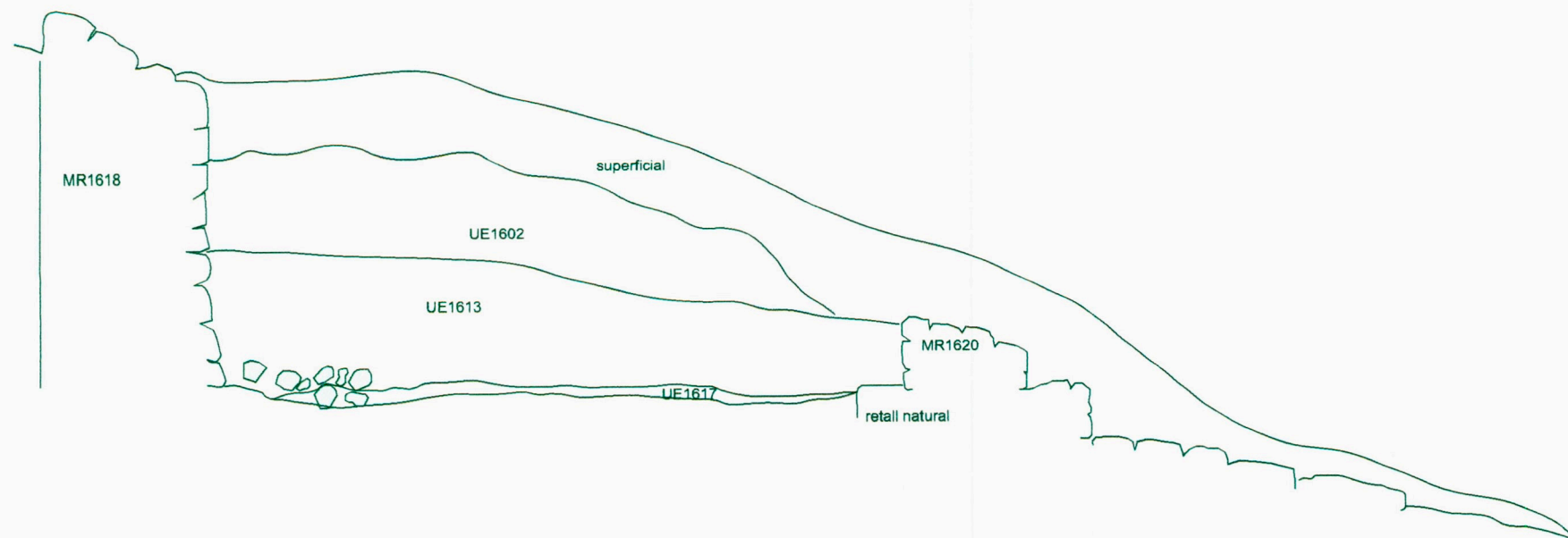
Planta arqueològica del recinte 7.

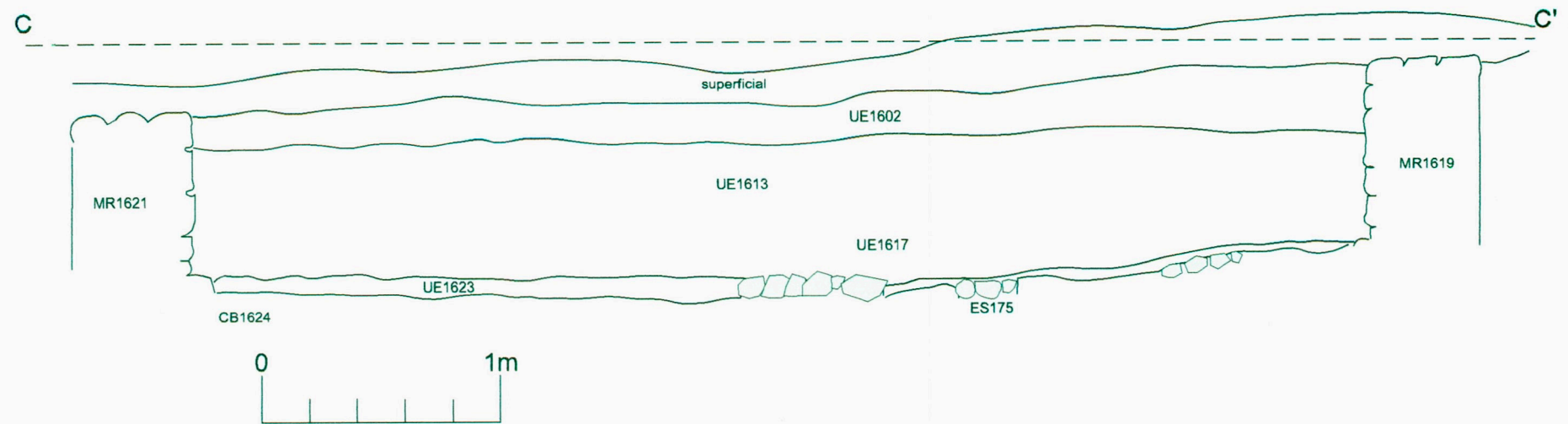
Secció A-A' del recinte 7.

B

B'

Secció B-B' del recinte 7.

Secció C-C' del recinte 7.

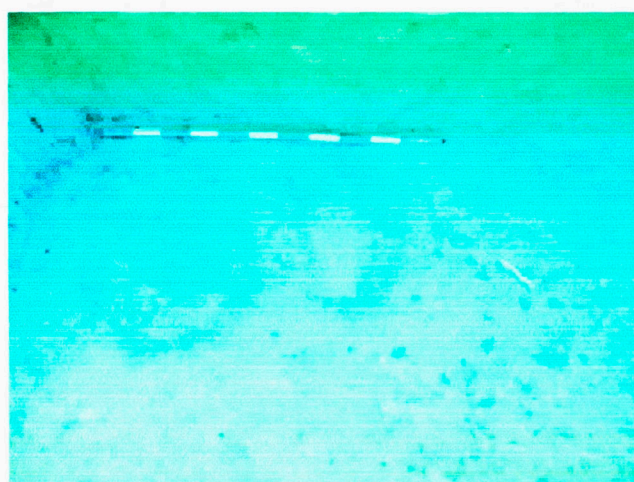
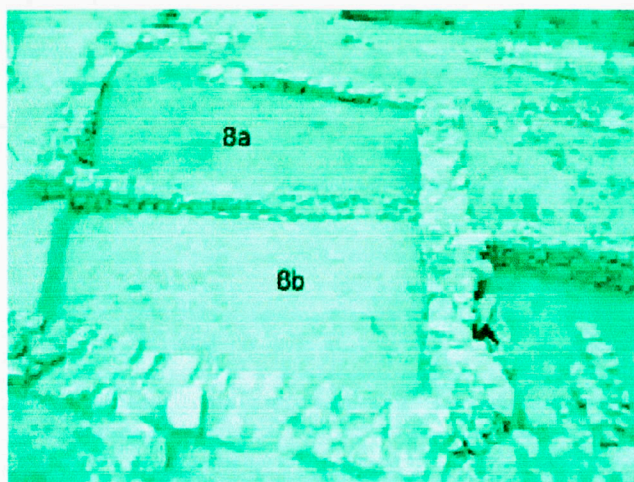
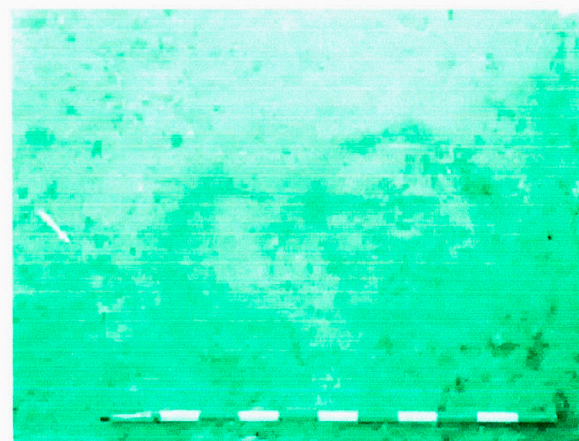
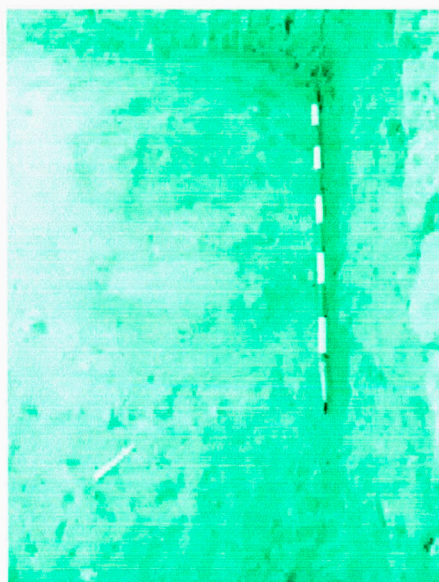
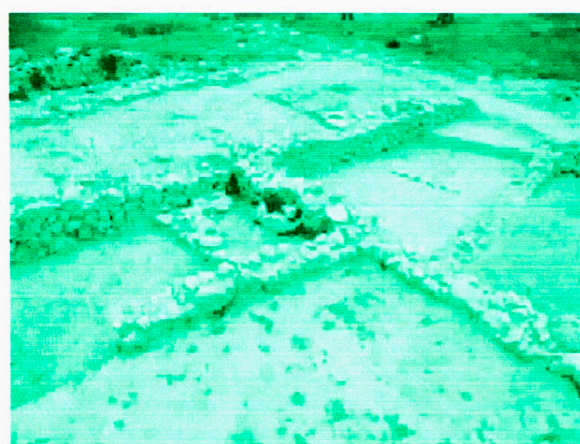
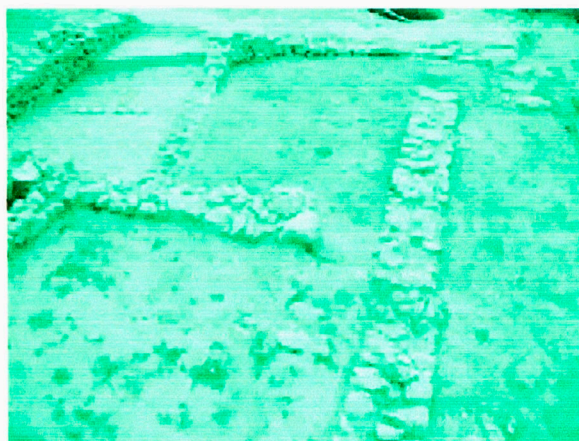
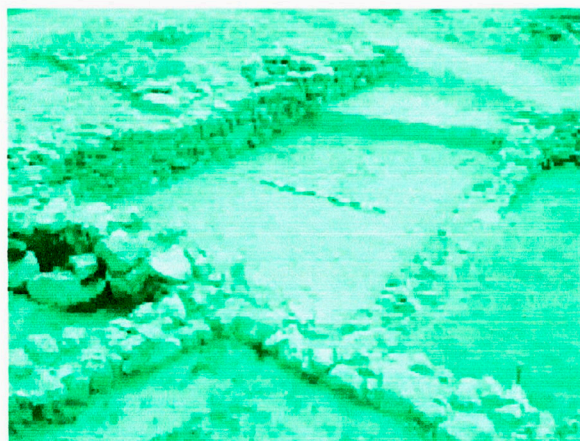
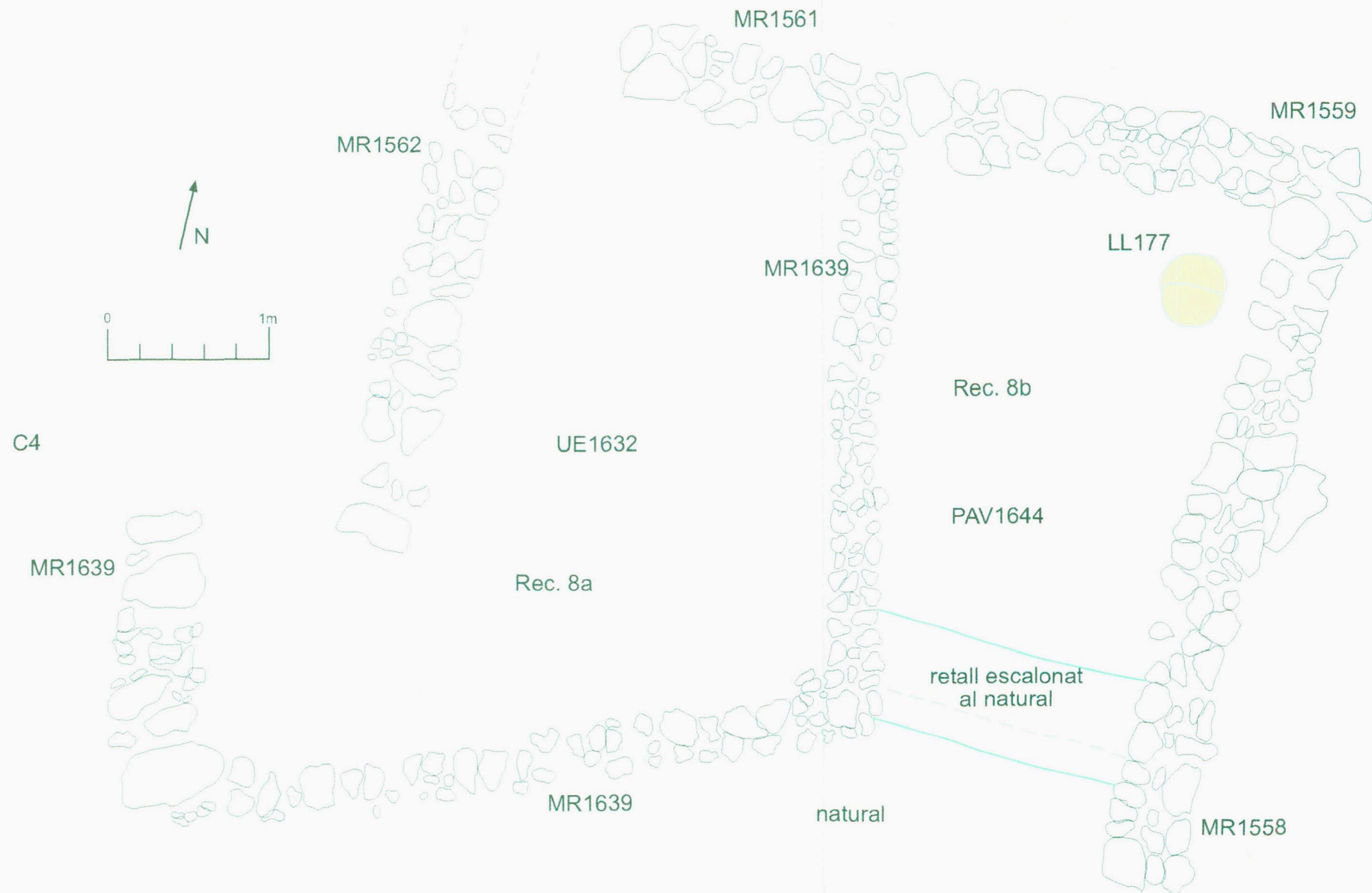

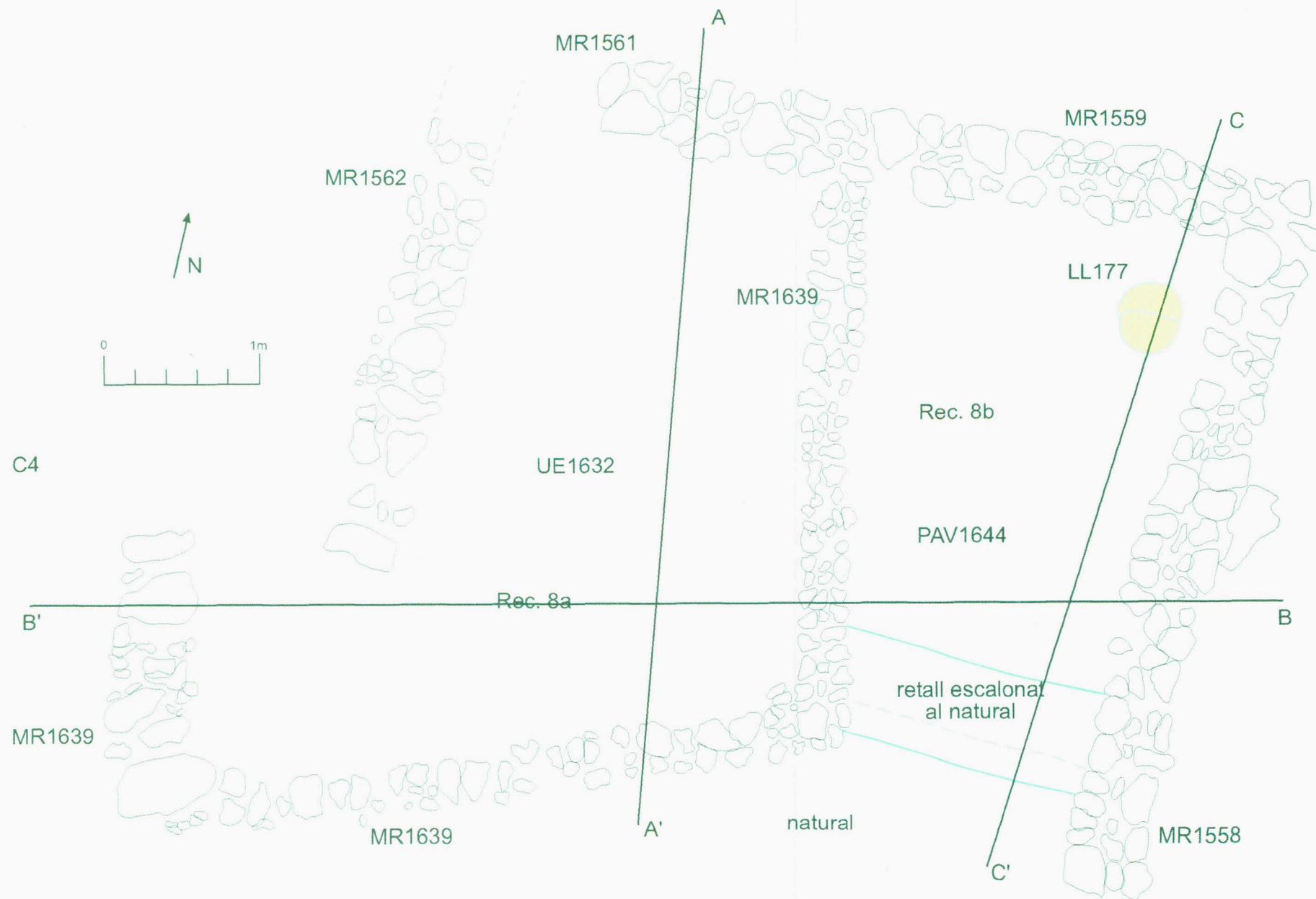
Fig. 13.- A dalt, procés d'excavació del Rec. 8. A baix, llar de foc (LL177) del Rec. 9 i vistes del procés d'excavació.

Imatges de l'excavació i llar LL177 del recinte 8.

Planta del Rec.8.

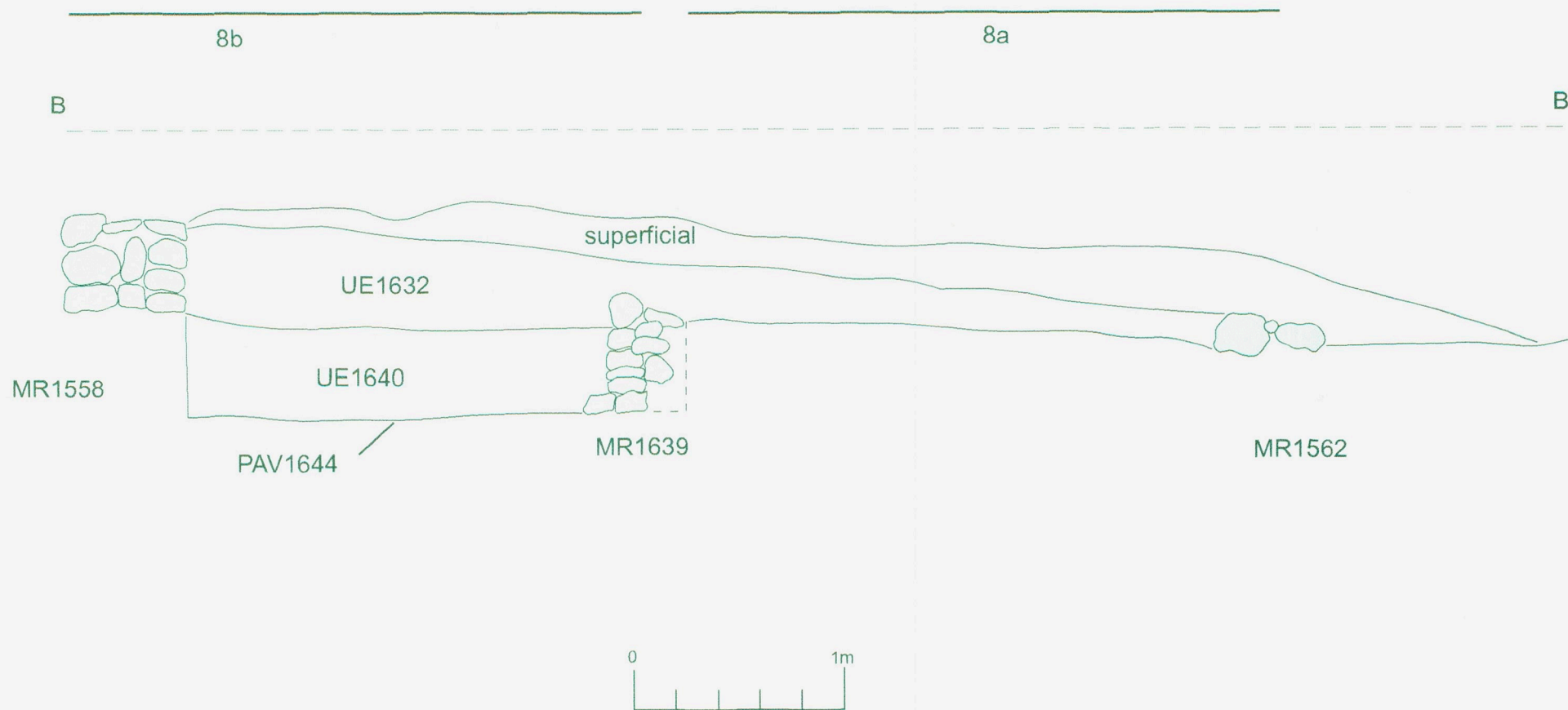
Situació seccions del Rec.8.

A

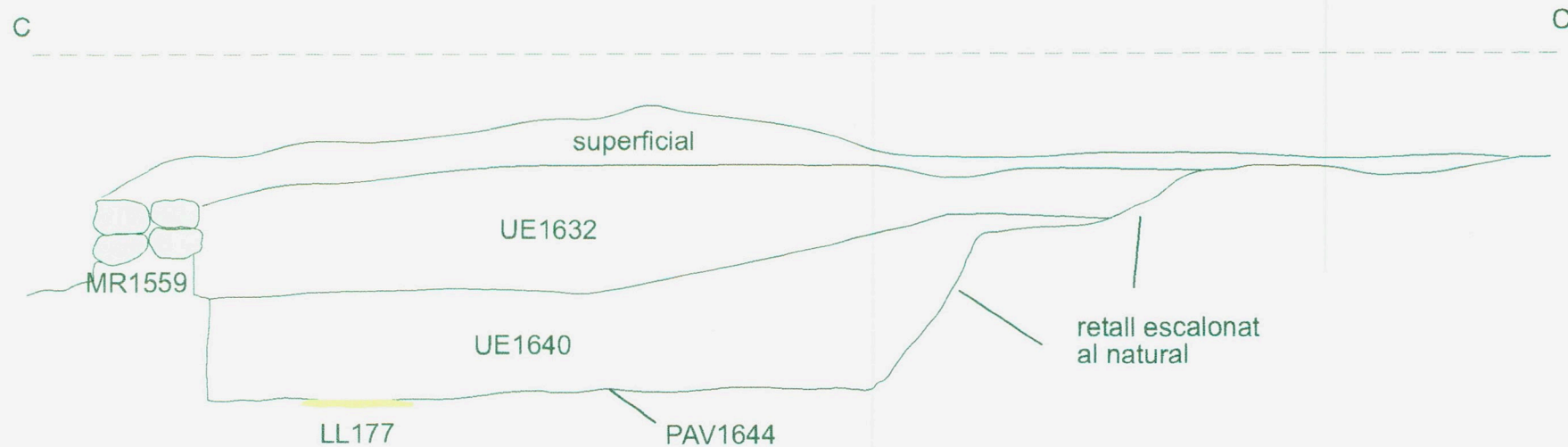
A'

Secció A-A' del recinte 8.

Secció B-B' del Recinte 8.

Secció C-C' del Recinte 8.

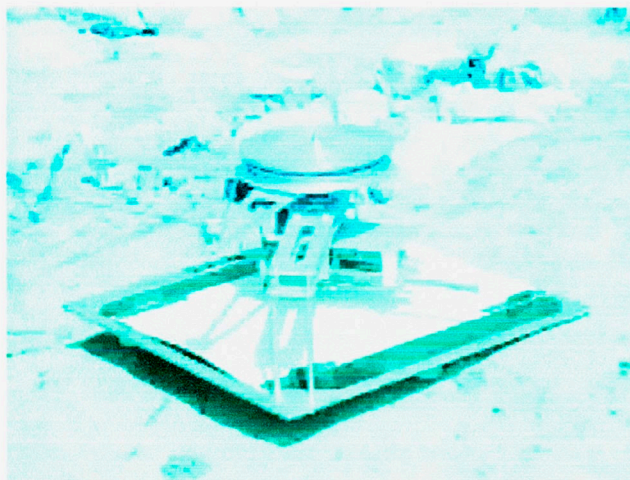

Fig.14.- Obertura en extensió i delimitació arqueològiques de la zona sud o zona sitges. A baix, dibuix de les estructures mitjançant el pantògraf.

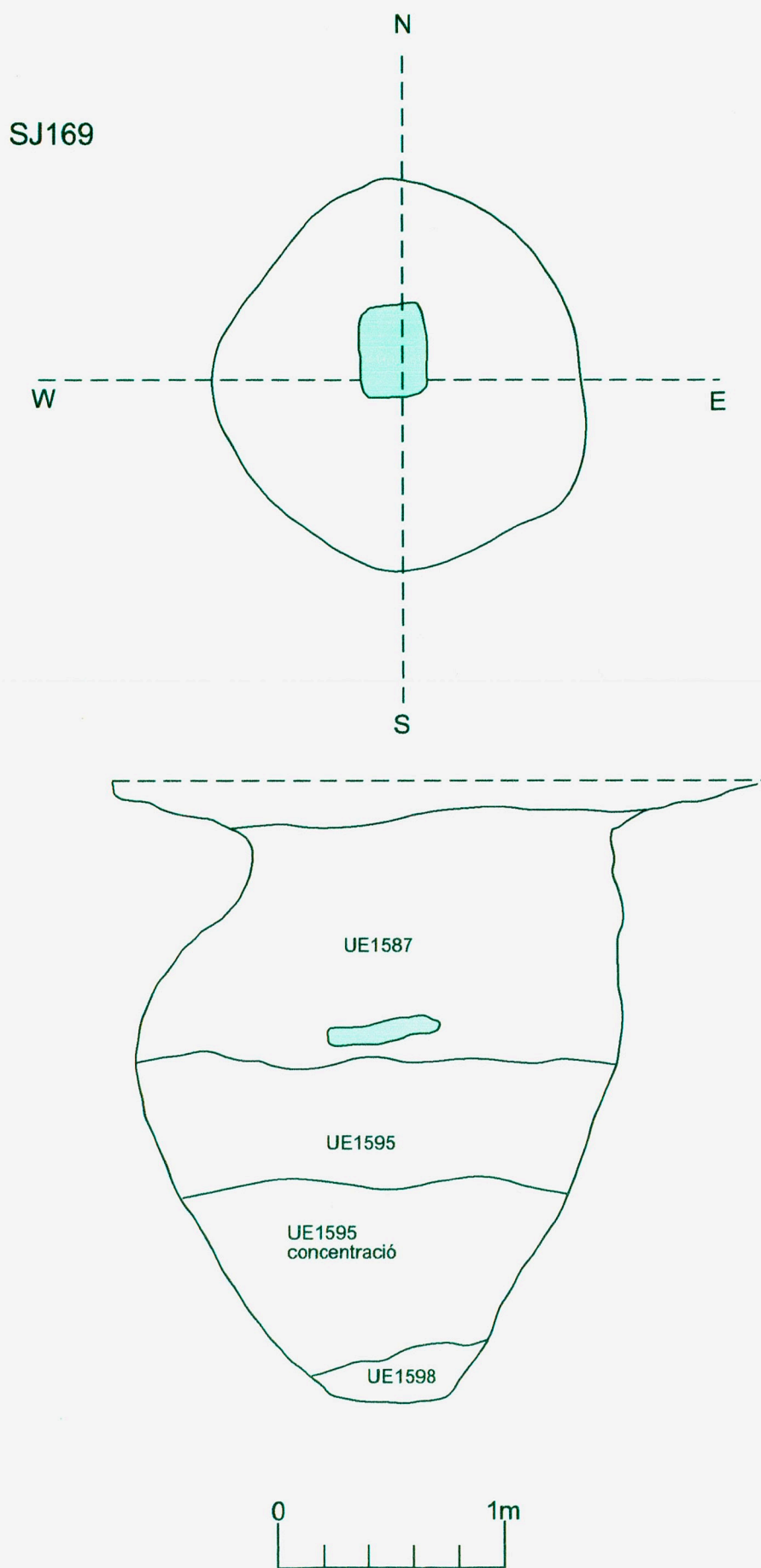

Fig. 15.- Planta i secció de la SJ169.

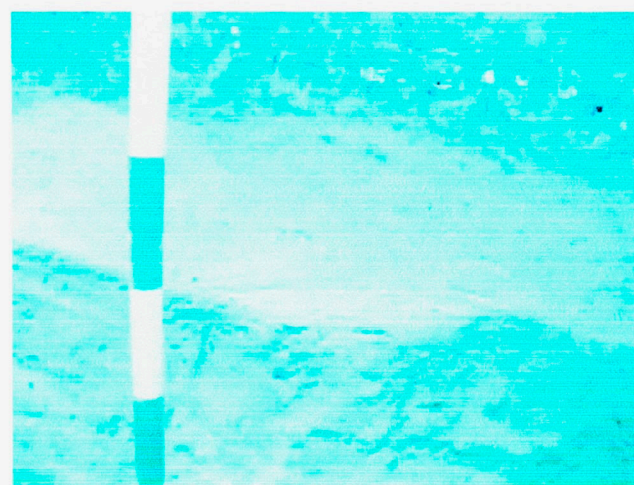
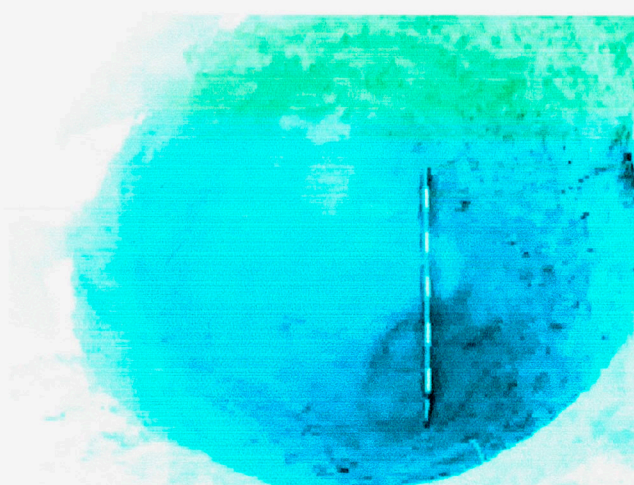
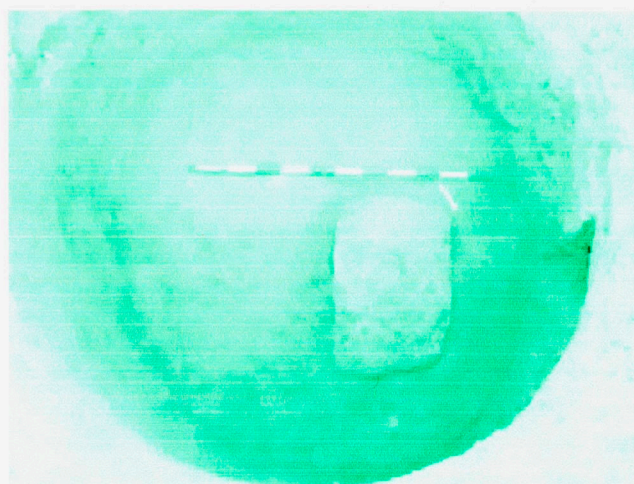
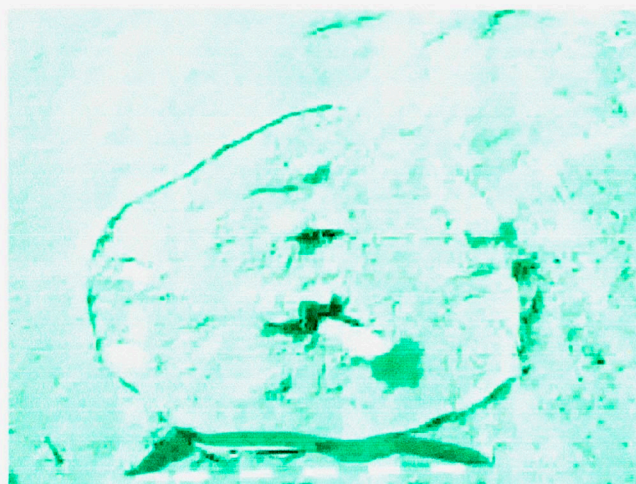

Fig. 16.- Procés d'excavació de la SJ169.

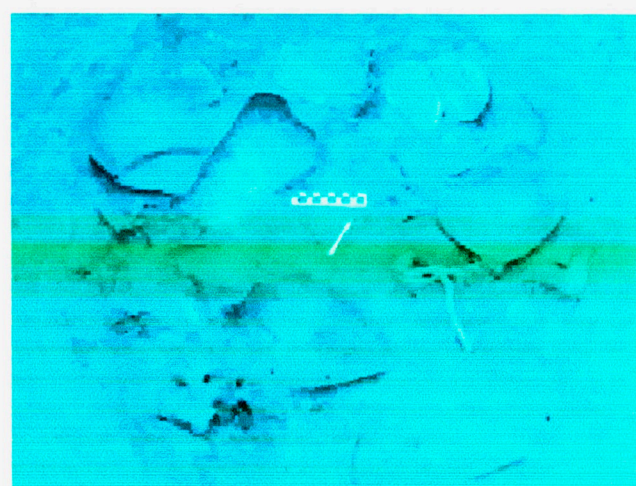
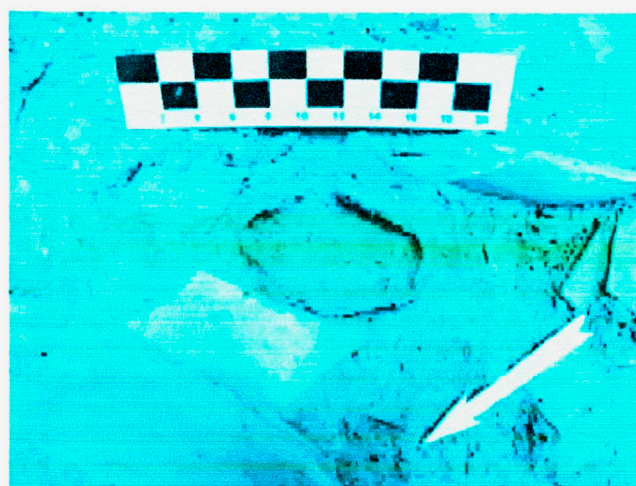
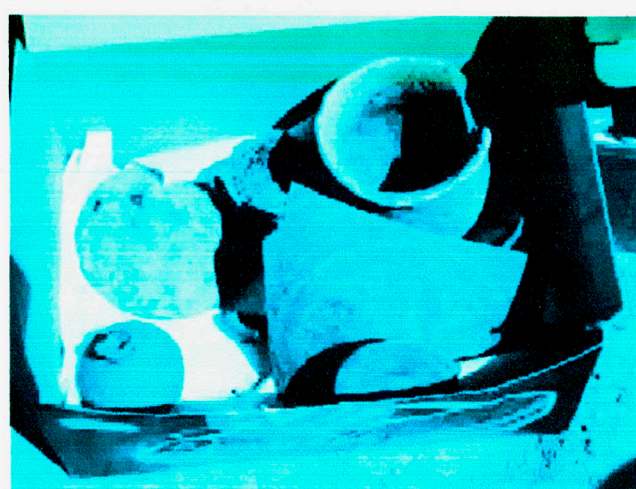
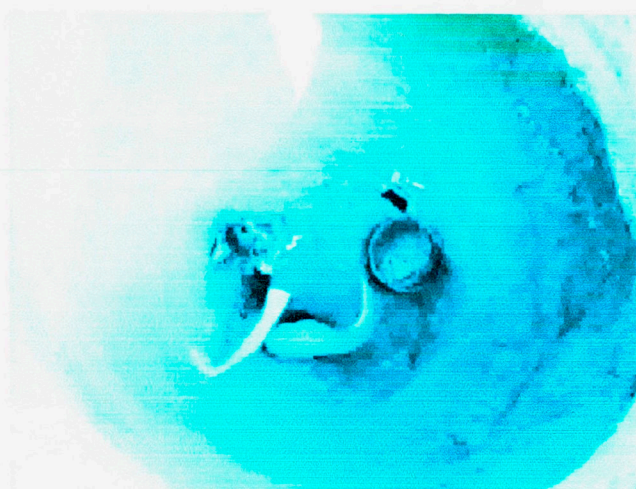
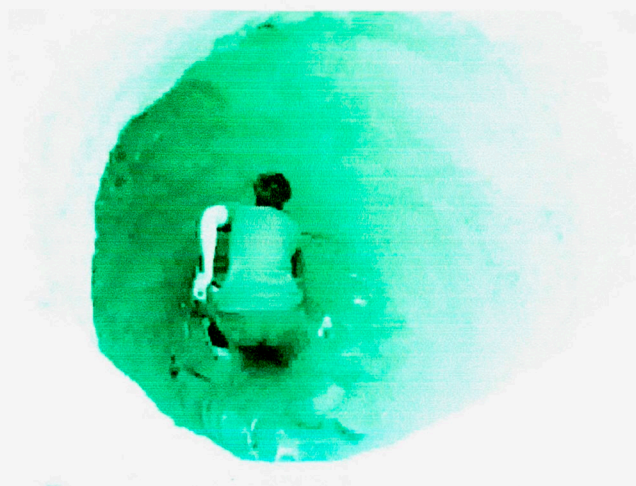
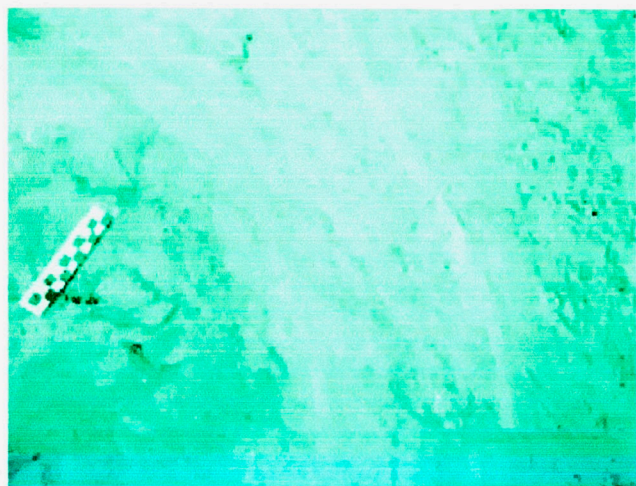

Fig. 17.- Procés d'excavació de la SJ169.

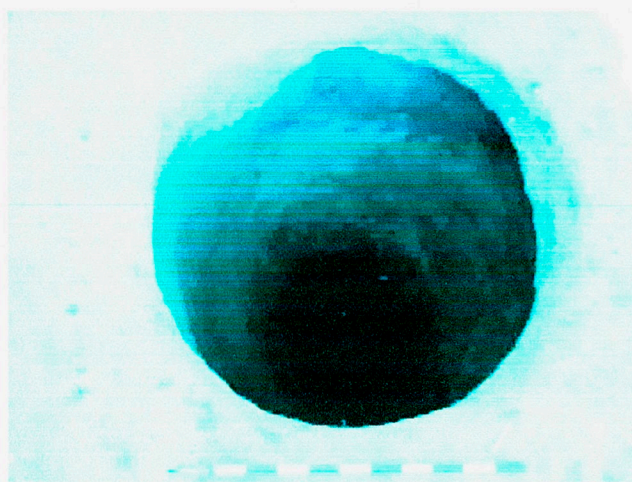

Fig. 18.- Procés d'excavació de la SJ169.

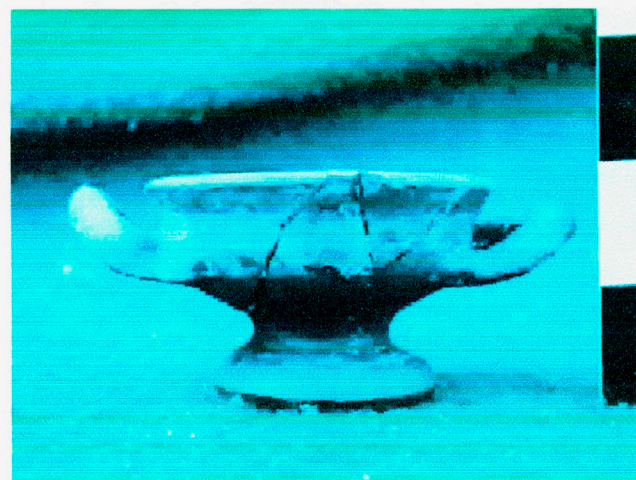
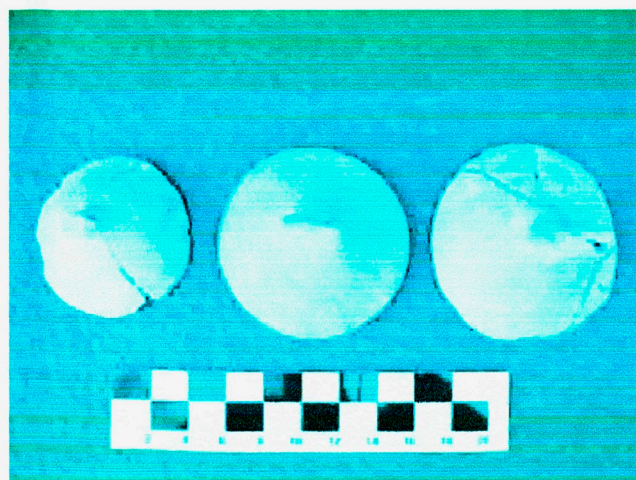
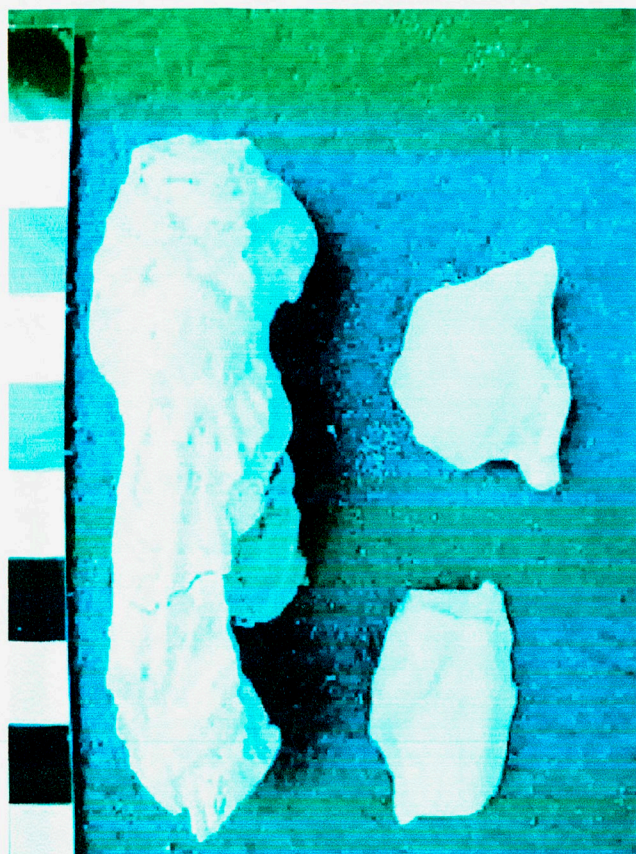

Fig. 18b.- Materials recuperats a la SJ-169.

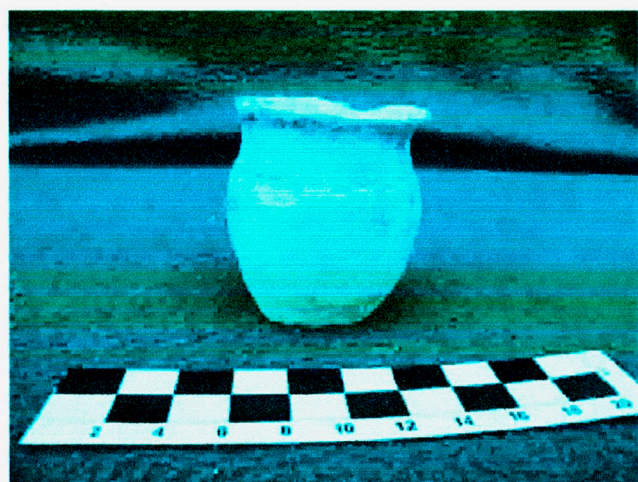
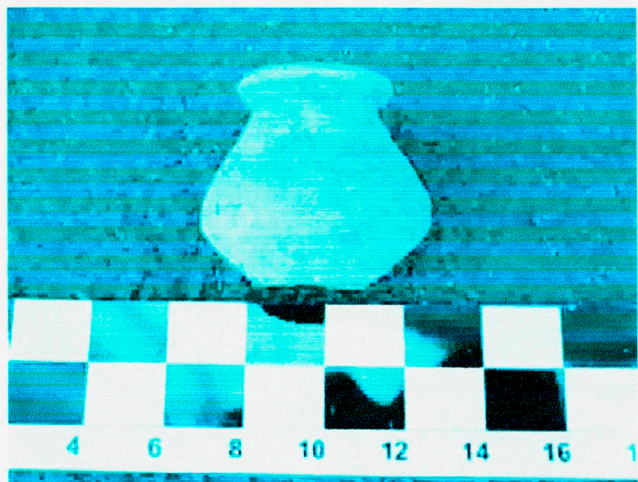
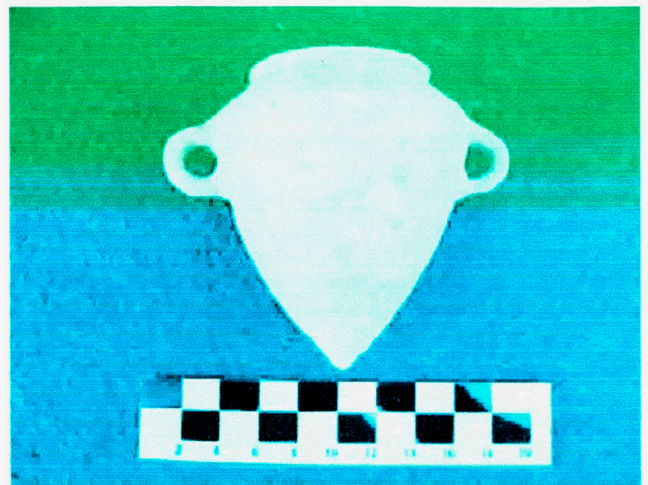
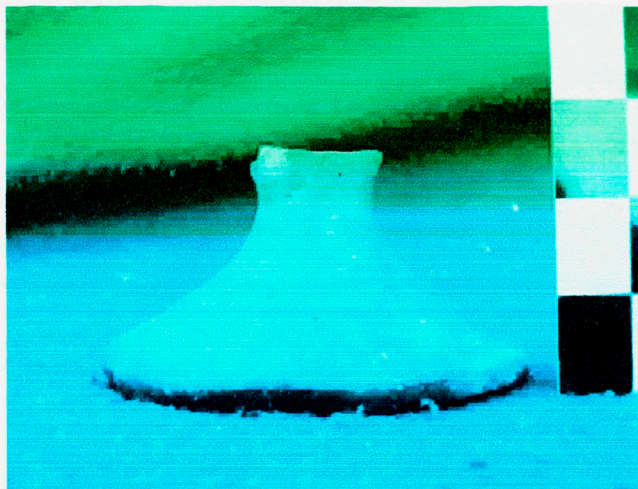

Fig. 18c.- Materials recuperats a la SJ-169.

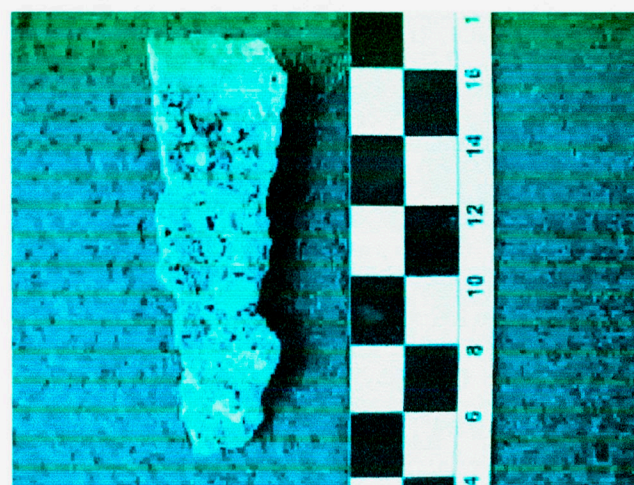
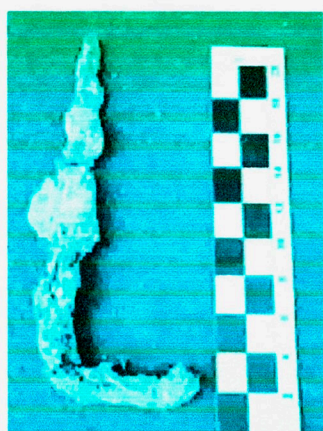
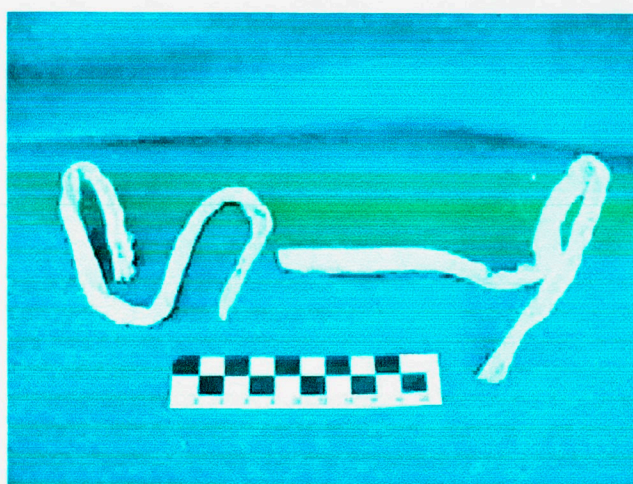
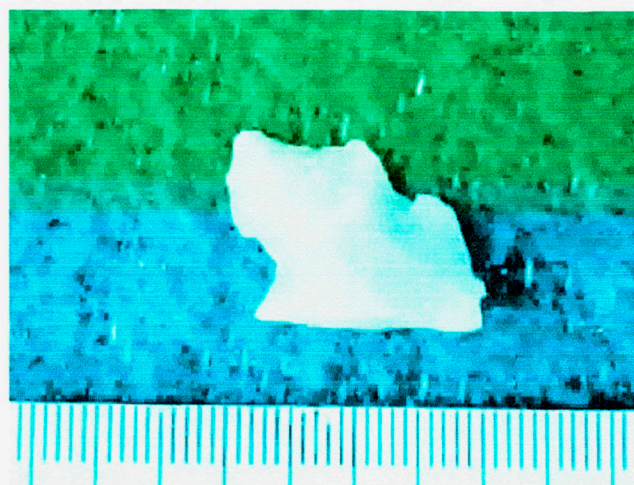
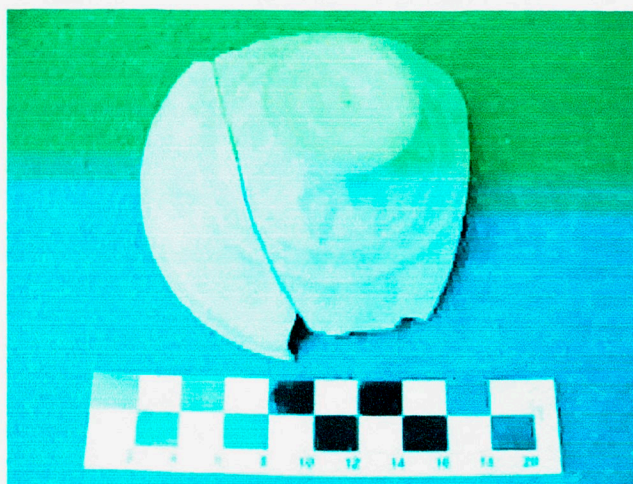

Fig. 18c.- Materials recuperats a la SJ-169.

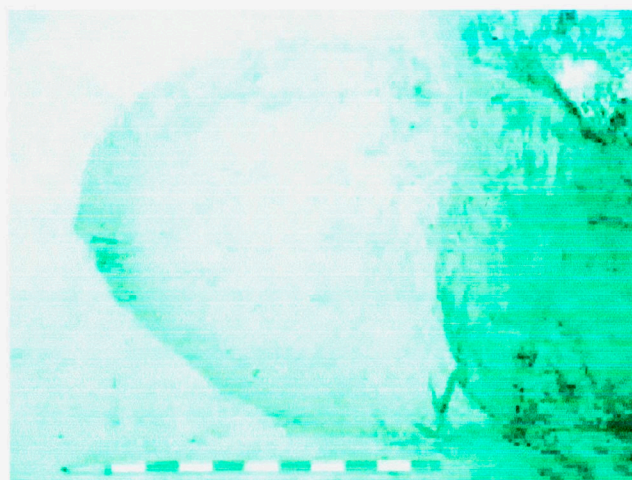
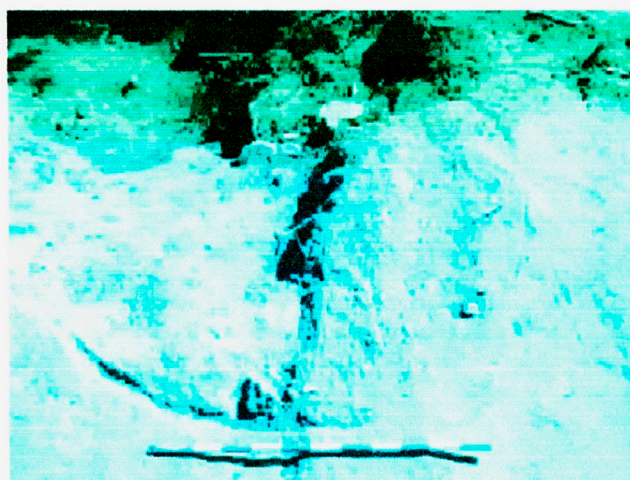
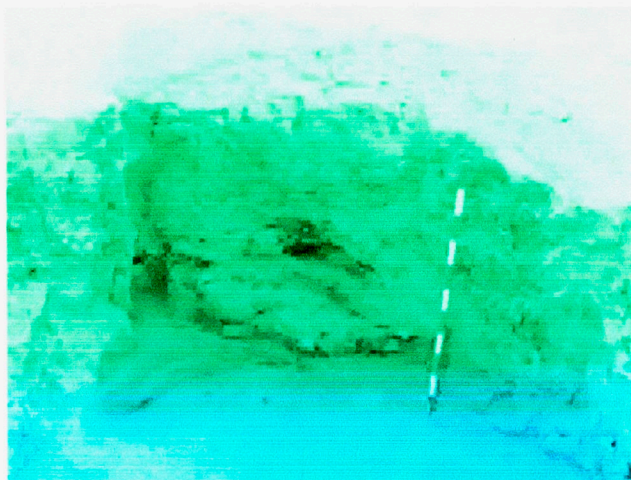
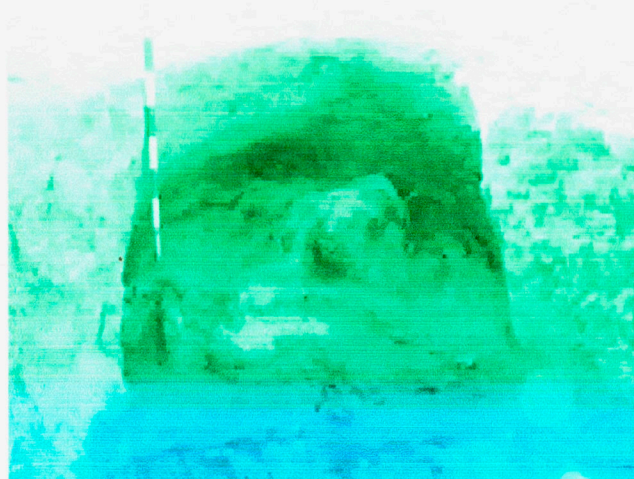

Fig. 19.- A dalt, sitja SJ171, amb les restes mineralitzades. A baix, sitja SJ172, detall de restes faunístiques.

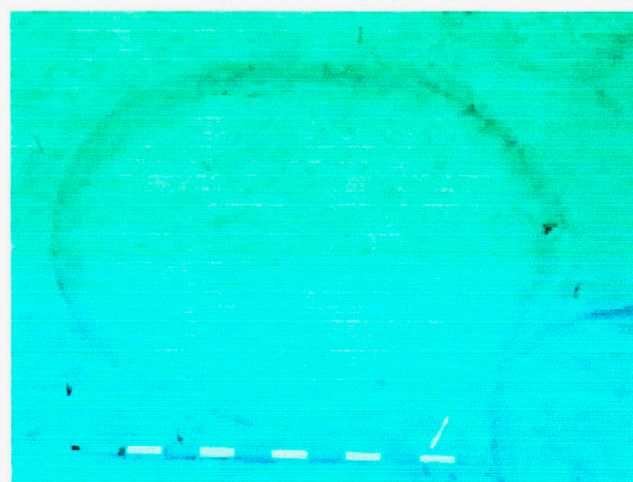
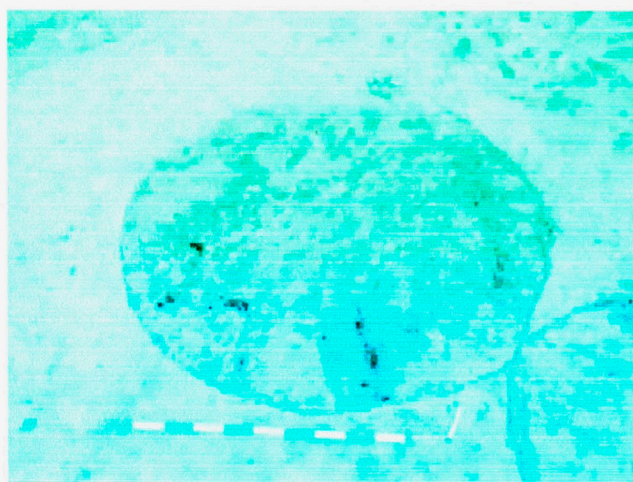
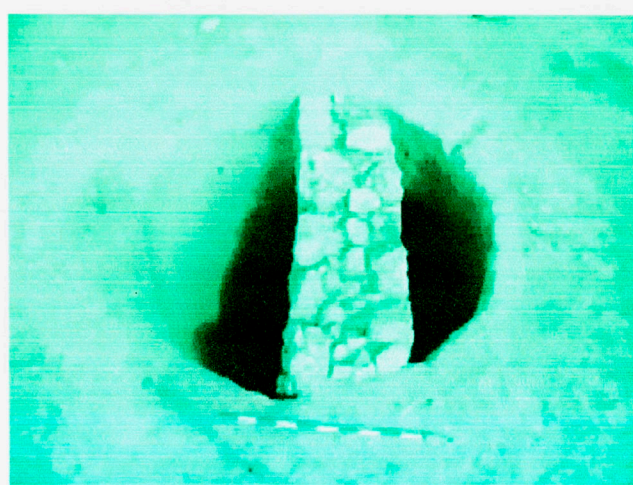
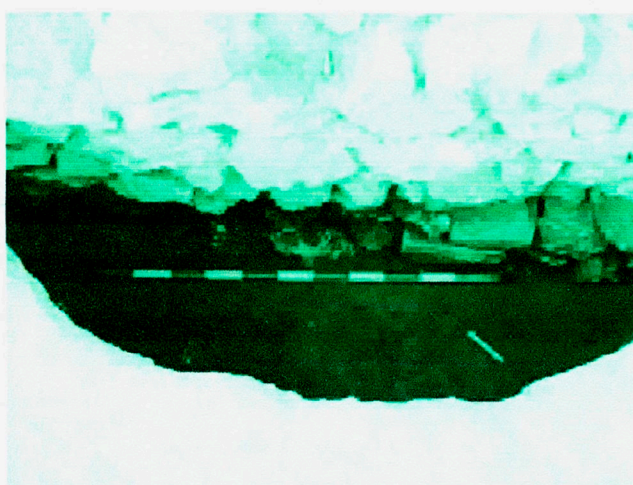
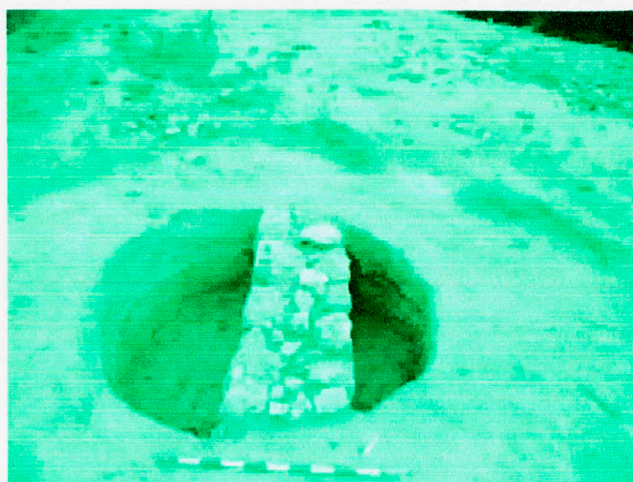
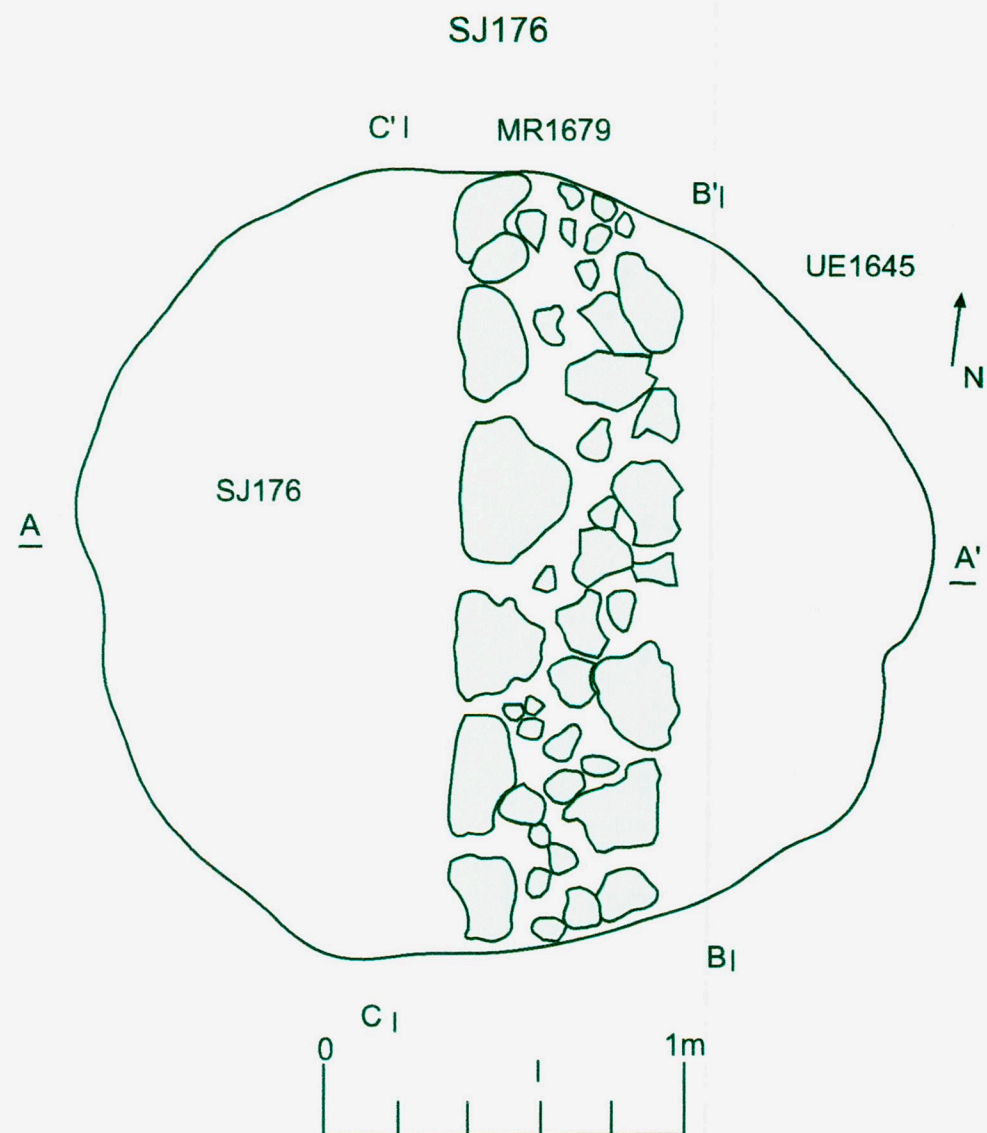
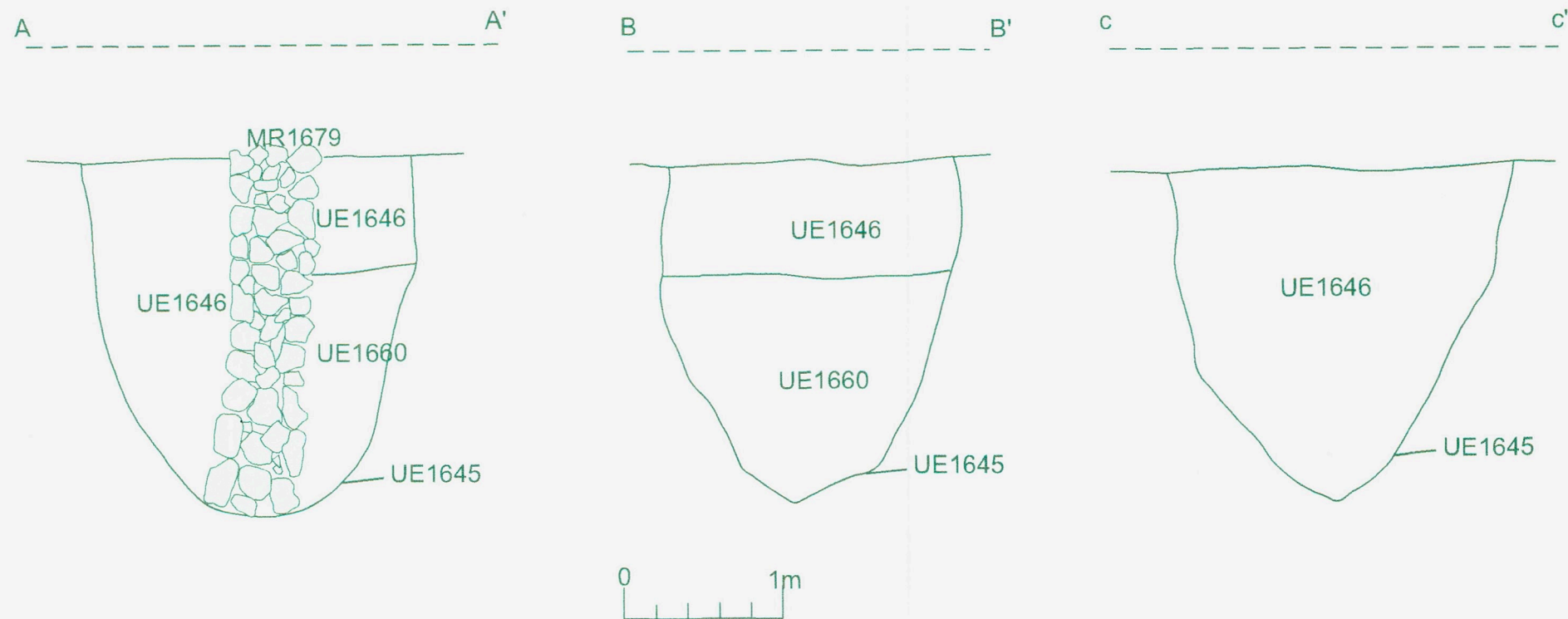

Fig. 20.- A dalt, excavació de la sitja SJ126 amb mur de pedra al mig. A baix, inici i final de l'excavació de la sitja SJ182.

Planta de la SJ176, amb el mur MR1679 al mig de la mateixa.

SJ176

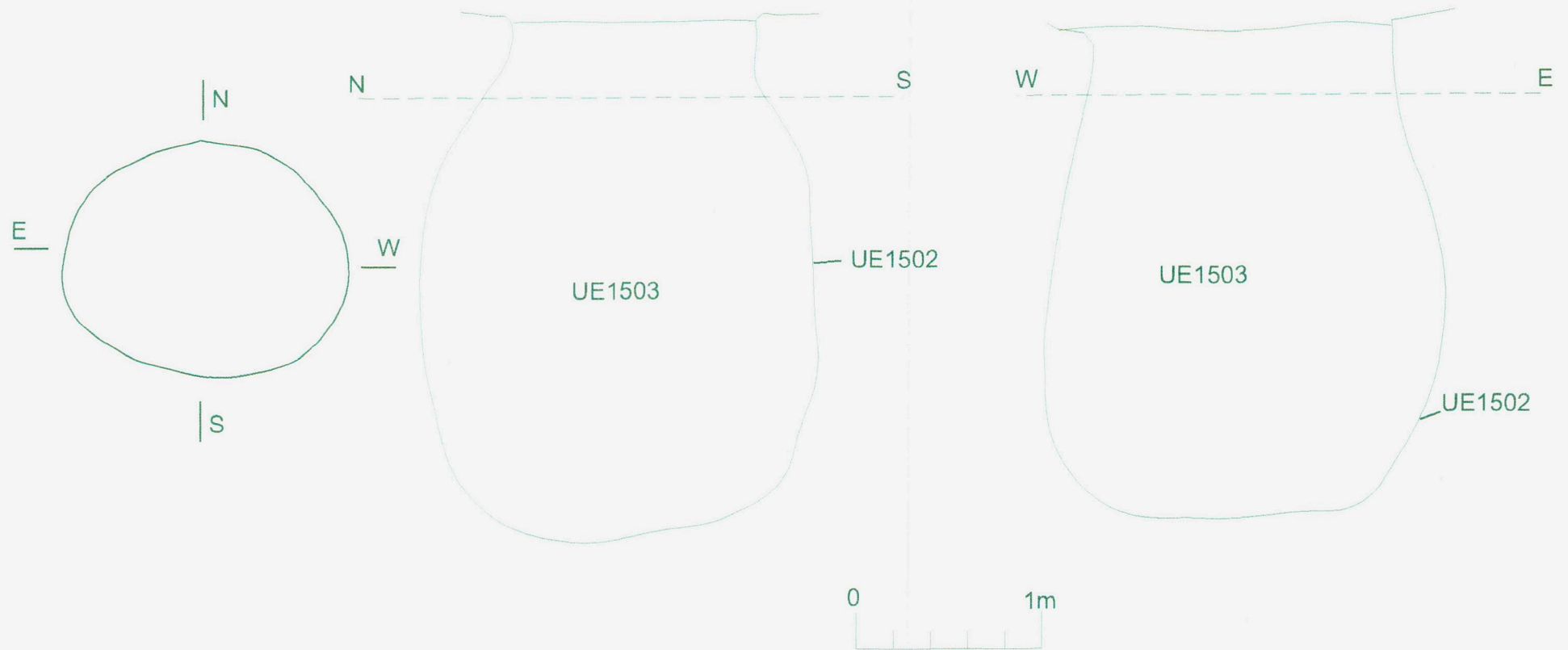

Seccions de la SJ176 amb mur al mig MR1679

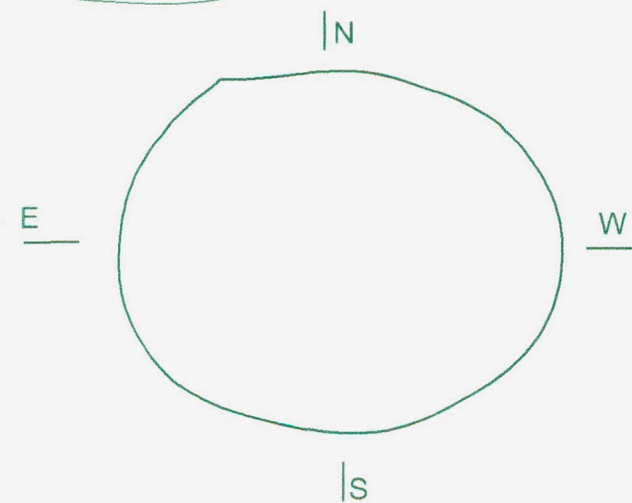
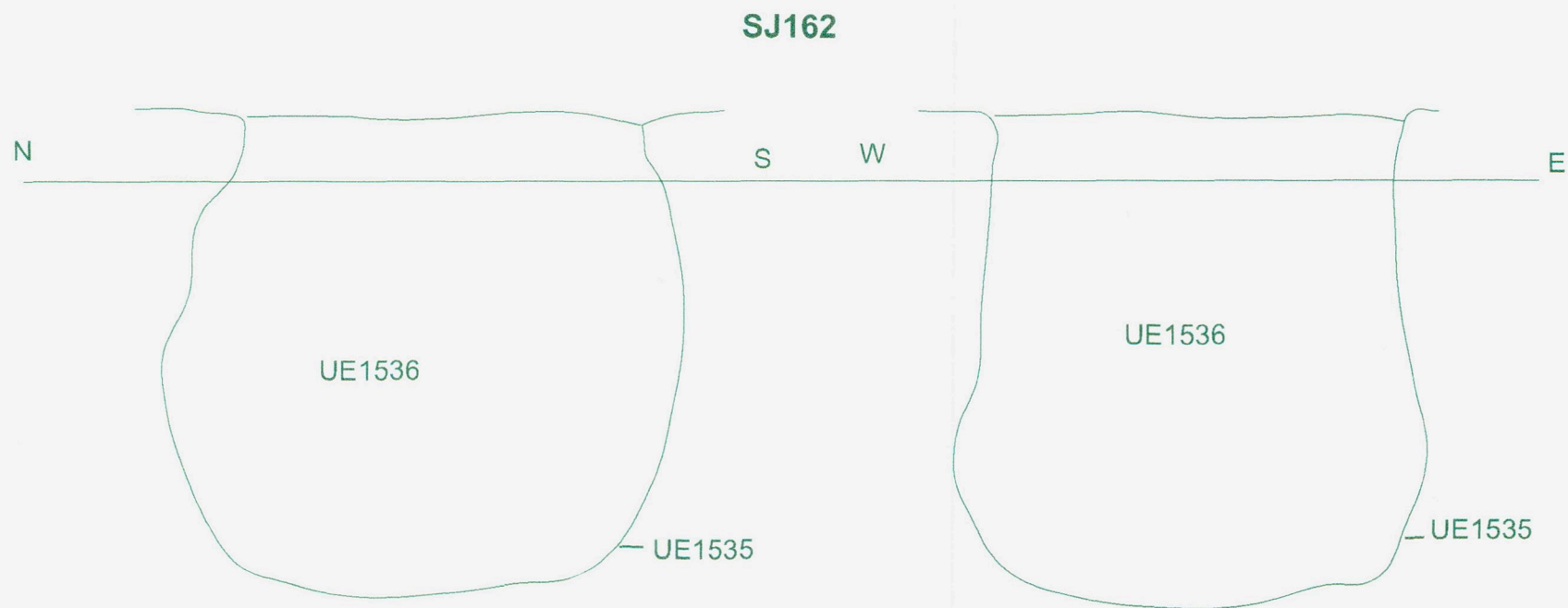

Fig. 21.- A dalt, vistes generals de l'excavació arqueològica. A baix, detall del rentat de les mostres de sediment mitjançant màquina de flotació. Tria i determinació de les restes vegetals.

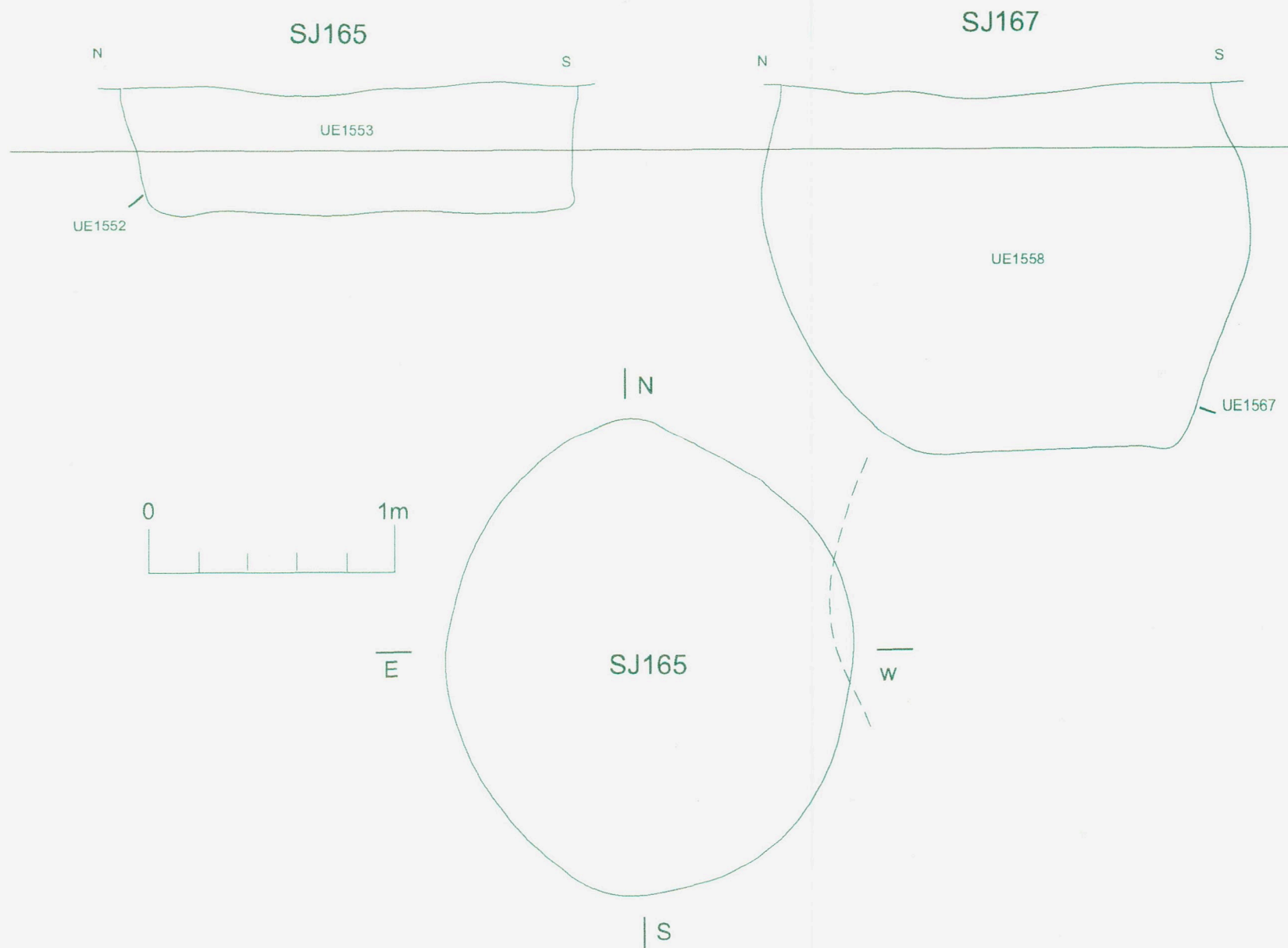
SJ151

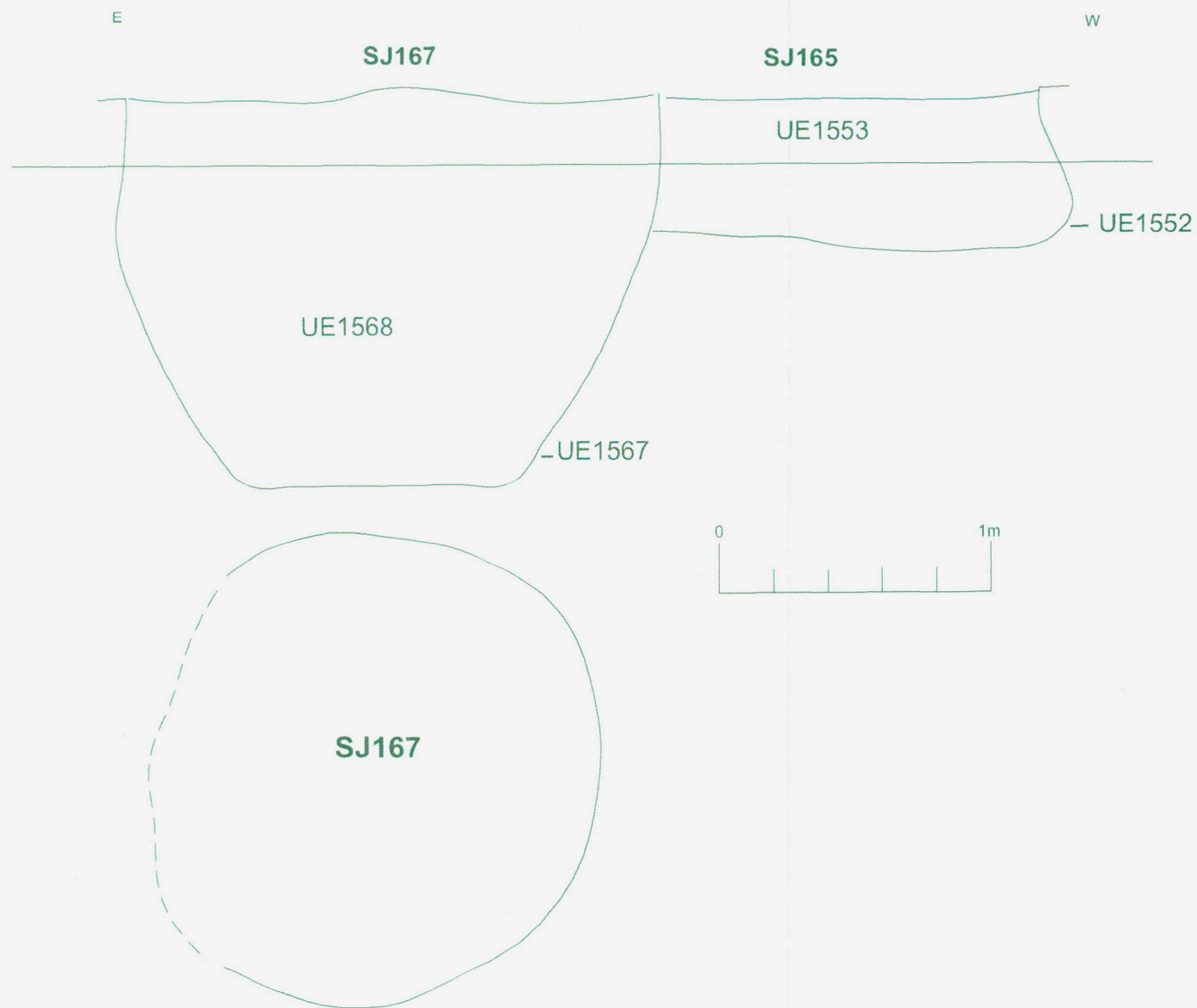
Planta i seccions de la SJ151.

Planta i seccions de la SJ162.

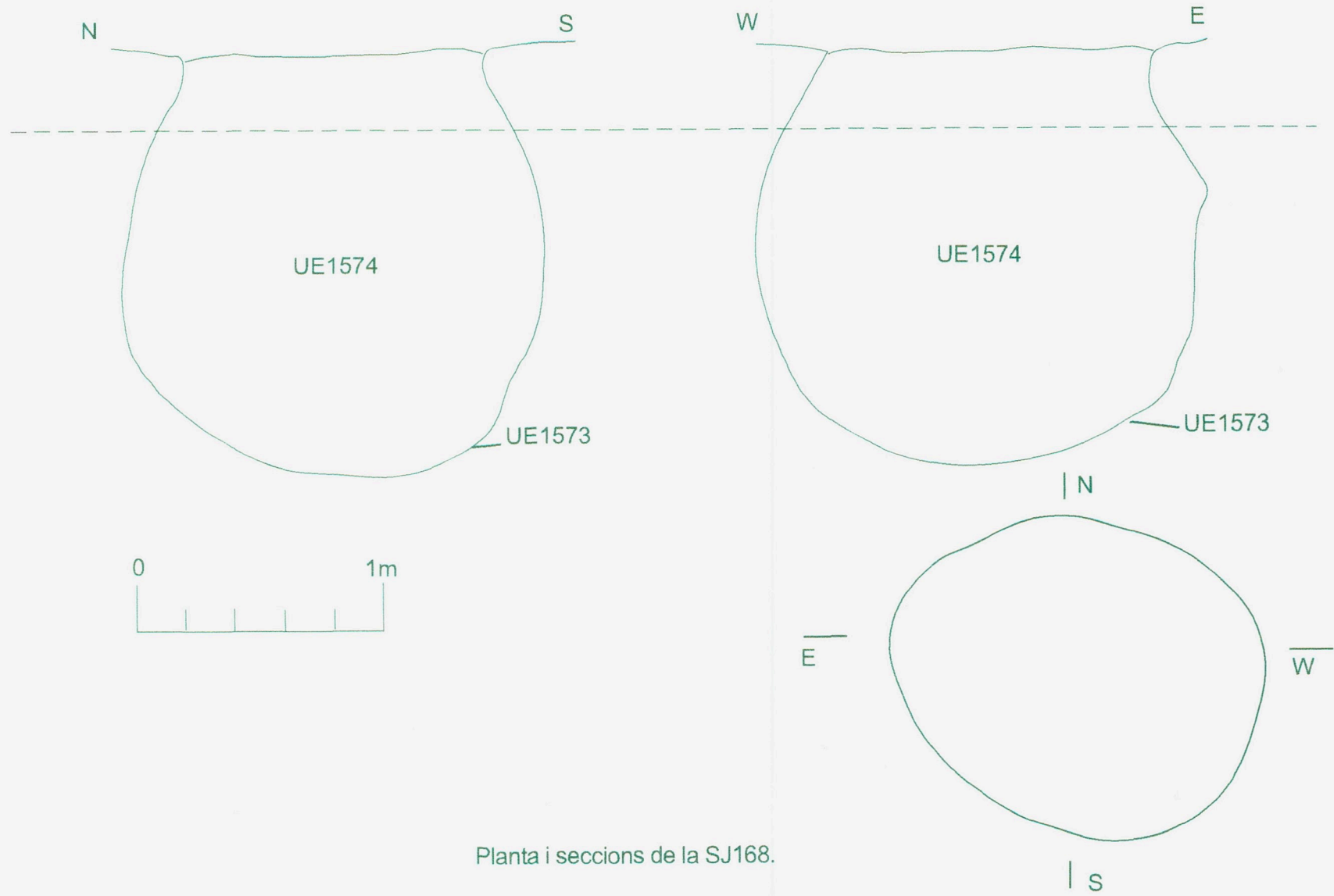

Planta i secció de la SJ165 i secció de la SJ167.

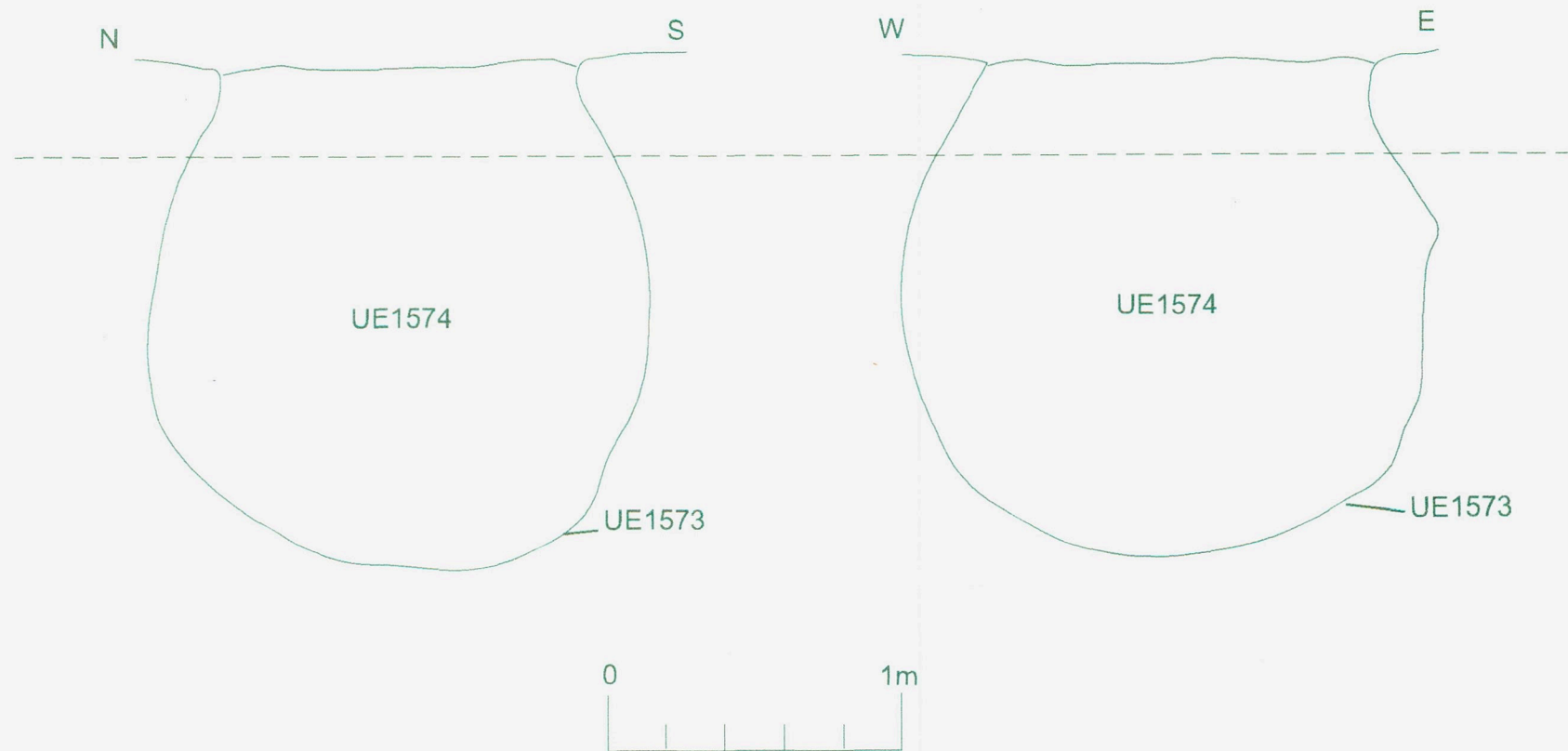
Planta i secció de la SJ167 i secció de la SJ165.

SJ168

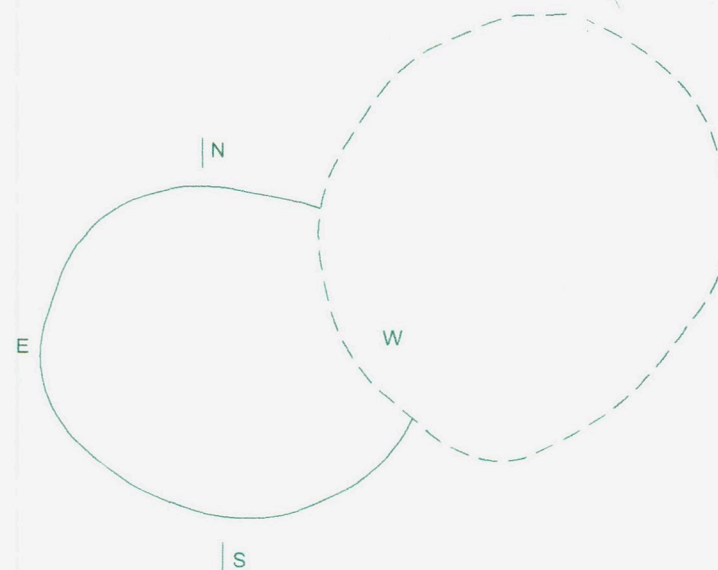
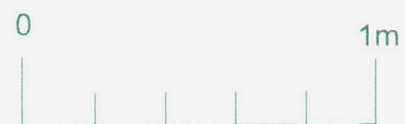

Planta i seccions de la SJ168.

SJ168

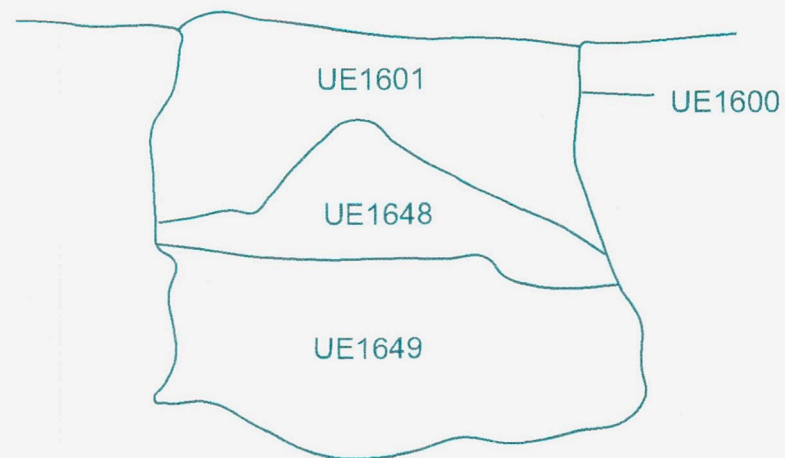
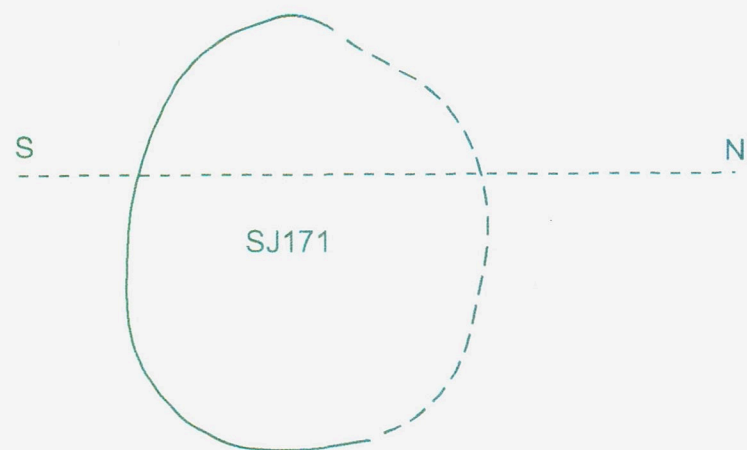

Seccions de la SJ168.

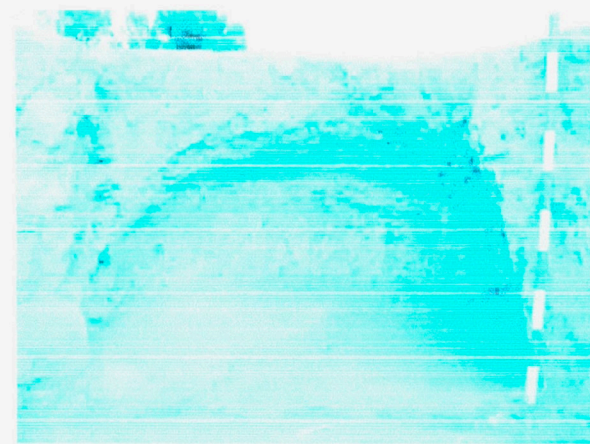
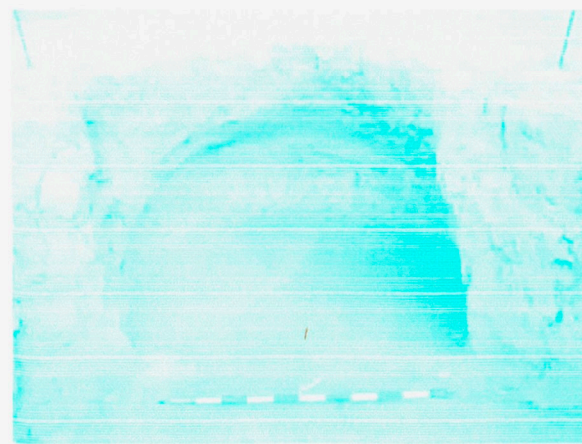
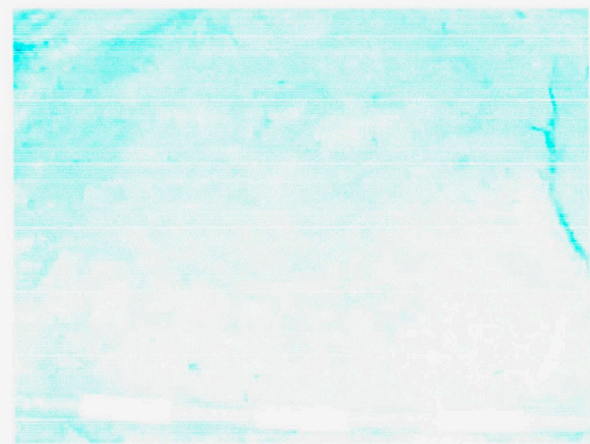
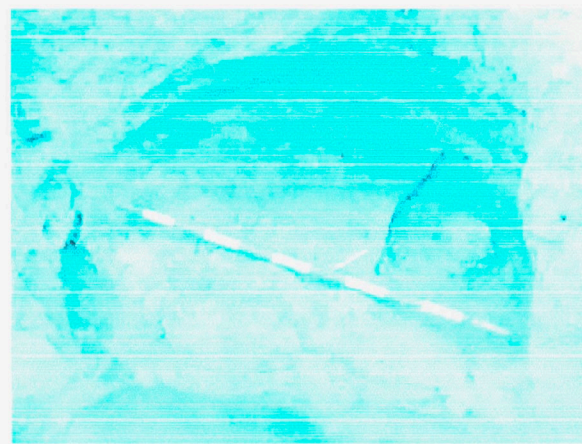
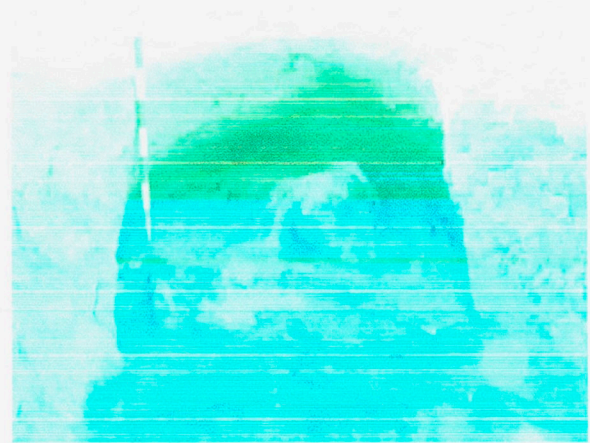
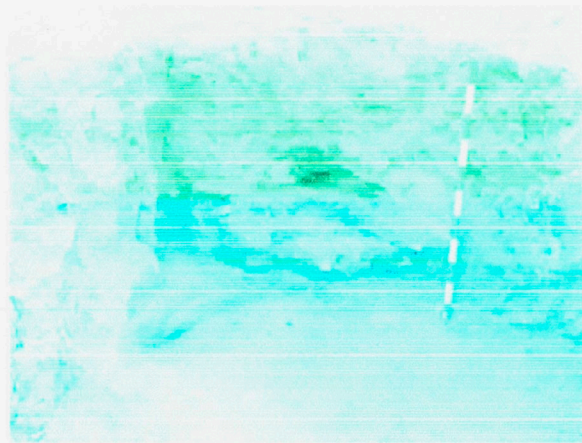
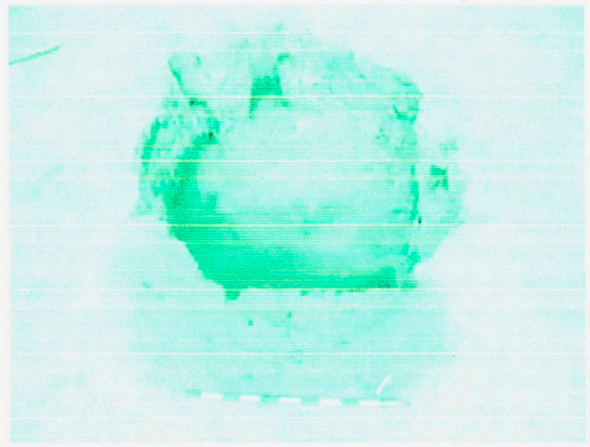
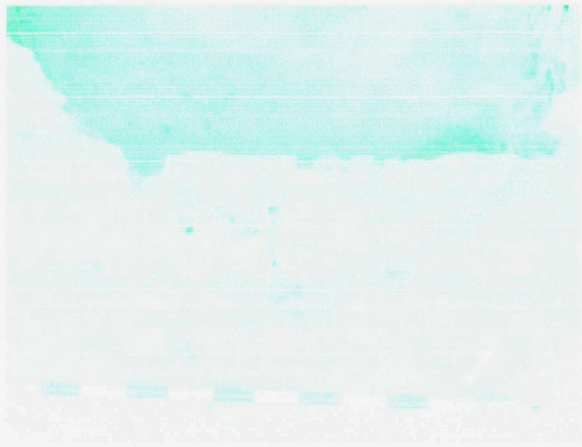

Planta i seccions de la SJ164.

SJ171

Planta i secció de la SJ171.

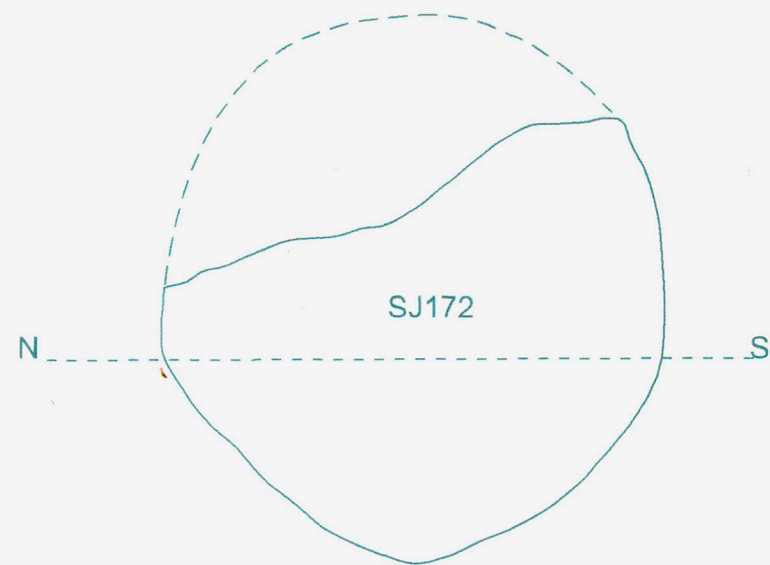

Procés d'excavació de la sitja SJ171.

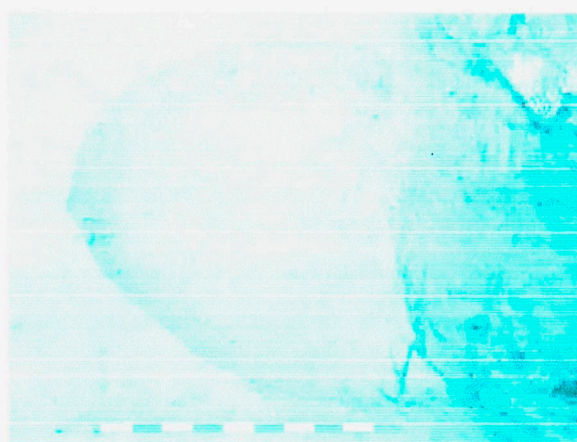
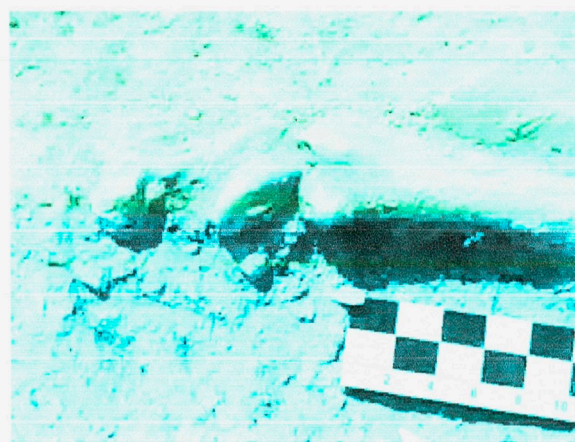
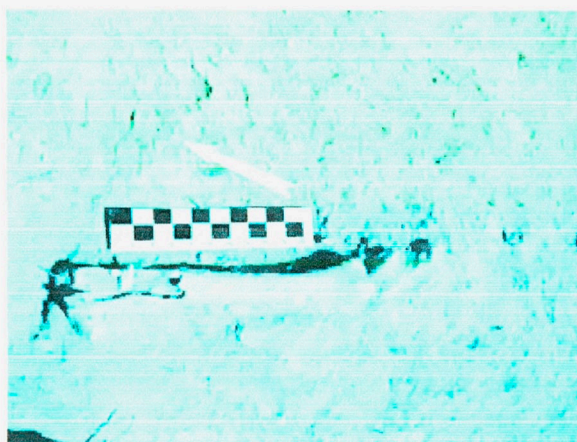
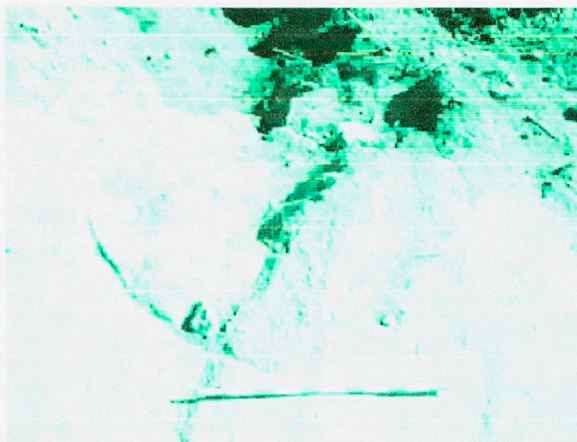
W-----E SJ172

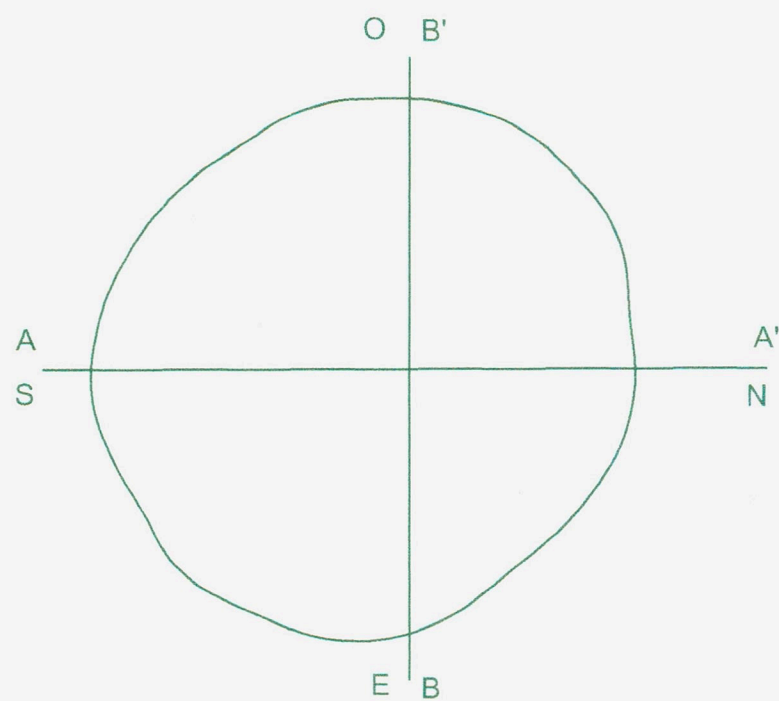
N-----S

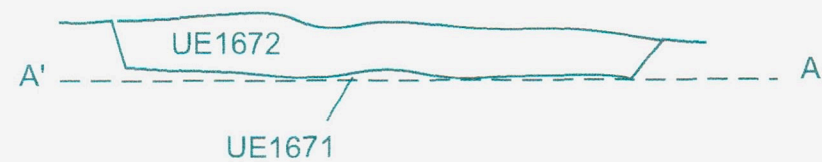
Planta i seccions de la SJ172.

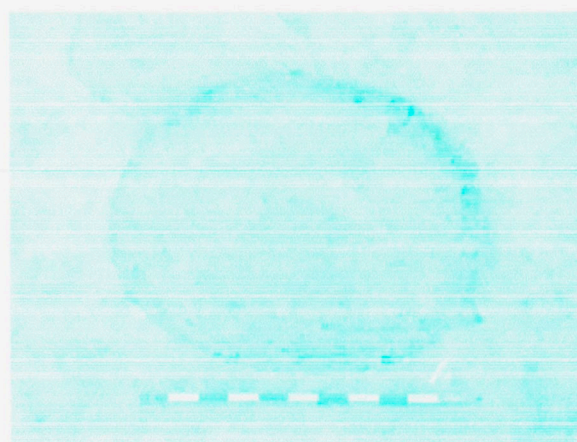
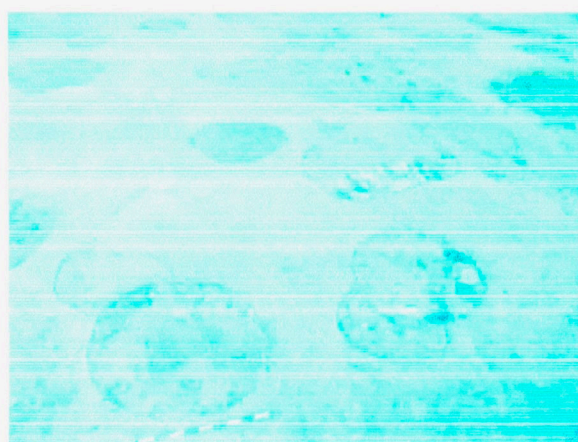
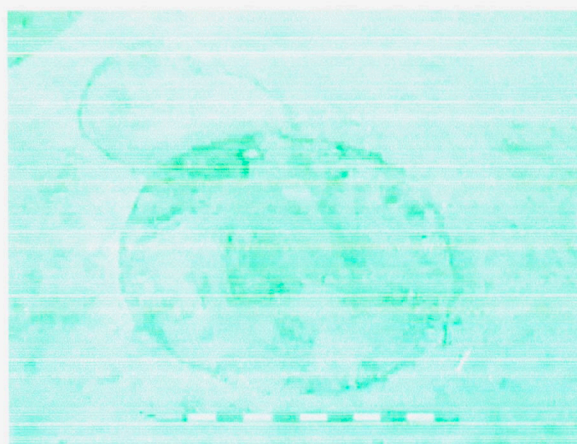
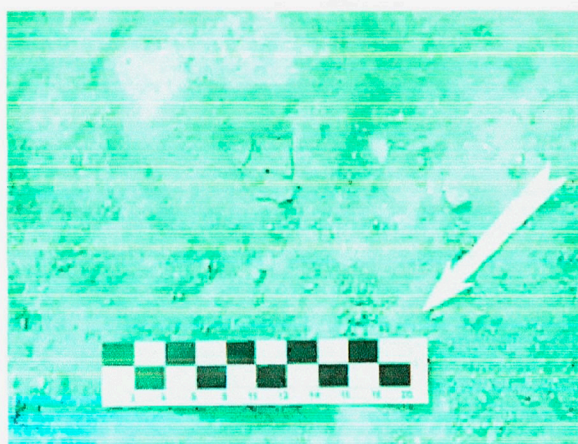
Procés d'excavació de la sitja SJ172.

SJ181

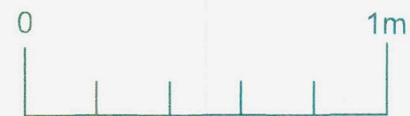
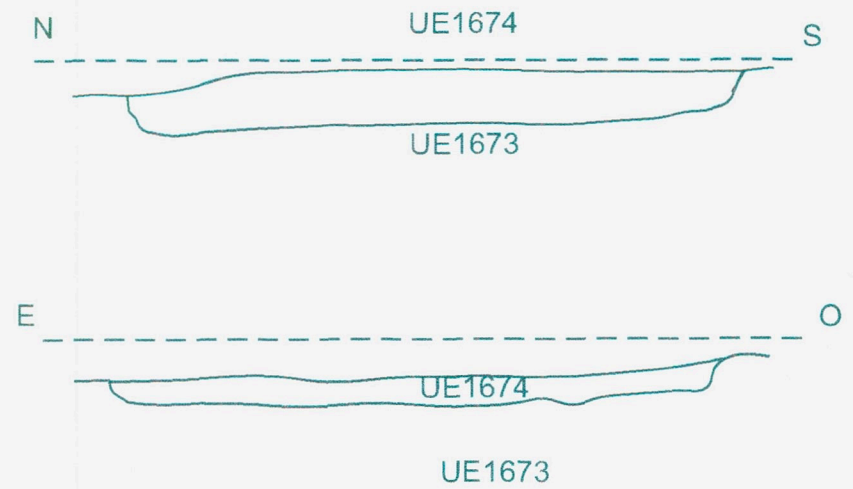
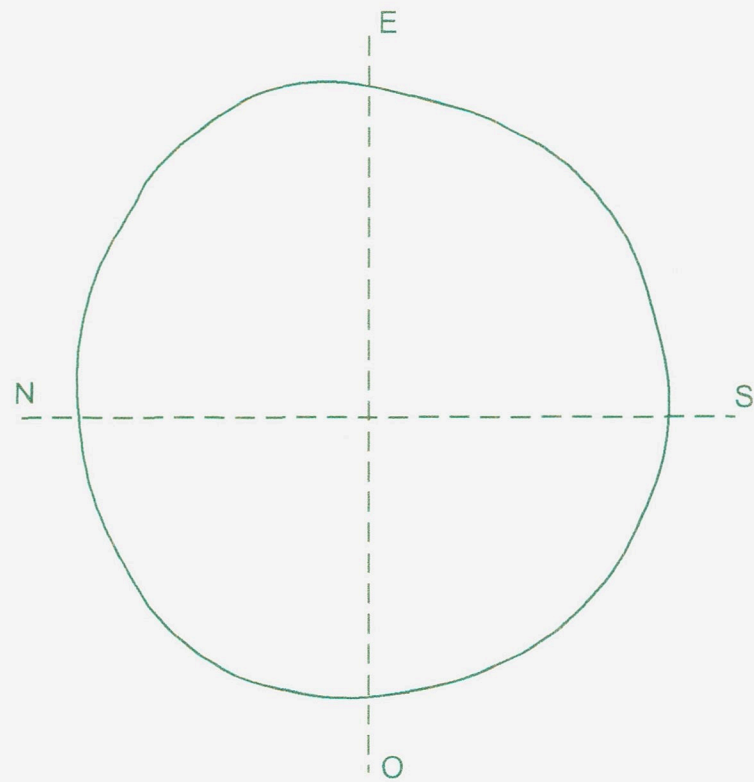

Planta i seccions de la SJ181.

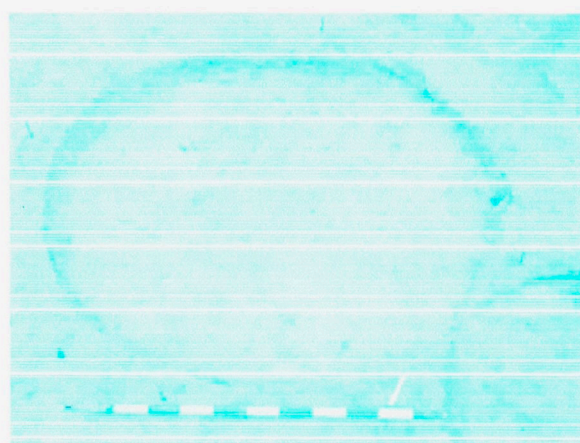
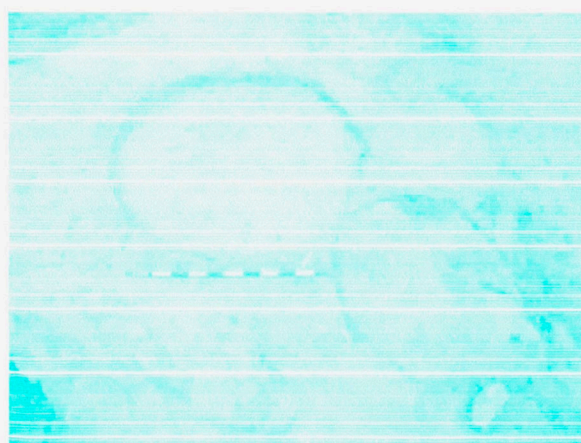
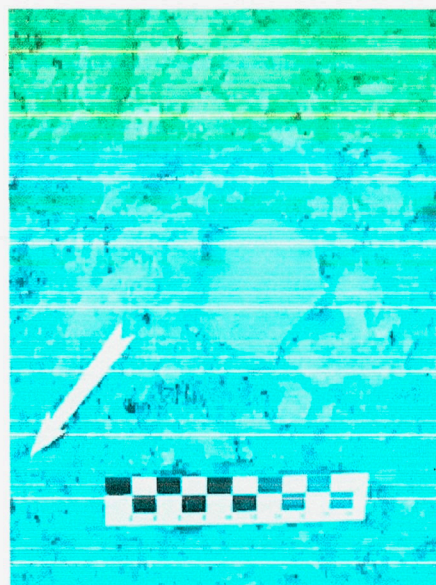
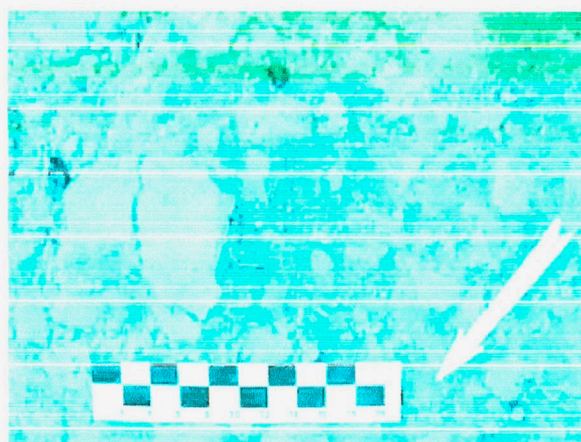
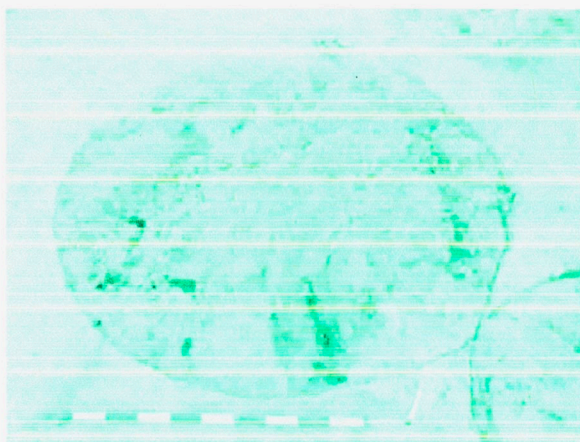
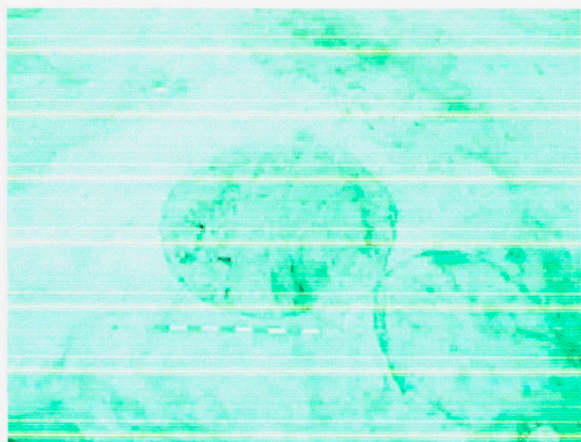

Procés d'excavació de la sitja SJ181.

SJ182

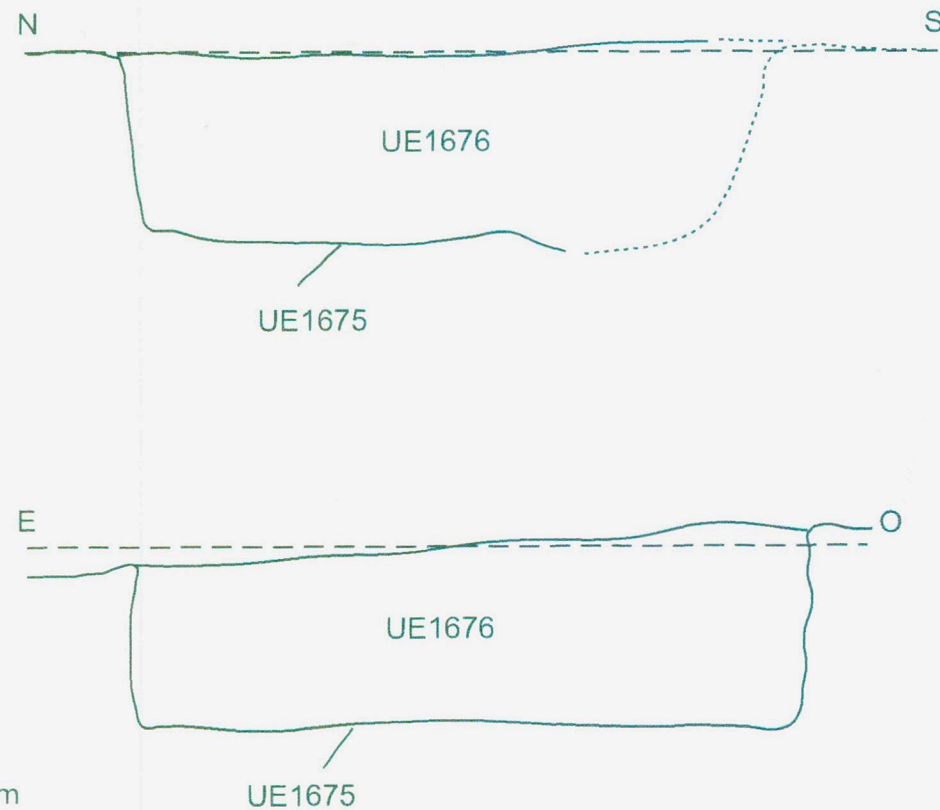
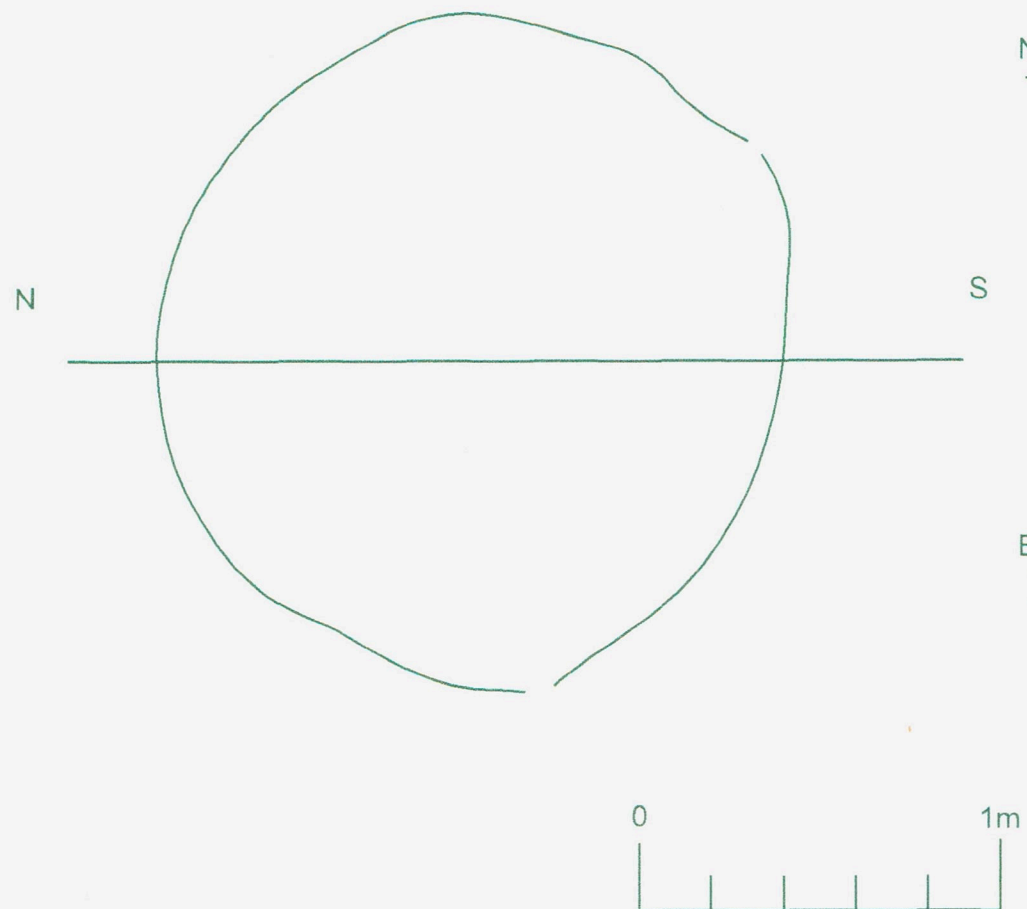

Planta i seccions de la SJ182.

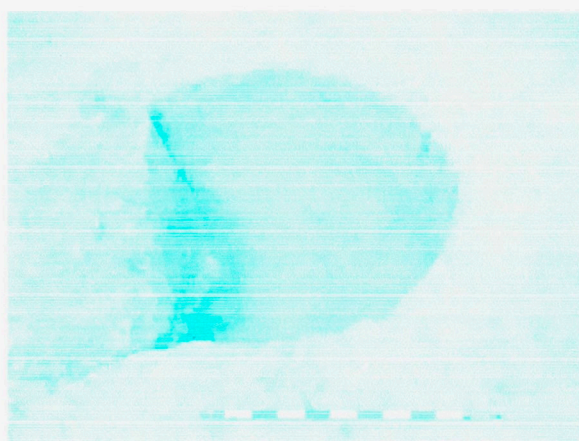
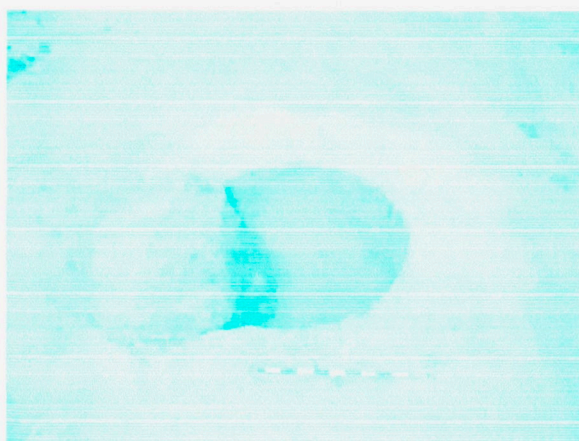
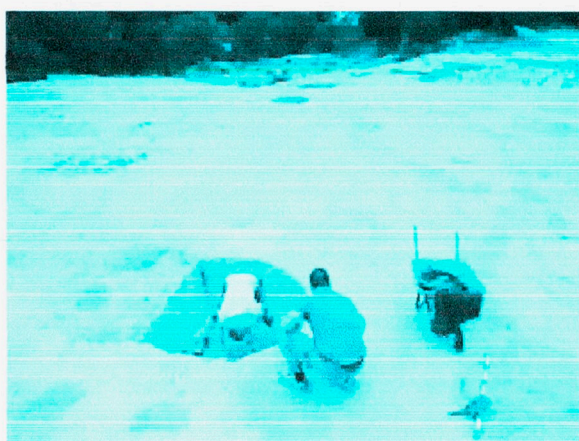
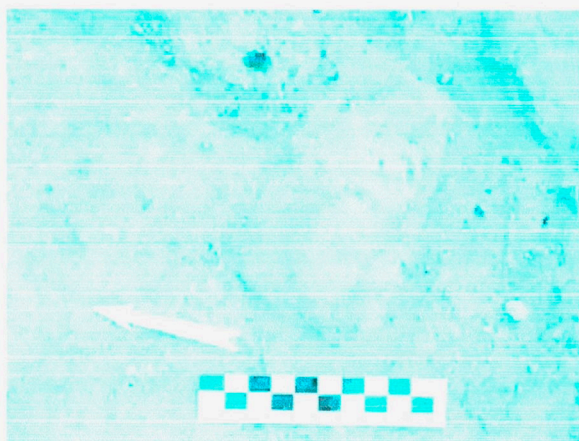
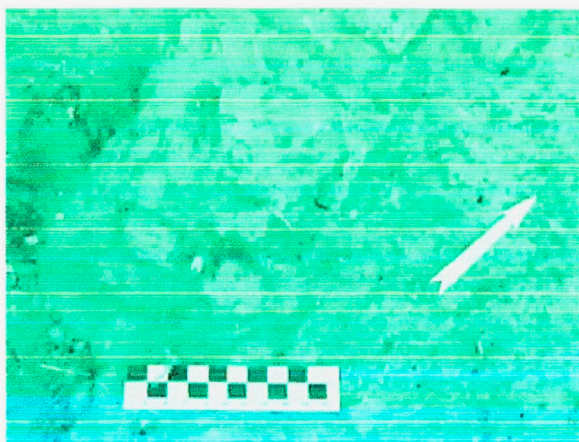
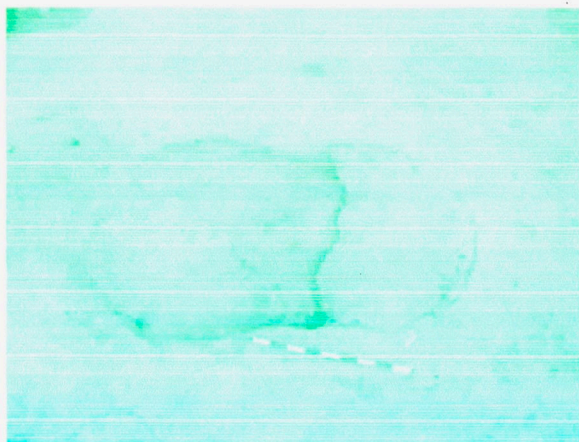

Procés d'excavació de la sitja SJ182.

SJ183

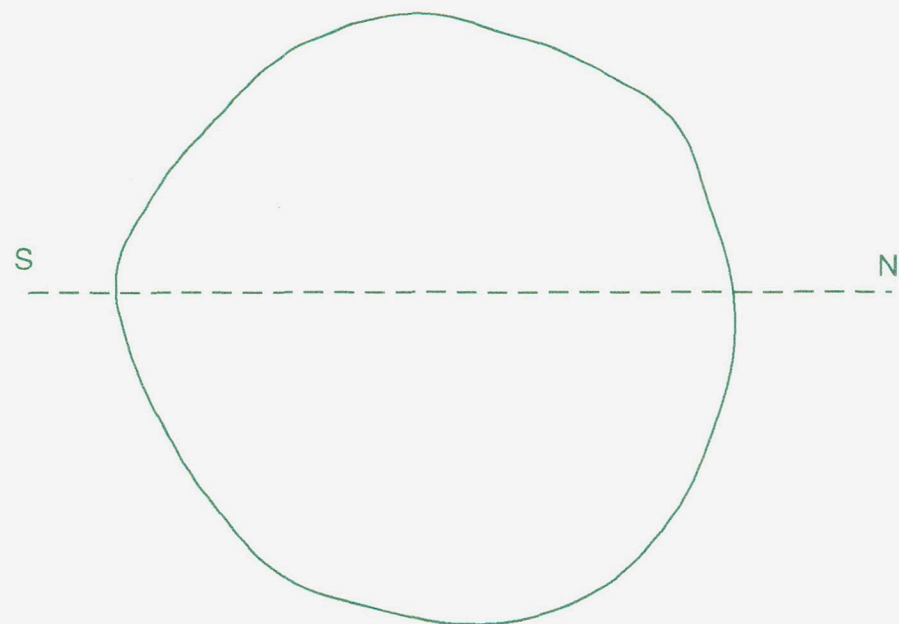

Planta i seccions de la SJ183.

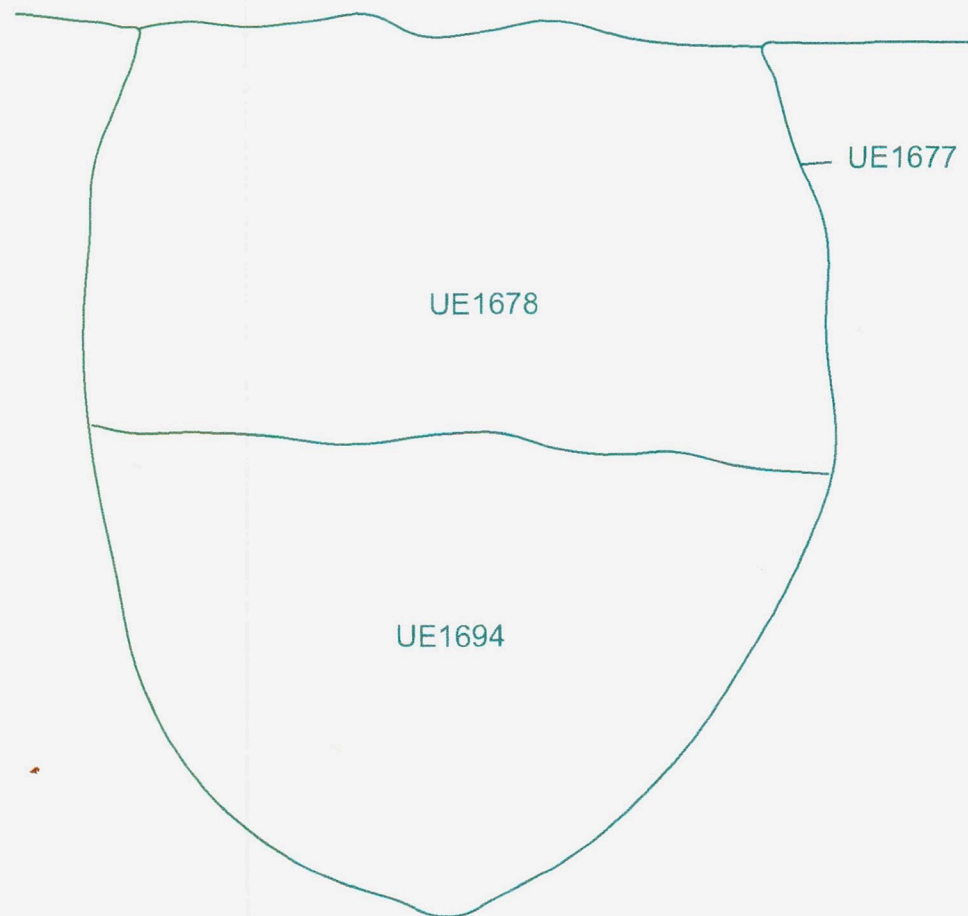

Procés d'excavació de la sitja SJ183.

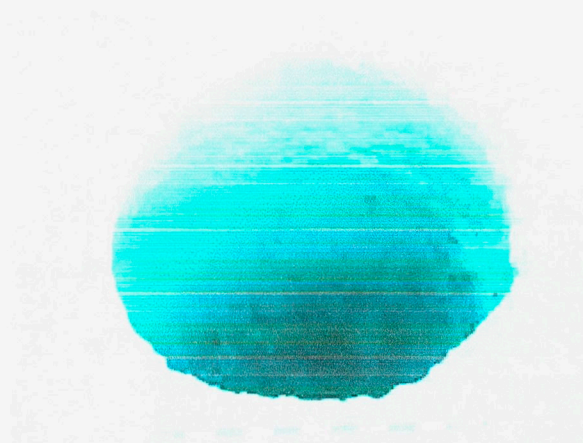
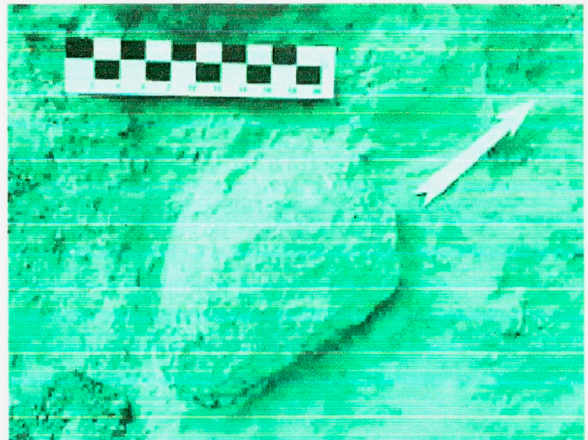
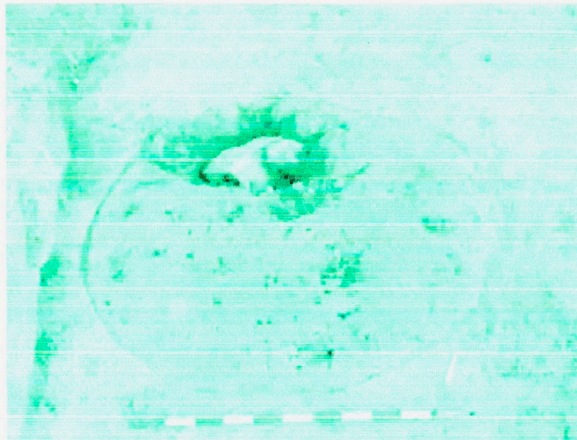
SJ184

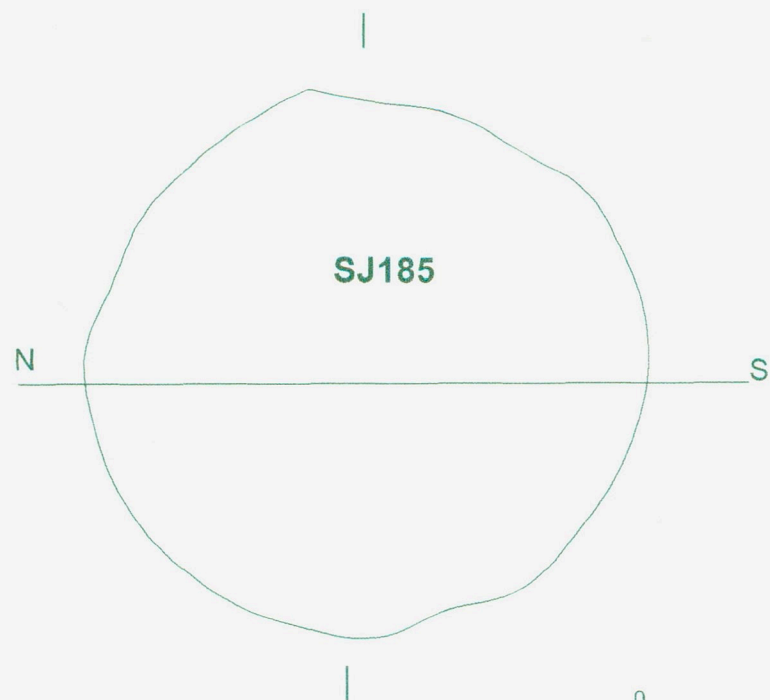
S N

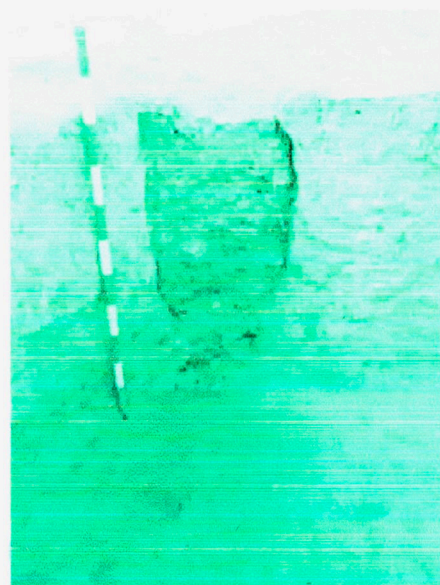
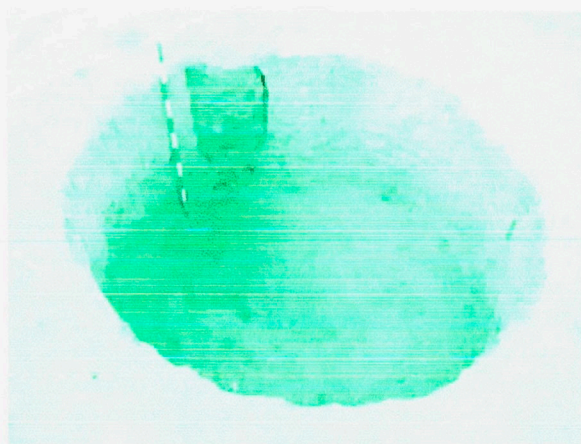
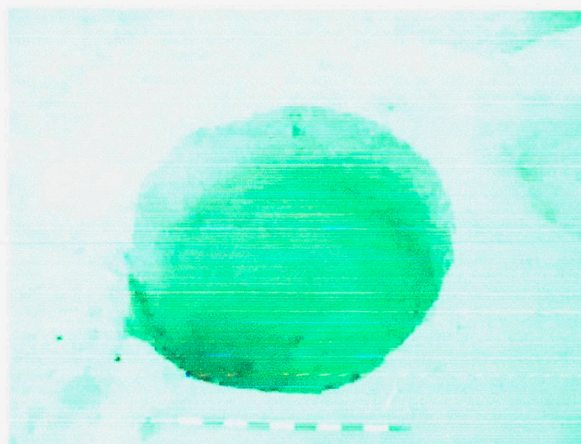
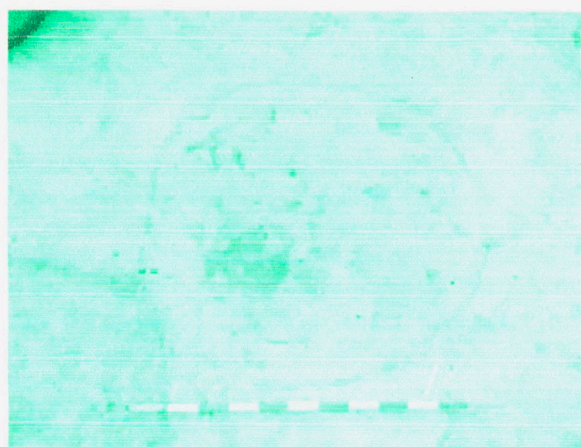
Planta i secció de la SJ184.

Procés d'excavació de la sitja SJ184.

Planta i secció arqueològiques de la SJ185.

Procés d'excavació de la sitja SJ185.

Segles VII-VI aC.

tfc' 10-1577(rec.1)-1 d/246

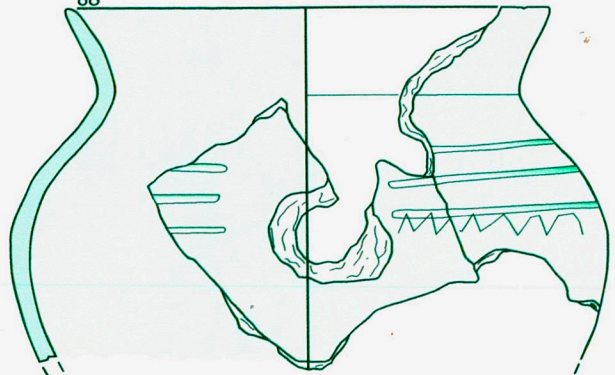

109

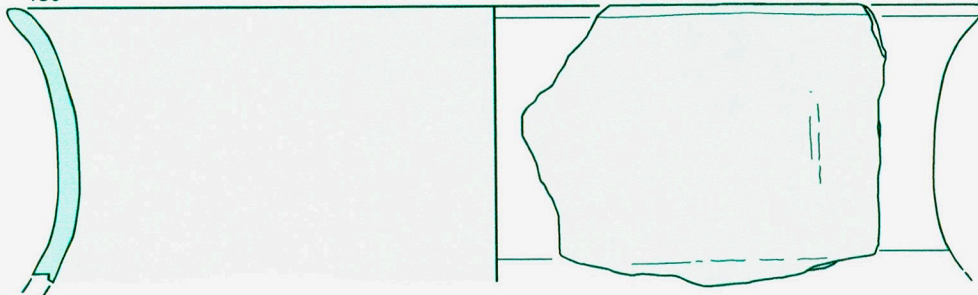
TFC-11-1614-12(R-6)

88

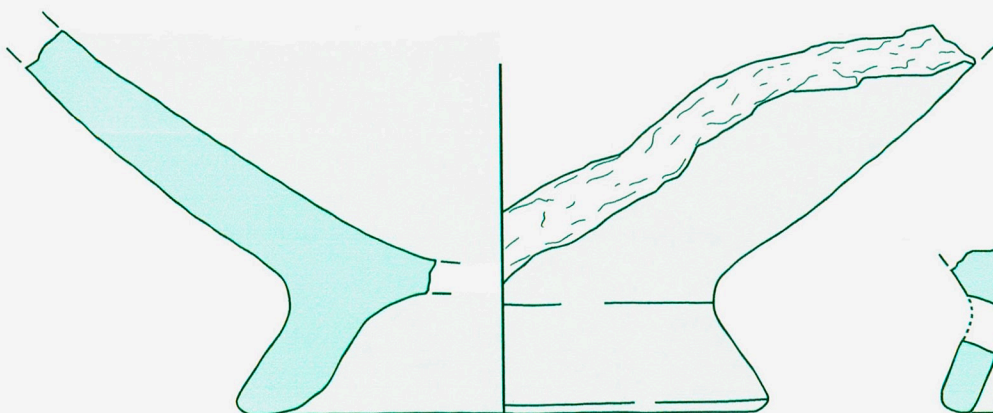
TFC-11-1616-28(R-6)

180

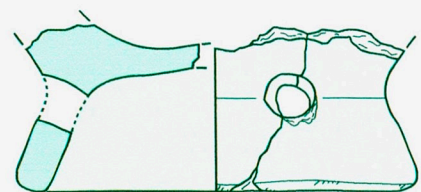
TFC-1616-27(R-6)

0 5 cm

91

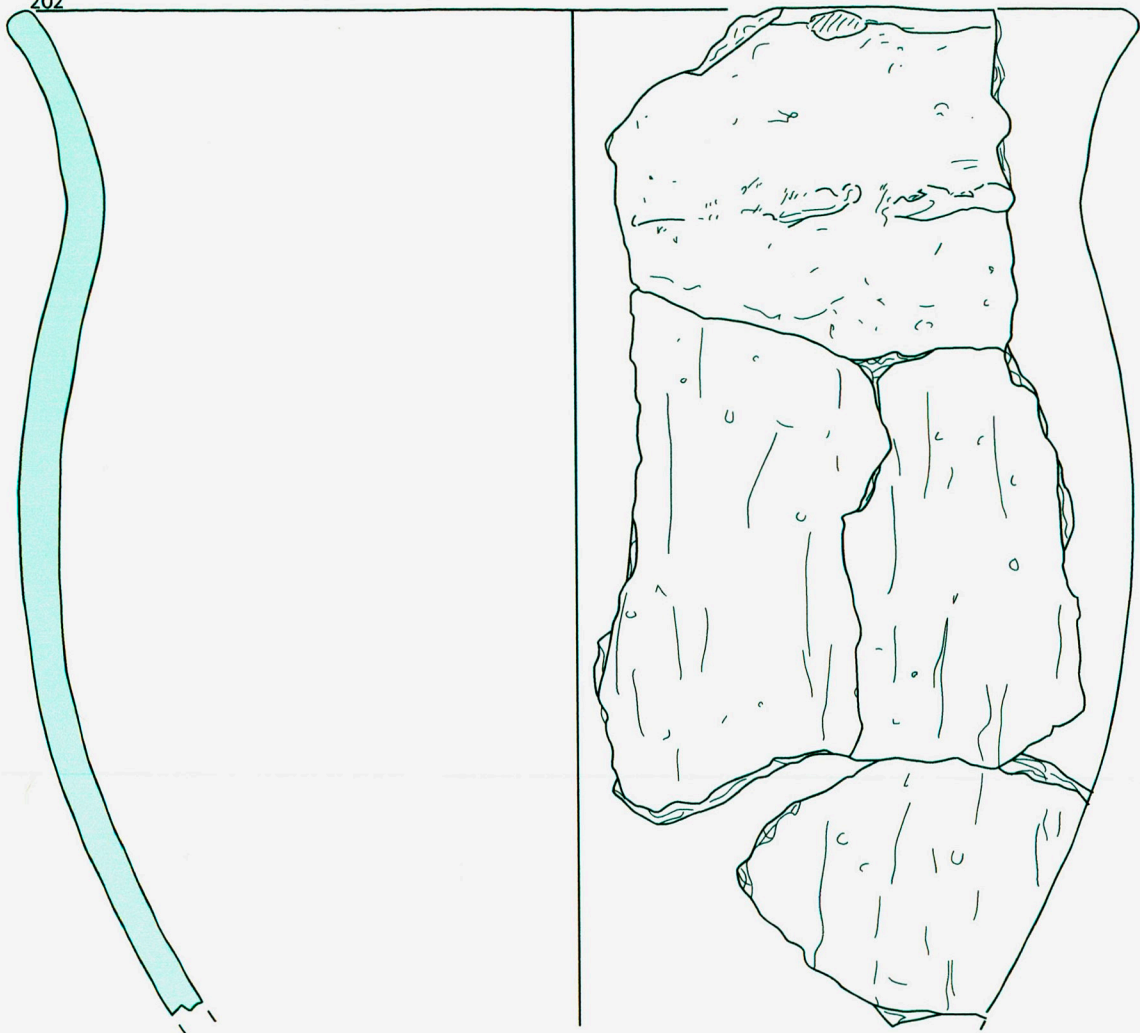
TFC-11-1616-31(R-6)

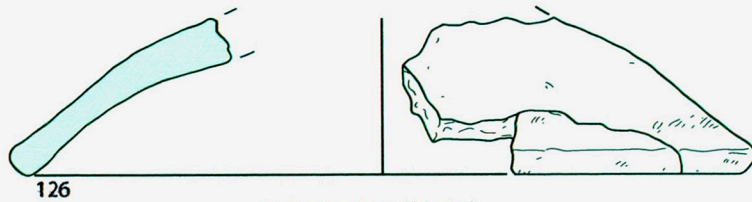
67

TFC-11-1647-15(R-6)

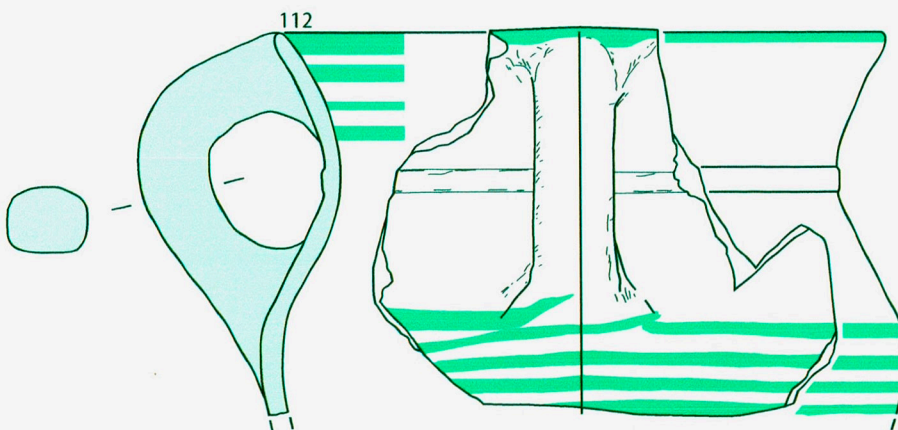
202

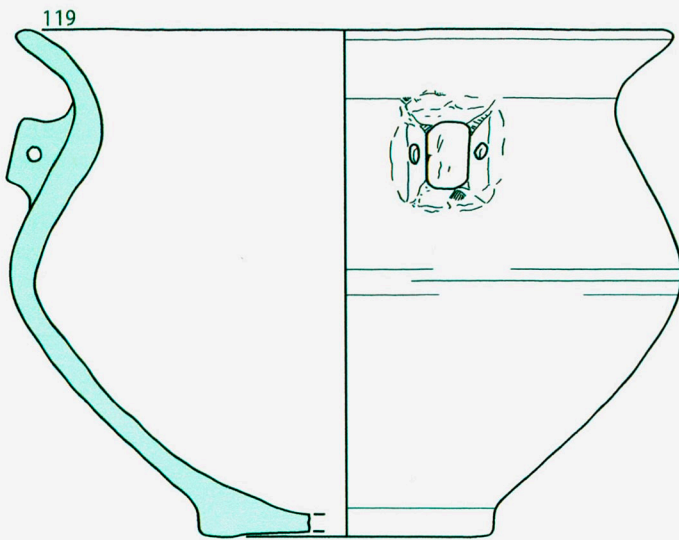
TFC-11-1611-7 (SJ-172)

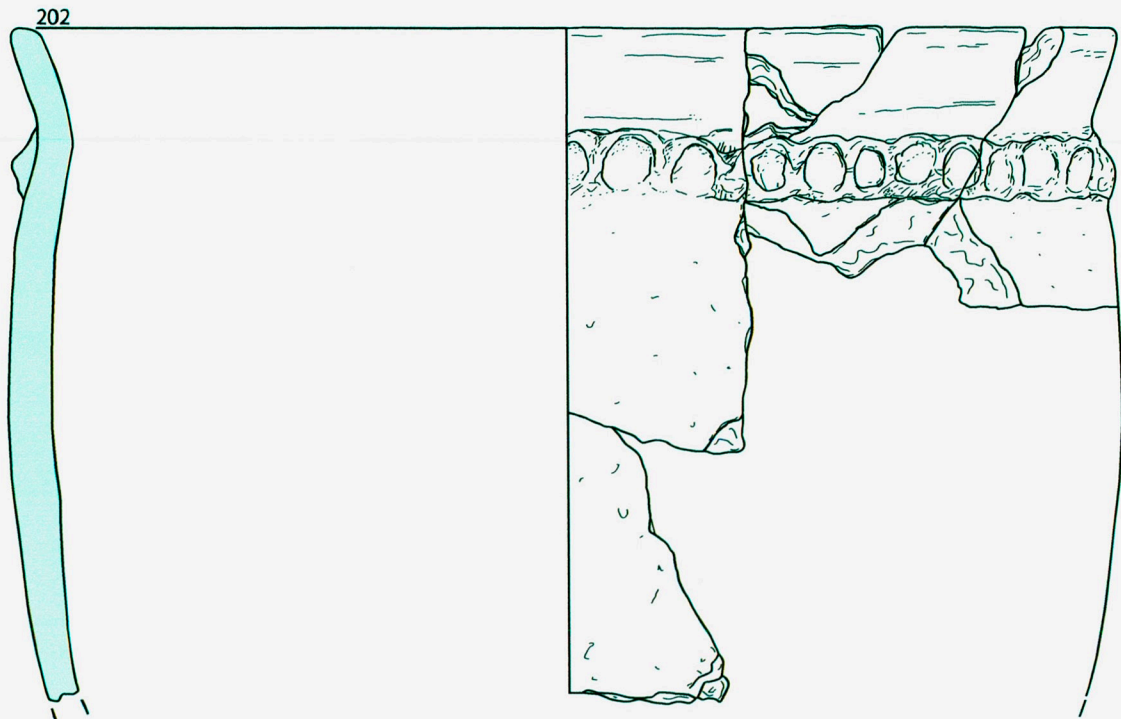
TFC-11-1672-6(SJ-181)

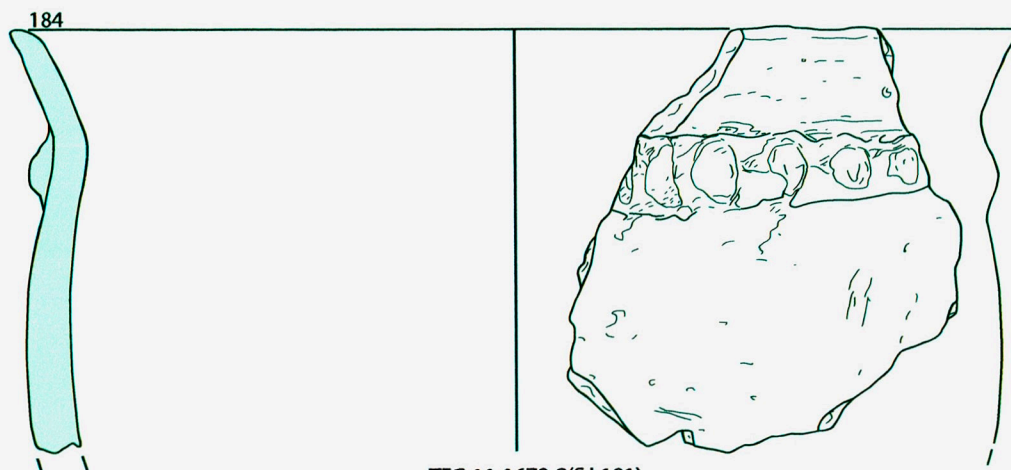
TFC-11-1611(SJ-172)

TFC-11-1599-1(R-6)

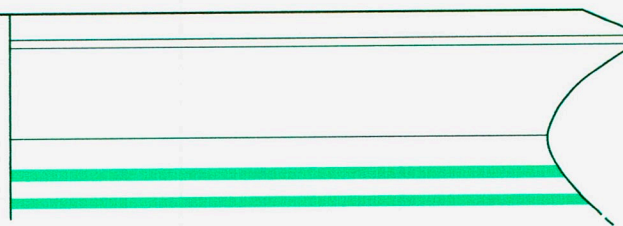
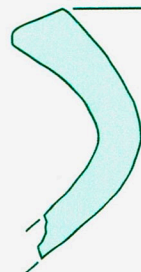
TFC-11-1672-1(SJ-181)

TFC-11-1672-2(SJ-181)

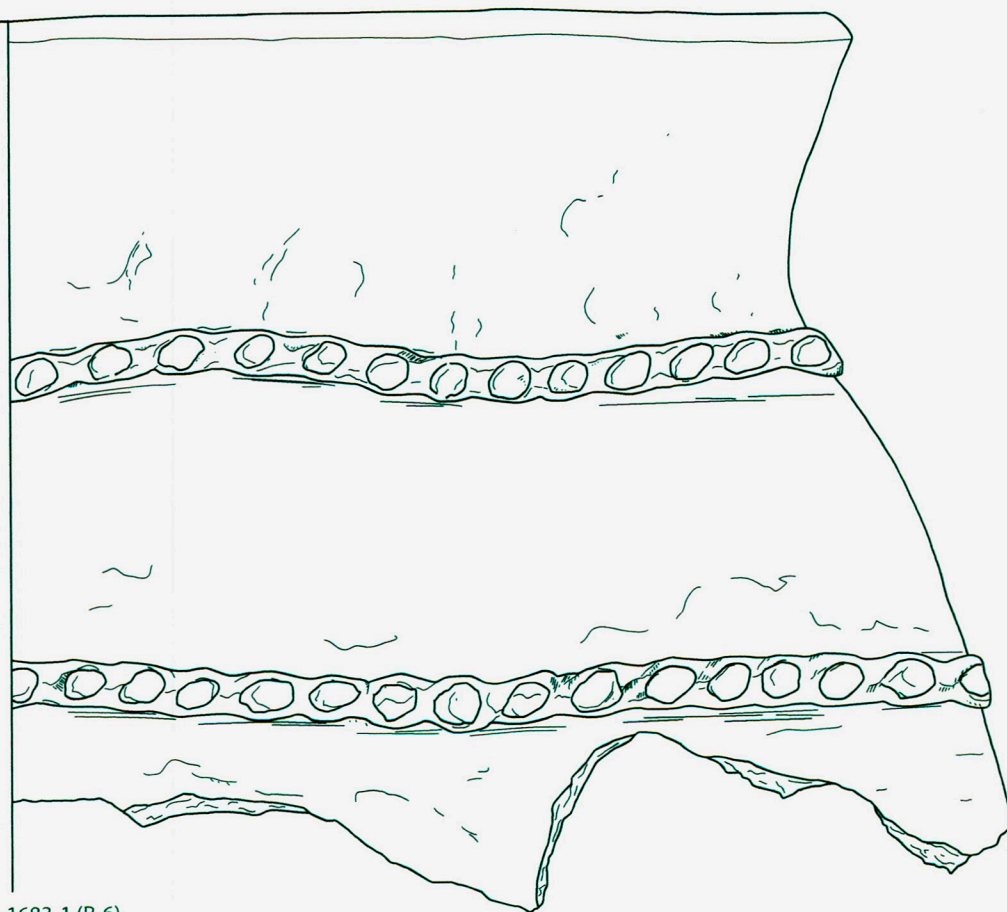
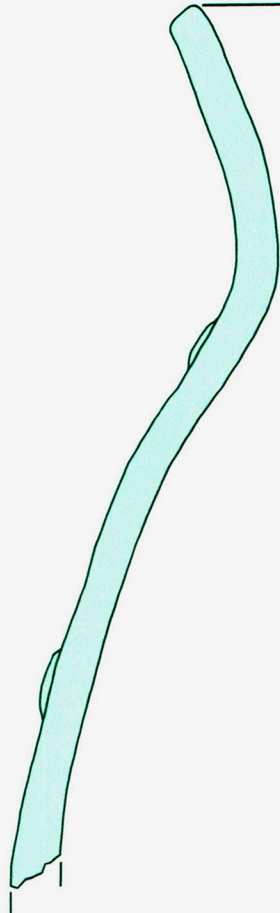

210

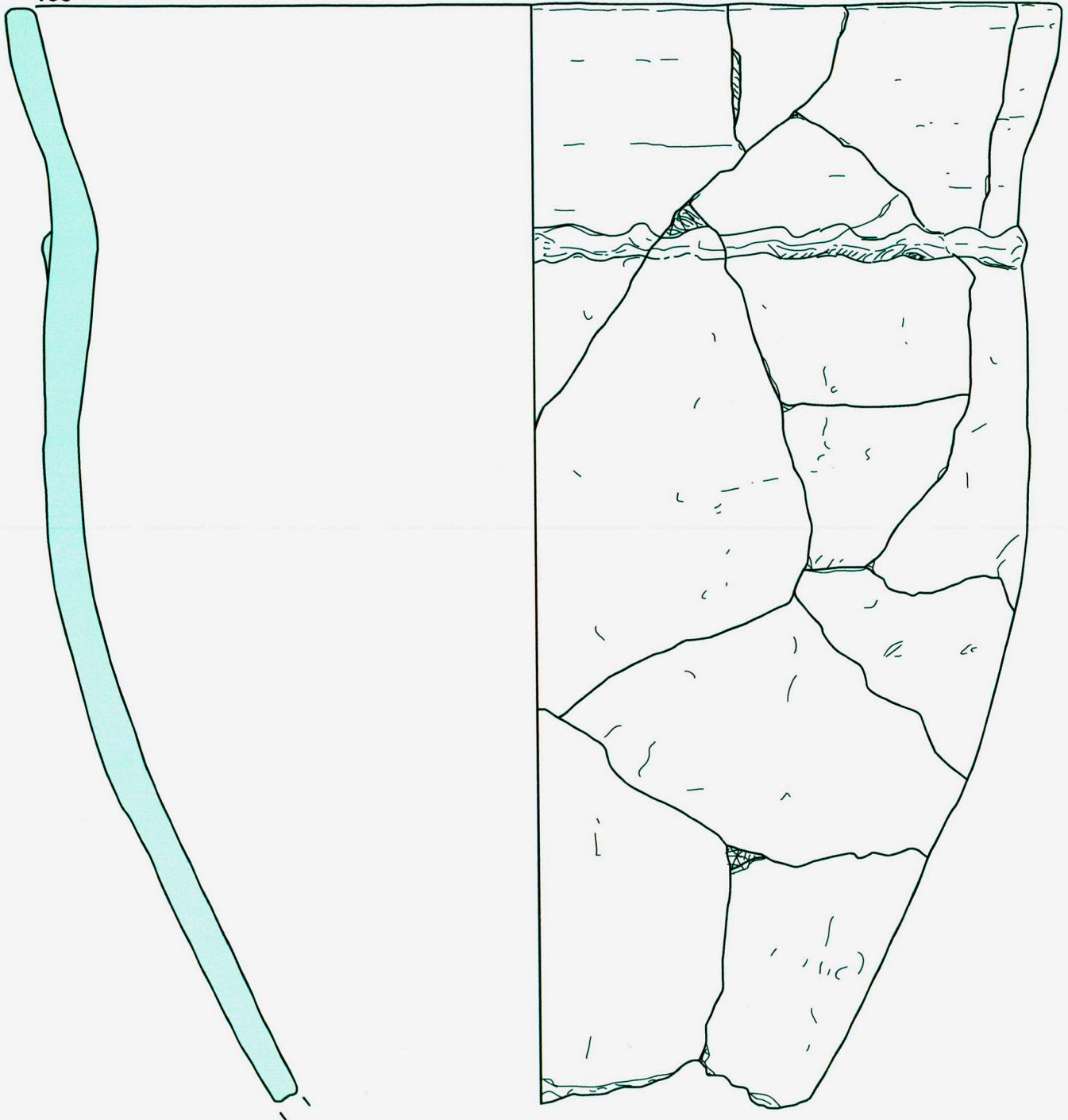
TFC-11-1584-4(R-6)

304

TFC-11-1683-1 (R-6)

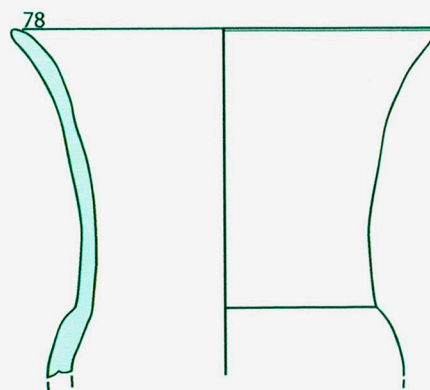
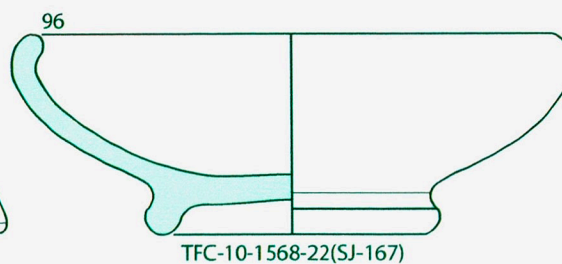
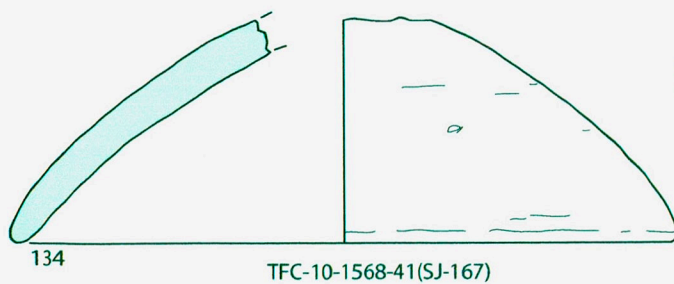
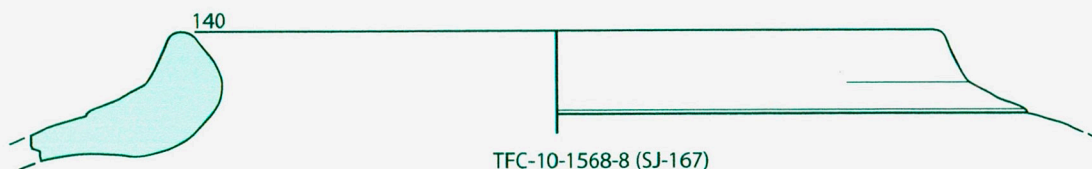
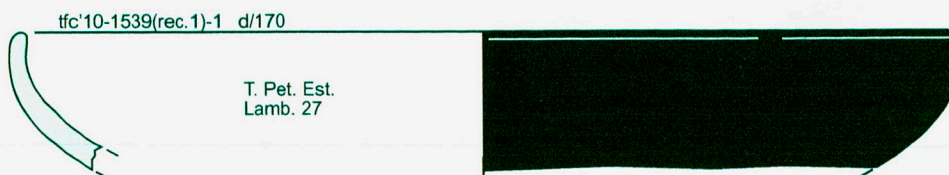
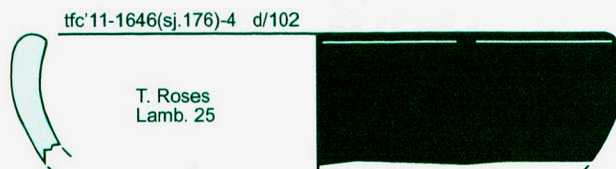
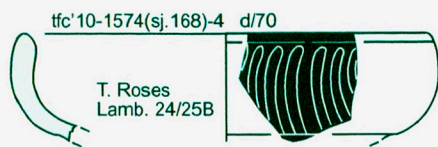
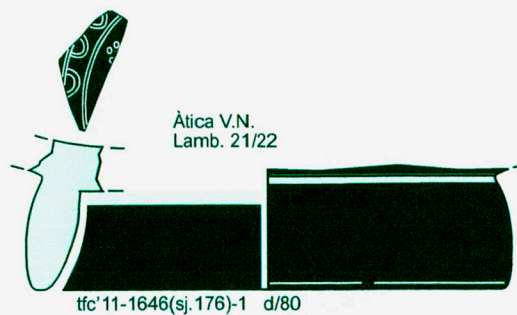
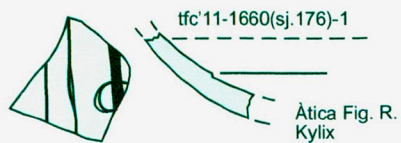
186

TFC-11-1649 (SJ-171)

0 5 cm

Segle III aC.

Entorn 200 aC.

0 5 cm